

Forglemmelsen av de glemte

En argumentasjonsanalyse av Mitt Romneys tale som skulle stoppe Donald Trump

Fillip-André Baarøy

Masteroppgave i retorikk og språklig kommunikasjon
ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier

RETKOM4195

UNIVERSITETET I OSLO

VÅREN 2017

Forglemmelsen av de glemte

En argumentasjonsanalyse

av Mitt Romneys advarende tale mot Donald Trump
under den republikanske nominasjonsvalgkampen i USA
3. mars 2016 ved Universitetet i Utah, Salt Lake City

© Phillip-André Baarøy

2017

Forglemmelsen av de glemte

Phillip-André Baarøy

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

I denne oppgaven undersøker jeg hvilket publikum Mitt Romney henvendte seg til da han i en tale 3. mars 2016 advarte det republikanske partiet mot å stemme frem Donald Trump som presidentkandidat. Nærmere bestemt undersøker jeg om Romney henvendte seg til republikanske velgere som var innstilt på å stemme på Trump. Ved å bruke Stephen Toulmins argumentasjonsmodell analyserer jeg hvilke underforståtte «sannheter» – hjemler – Romney la til grunn i sin argumentasjon. Basert på Edwin Blacks teori om den annen persona, bruker jeg hjemlene fra argumentasjonsanalysen til å beskrive tilhøreren som blir implisert gjennom Romneys tale. Jeg sammenligner deretter denne impliserte tilhøreren med den typiske Trump-velgeren på tidspunktet for Romneys tale. Resultatet viser at den impliserte tilhøreren i Romneys tale er i svært liten grad samstemt med den typiske Trump-velgeren. De har ulike oppfatninger når det gjelder synet på egen livssituasjon, tilliten til etablerte autoriteter og viktigheten av moralske regler. Analysen viser at Romney i svært liten grad henvendte seg til republikanske velgere som var innstilt på å stemme på Trump.

Forord

Køen var lang utenfor den svære, lagerlignende bygningen. Fortsatt var det flere timer til Donald Trump skulle tale. Datoen var 22. september 2016, og sammen med min gode kamerat og medstudent Simon Stjern hadde jeg tatt turen til den lille byen Chester i Pennsylvania. For første gang skulle vi se og høre mannen som hadde rystet verden og snudd opp ned på politiske tyngdelover. Foran oss i køen stod Jim. Han var pensjonist og sa han aldri hadde støttet en presidentkandidat så entusiastisk som nå.

- Hva er det du liker med mr. Trump, spurte vi.
- Han snakker på vegne av folk som ellers aldri blir hørt. Det er vi som er her i dag, svarte han og pekte rundt seg.

De var mange. Ikke bare i Chester denne varme septemberkvelden, men over hele USA. Som hospitant ved den norske ambassaden opplevde jeg på nært hold den på forhånd avgjorte valgkampen – etterfulgt av det enorme sjokket på valgnatten. Trump ble president og få i Washington, D.C. forstod hvordan det kunne skje.

Trump fikk Jim og mange andre «glemte» amerikanere til å føle seg hørt, og lenge tenkte jeg at det var hans retoriske evner jeg ville skrive masteroppgaven min om. Men så slo det meg at mens Trumps retorikk har blitt analysert opp og ned i mente, har den såkalte «elitens» retorikk i langt mindre grad blitt diskutert. Istedenfor å spørre hvordan Trump tilfredsstilte mange velgeres behov for å bli hørt, kan man spørre hvorfor dette behovet ikke ble tilfredsstilt før Trump. Kan det ha noe med hvordan etablerte politikere har henvendt seg til – eller for den saks skyld *ikke* har henvendt seg til – disse velgergruppene?

I en tid hvor populistiske partier øker oppslutning i en rekke land, tror jeg det er viktig og nødvendig for den etablerte politiske eliten å se med et kritisk blick på sin egen retorikk: Er deres beskrivelse av virkeligheten i overensstemmelse med det vanlige folk opplever? Hvem er det retorikken deres henvender seg til? Hvordan kan de i større grad nå dem som føler seg glemt?

Denne oppgaven håper jeg kan være et bidrag til mer diskusjon om «elitens» retorikk. Jeg vil rette en stor takk til min kunnskapsrike veileder Kjell Lars Berge, min inspirerende hjelper Ida Seljeseth og lojale studievenn Simon Stjern. Sist men ikke minst vil jeg takke kjære, snille Maja.

**«And let me put it very plainly.
If we Republicans choose Donald Trump as our nominee,
the prospects for a safe and prosperous future
are greatly diminished.»**

– Mitt Romney , 3. mars 2016

Innholdsfortegnelse

1. PROBLEMSTILLING	1
2. TEORI	2
2.1 Retorikk er å sannsynliggjøre	2
2.2 Intendert påvirkning	2
2.3 Publikum som forbedrer situasjonen	3
2.4 Universell overbevisning	4
2.5 Felles utgangspunkt	5
2.6 Den impliserte tilhører	6
2.7 Retorikken skaper publikummet	7
3. METODE	9
3.1 Tre trinn	9
3.2 Argumentasjonsanalyse	9
3.3 Kontekstanalyse	13
4. KONTEKSTEN	14
4.1 Kulturkontekst	14
4.2 Tekstuell kontekst	18
4.3 Situasjonkontekst	21
5. ANALYSEN	24
5.1 Argumentasjonsanalyse	24
5.2 Den impliserte tilhøreren	32
5.3 Ideologien til den impliserte tilhøreren	36
5.4 Ideologien til Trump-velgeren	38
5.5 Den impliserte tilhører vs. Trump-velgeren	42
6. KONKLUSJON	44
7. KILDER	46
8. VEDLEGG	52
Vedlegg 1: Mitt Romneys tale 3. Mars 2016, linjenummerert	52
Vedlegg 2: Hovedpåstand	59
Vedlegg 3: Belegg 1	60

Vedlegg 4: Belegg 2	61
Vedlegg 5: Påstand	62
Vedlegg 6: Gjendrivelse	63
Vedlegg 7: Belegg 1.2	64
Vedlegg 8: Påstand	65
Vedlegg 9: Hjemmel 6	66
Vedlegg 10: Prokatalépse	67
Vedlegg 11: Belegg 1.3	68
Vedlegg 12: Belegg 1.3.2	69
Vedlegg 13: Belegg 1.3.2a	70
Vedlegg 14: Belegg 1.3.2c	71
Vedlegg 15: Belegg 1.3.2d	72
Vedlegg 16: Belegg 1.3.2e	73
Vedlegg 17: Hjemmel 2	74
Vedlegg 18: Påstand	75
Vedlegg 19: Påstand	76
Vedlegg 20: Belegg 2	77

1 Problemstilling

Utgangspunktet for denne oppgaven er at jeg vil undersøke betydningen av den politiske elitens retorikk for hvorfor mange velgere i USA ikke følte seg hørt før Donald Trumps presidentkampanje. Denne oppgaven vil naturligvis ikke gi et fullstendig svar, men forhåpentligvis vil den være et bidrag til videre undersøkelser og diskusjon.

Jeg vil studere én bestemt tale fra den republikanske nominasjonsvalgkampen – den TV-sendte talen Mitt Romney holdt på Utah University i Salt Lake City den 3. mars 2016. Grunnen til at jeg velger denne talen, og ikke en tale fra før Trumps presidentkampanje, er at denne retoriske ytringen fra Romney helt åpenbart angikk velgere som følte seg glemt og som nå var innstilt på å stemme på Trump. Som tidligere republikansk presidentkandidat representerte Romney eliten i partiet og talen var, basert på Trumps store ledelse i nominasjonsvalget, et slags siste store forsøk fra eliten på å stanse Trumps voksende oppslutning blant registrerte republikanske velgere. Fordi talen angikk velgerne som følte seg glemt og Romney representerte den politiske eliten, er talen en god case for å undersøke hvordan eliten henvendte seg til «glemte» velgere. Problemstillingen blir som følger:

I hvilken grad henvendte Romney seg til republikanske velgere som var innstilt på å stemme på Trump i talen 3. mars 2016?

2. Teori

2.1 Retorikk er å sannsynliggjøre

Retorikk er «evnen til i enhver sak å se hvilke muligheter vi har til å overtale», sier Aristoteles (2006, s. 27) rundt år 330 f. Kr. Det dreier seg om å bruke de tre overtalelsesmidlene – karakterbaserte etos, fornuftsbaserte logos og følelsesbaserte patos – på en måte som passer taleren, saken og tilhørerne. Aristoteles (2006, s. 147-150) mener ungdommer er følelsesstyrte, håpefulle og naive, mens eldre mennesker er rolige, pessimistiske og selvopptatte. Derfor bør en taler argumentere forskjellig overfor unge og gamle. Aristoteles (2006, s. 29) sammenligner retorikken med dialektikken. I dialektikken er målet, ved hjelp av logisk bindende syllogismer, å komme frem til den ekte sannheten. I retorikken derimot handler det ikke nødvendigvis om å komme frem til en endelig sannhet. Det dreier seg om å *sannsynliggjøre*, gjennom bruk av såkalte enthymem, en bestemt forståelse av hva som er sant, sier Aristoteles (2006, s. 30):

«Retorikkens oppgave ligger altså innenfor områder som vi drøfter uten å ha noen systematisk viten om dem, og overfor tilhørere som ikke er i stand til å se kompliserte sammenhenger eller følge med i en omstendelig argumentasjon. Og det vi drøfter, er saker som synes å ha to sider.»

Den aristoteliske forståelsen av hva retorikken er til for har støtte i moderne retorisk teori. Professor i retorikk, Jørgen Fafner (2011, s. 63), mener det ikke finnes noe som er udiskutabelt sant og at retorikken derfor handler om å sannsynliggjøre bestemte virkelighetsoppfatninger: «Rhetoric's concept of truth is wider than that of logic. It is the truth concept of man.» Den italienske filosofen, Ernesto Grassi, forstår retorikk på tilsvarende måte. Han mener retorikk ligger til grunn for alle menneskets rasjonelle tanker, og de første premissene for menneskets slutninger – arkai – kan bare sannsynliggjøres. «Det er nu indlysende at de første arkai i ethvert bevis, og dermed af viden som sådan, ikke selv kan bevises», sier Grassi (1998, s. 7).

2.2 Intendert påvirkning

Helt siden antikken har retorikk hovedsakelig blitt forstått som ytringer som skal overbevise – persuasio (Fafner, 1989, s. 33). Den amerikanske retorikkprofessoren, Edwin Black, mener en forutsetning for at noe skulle forstås som persuasio, er at det eksisterer en sammenheng

mellom intensjonen til den som ytrer seg, ytringens diskurs og reaksjonen fra dem som ytringen er ment for. Black (1978, s. 16) tydeliggjør dette fra baksetet av en taxi:

«We grant this relationship when, wanting to go to the left, we tell the taxi driver, «Turn left.» We know that the phrase, «Turn left,» will correspond to our intentions in expressing those intentions better than any other sounds we could make. If there is no correspondence between the characteristics of a discourse and the reactions of auditors to it, the communication is impossible.»

Ved å bruke retorikk, kan vi få drosjesjåføren til svinge dit vi ønsker. Dette eksempelet er talende for slik retorikkprofessor Jens E. Kjeldsen (2013, s. 78) definerer retorikken – som praktisk handling gjennom kommunikasjon: «Mennesker griper hele tiden inn i verden og forandrer den ved å utføre funksjoner gjennom språk og symboler.» Ifølge filosofen John Austin (1955, s. 11) er det å ytre seg det samme som å utføre en talehandling. Filosofen John Searle (1969, s. 16) er av samme oppfatning: «(...) all linguistic communication involves linguistic acts». I en drosje dreier språkhandlingen seg om å bli kjørt dit en skal. For Romney – som denne oppgaven skal handle om – handler den om å stoppe Trump fra å bli Det republikanske partiets presidentkandidat.

2.3 Publikum som forbedrer situasjonen

Trumps vannersjanser er trolig det den amerikanske retorikeren Lloyd F. Bitzer ville påpekt som det påtrengende problemet i Romneys retoriske situasjon. I artikkelen «The Rhetorical Situation» definerer Bitzer (1968, s. 7) en situasjon som retorisk dersom den har et påtrengende problem som kan endres til det bedre gjennom bruk av skrift eller tale. På samme måte som et svar gir mening basert på spørsmålet, mener Bitzer (1968, s. 5-6) at en retorisk ytring gir mening som respons på situasjonen. Det er ikke bare slik at situasjonen *åpner* for en mulig respons – et fenomen det antikke begrepet kairos omfatter (Kjeldsen, 2014, s. 249-250). Ifølge Bitzer (1968, s. 9), *krever* situasjonen en bestemt ytring, og hvordan den skal være kan langt på vei forutbestemmes av situasjonen den skal respondere på. Dette er fordi enhver retorisk situasjon også inneholder et sett med tvingende omstendigheter som begrenser retorens muligheter (Bitzer, 1968, s. 8). De tvingende omstendighetene kan bestå av normer, holdninger, interesser og fakta. I tillegg til et påtrengende problem og tvingende omstendigheter, er en retorisk situasjon avhengig av et retorisk publikum. For en retorisk ytring kan ikke av seg selv endre en situasjons påtrengende problem til det bedre, skriver Bitzer (1968, s. 7-8):

«Since rhetorical discourse produces change by influencing the decision and action of persons who function as mediators of change, it follows that rhetoric always requires an audience – even in those cases when a person engages himself or ideal mind as audience.»

Av dette følger det at det retoriske publikummet ikke kan være hvem som helst. Det retoriske publikummet for en tale er ikke enhver som hører den, men kun de som kan være «mediators of change» – de som kan la seg påvirke av diskursen og sette endringen av det påtrengende problemet ut i livet. For Romneys vedkommende, kan man argumentere for at det retoriske publikummet er republikanske velgere som er innstilt på å stemme på Trump, forutsatt at de er i stand til å la seg påvirke av Romneys diskurs.

2.4 Universell overbevisning

Filosofene Chaim Perelman og Lucie Olbrechts-Tyteca (1969, s. 19) mener at hvem som inngår i publikum er avhengig av retorens intensjon med ytringen – hvem han eller hun har ønske om å påvirke med argumentasjonen: «Every speaker thinks, more or less consciously, of those he is seeking to persuade; these people form the audience to whom his speech is addressed.» For Perelman og Olbrechts-Tyteca er publikum kun en konstruksjon som blir skapt av taleren. De skiller mellom to typer publikum som taleren kan konstruere: Det partikulære og det universelle (Perelman & Olbrechts-Tyteca, 1969, s. 31). Det partikulære publikummet er den bestemte gruppen mennesker taleren ønsket å overtale, mens det universelle publikummet er talerens forestilling om alle rasjonelle mennesker. De knytter begrepet overtalelse – «persuasive» – til det partikulære publikummet, og overbevisning – «convincing» – til det universelle (Perelman & Olbrechts-Tyteca, 1969, s. 28). Ifølge Perelman og Olbrechts-Tyteca er det ikke slik at en retorisk ytring enten virker eller ikke virker. De mener det som regel er snakk om grader av tilslutning (Perelman & Olbrechts-Tyteca, 1969, s. 4): «Indeed, the object of the theory of argumentation is the study of the discursive techniques allowing us to induce or to increase the mind's adherence to the theses presented for its assent.» Publikums tilslutning kan gå fra sterk til svak, og er ikke enten eller (Jørgensen, 2000, s. 36).

Perelman og Olbrechts-Tyteca (1969, s. 23-24) mener det er avgjørende for en taler å tilpasse argumentasjonen til det publikummet han eller hun har intensjon om å påvirke – det partikulære publikummet: «In argumentation, the important thing is not knowing what the speaker regards as true or important, but knowing the views of those he is addressing.»

Samtidig peker de på farene ved utelukkende å tilpasse seg synspunktene til det partikulære publikummet (Perelman & Olbrechts-Tyteca, 1969, s. 31). Talerens argumentasjon vil da fort kun være gyldig hos publikummet i den ene talesituasjonen, og vil i etterkant være enkelt for andre å plukke fra hverandre – enten ved å sette argumenter opp mot hverandre eller presentere argumentene for personer de ikke er ment for. Dette problemet mener Perelman og Olbrechts-Tyteca retoren kan unngå ved å tilpasse argumentasjonen til det han eller hun forstår som det *universelle* publikummet. Argumenter som overbeviser det universelle publikummet vil være selvforklarende og ha en absolutt og tidløs verdi uavhengig av lokale og historiske omstendigheter (Perelman & Olbrechts-Tyteca, 1969, s. 32). Den ultimate argumentasjonen er derfor den som både virker overtalende på det partikulære publikummet i den gitte talesituasjonen og overbevisende på et tenkt rasjonelt og universelt publikum overalt alltid. En retors oppgave består i å appellere til de universelle sidene ved det partikulære publikummet.

2.5 Felles utgangspunkt

Dersom en tale skal virke overtalende og overbevisende, må argumentasjonen være basert på holdninger som publikum aksepterer og som resten av den meningsskapende samhandlingen trygt kan bygges videre på (Long, 1983, s. 115). Retoren må først tegne et virkelighetsbilde som publikum kan slutte seg til, og først etterpå introdusere mer kontroversielle synspunkter. En felles oppfatning av virkeligheten kalles innenfor retorikken for *doxa*. I motsetning til episteme, som er betegnelsen for sikker viten, er *doxa* basert på menneskers subjektive oppfatninger av verden og kan variere. Den svenske retorikkprofessoren Mats Rosengren (2011, s. 160) mener retorikken på denne måten skaper forestillingen om hva som er sant og ikke sant: «Rhetoric does not discover truths; it creates the truths that are needed for the moment. Or – if you prefer – it creates *doxa*, but never episteme.» I likhet med Perelman og Olbrechts-Tyteca, definerer Rosengren (2008) universell kunnskap som forsøk på å overbevise de man selv forstår som det universelle publikummet: «Consequently, *doxa* does not reveal reality as it is in itself, but as it appears to us, being the kinds of beings that we are, in the specific situations and bodies in which we find ourselves.»

Doxa uttrykker en felles oppfatning av virkeligheten og baserer seg på de dominerende meningene og inntrykkene blant en gruppe mennesker (Poulakos, 2001, s. 63). I retorikken – som ikke har til oppgave å bevise objektive sannheter – baserer argumentasjonen seg på mange felles oppfatninger, såkalte *topoi*, som sammen utgjør *doxa*. Rosengren (2011, s. 160)

skriver: «[Rhetoric] seeks the basis of its arguments in the common notions – the topoi – included in the doxa – or, as the case may be, the doxai – in vigour in society.» Rosengrens bevissthet om betydningen av topoi i en retors argumentasjonsarbeid har lange tradisjoner. Aristoteles (2006, s. 173) skriver: «Man skal derfor ikke basere talen på alle slags oppfatninger, men på de oppfatninger som en nærmere bestemt gruppe deler.» Det er topoi om hva som er godt og ondt, hederlig og uhederlig, og rett og urett som argumentasjonens enthymemer skal basere seg på (Aristoteles, 2006, s. 175).

2.6 Den impliserte tilhører

Hvordan få øye på de underliggende holdningene en retor bygger sin argumentasjon på? Dette spørsmålet stiller den amerikanske retorikeren Edwin Black (1999, s. 7) seg selv med det formål å gi retoriske kritikere et instrument til å foreta moralsk bedømmelse av retoriske ytringer. Resultatet blir teorien om den annen persona – «the second persona». Black mener at fordi mennesker er mer vant med å vurdere moralen hos mennesker enn hos tekster, er det behov for et begrep som kan personliggjøre teksten. Den annen persona er tekstens impliserte tilhører – det er tilhøreren som retoren former med ytringen sin – det er publikummet som ytringen er passende for (Black, 1999, s. 10):

«I den impliserte tilhøreren kan kritikeren se en modell av hva retorikeren ønsker at hans virkelige tilhører skal bli. Kritikeren kan se forestilling om et menneske som blir projisert av diskursen, og selv om dette mennesket kanskje aldri blir legemliggjort, er det likevel en forestilling om et menneske.»

Tilhøreren som befinner seg i retorens bevissthet og som blir formet i talen, består av en kompleks sammensetning av normer, oppfatninger, impliserte reaksjoner og holdninger. Ideologi er, ifølge Black, det viktigste i karakteriseringen av diskursens impliserte tilhører. Han støtter seg til sosialismens far, Karl Marx, sin forståelse av ideologi – «et nettverk av gjensidig sammenkoplede overbevisninger som fungerer epistemisk, og som former et menneskes identitet ved å bestemme hvordan det oppfatter verden» (Black, 1999, s. 9-10). Black (1999, s. 10) mener at retoren skaper en implisert tilhører som det faktiske publikummet i større eller mindre grad kan tilslutte seg: «Faktiske tilhørere leter etter stikkord i den diskursen de følger med på som kan fortelle dem hvordan de skal oppfatte verden, også utover de uttrykte temaene og den åpne påstandsmeningen i diskursen.» Disse ofte beskjedne sporene i diskursen mener Black det er viktig for retoriske kritikere å studere og vurdere moralsk.

2.7 Retorikken skaper publikummet

Mens Black snakker om et virkelig publikum som kan identifisere seg med en implisert tilhører, stiller professor Maurice Charland (1987, s. 133) spørsmål ved om det i det hele tatt kan eksistere et publikum før diskursen. Han baserer seg på den retoriske tenkeren Kenneth Burke (1969, s. 55) sin teori om identifikasjonens nøkkelrolle i retorikken, og mener publikum i realiteten er enkeltindivider som gjennom retoriske ytringer blir konstituert sammen til å bli et publikum. Derfor bør ikke retoriske kritikere nøye seg med kun å forklare hvorfor en type retoriske argumenter er bedre egnet for en gruppe fremfor en annen, mener Charland. De bør gå et ledd lenger og undersøke hvorfor menneskene i gruppen identifiserer seg selv som en del av denne gruppen (Charland, 1987, s. 133): «Such identifications are rhetorical, for they are discursive effects that induce human cooperation. They are also however, logically prior to persuasion.»

Charland støtter seg til den amerikanske retorikeren Michael Calvin McGee som hevder den eneste menneskelige realitet er individet og at alle grupper i samfunnet er tilført en kunstig identitet (Lund, 2014, s. 68). «Folket» eksisterer kun så lenge retorikken som definerer det virker. Når retorikken om «folket» opphører, blir de igjen kun en samling av individer. Sentralt i en slik konstitutiv forståelse av publikum er den franske filosofen Louis Althusser teori om interpellasjonens betydning i retorikken. Interpellasjon oppstår når et individ aksepterer å bli tiltalt, og det er denne aksepten som, ifølge Althusser (2006, s. 105), legger til rette for persuasio:

«I shall then suggest that ideology ‘acts’ or ‘functions’ in such a way that it ‘recruits’ subjects among the individuals (it recruits them all), or ‘transforms’ the individuals into subjects (it transforms them all) by that very precise operation which I have called interpellation or hailing, and which can be imagined along the lines of the most commonplace everyday police (or other) hailing: ‘Hey, you there!’»

Ifølge Althusser, blir publikummet utgjort av de som opplever at den aktuelle ytringen er rettet mot dem. Men hva med de andre – de som ikke inngår i interpellasjonen? Professor Philip Wander (1984, s. 197) mener dette spørsmålet også er viktig for retoriske kritikere, og han lanserte begrepet den tredje persona – «the third persona». Wanders tredje persona er et slags negativt avtrykk av Edwin Blacks annen persona (Lund, 2014, s. 72). Det er de som ikke inngår i ytringens impliserte tilhører, og som blir ignorert og neglisjert av retorikken (Wander, 1984, s. 216):

«It focuses on audiences negated through the «text» – the language, the speaking situation, the established order shaping both. It provides a space in rhetorical theory for those unable not only to find shelter in, but also to take part in the discourse.»

3. Metode

3.1 Tre trinn

For å undersøke i hvilken grad Romney i talen 3. mars 2016 henvendte seg til republikanske velgere som var innstilt på å stemme på Trump, tar jeg utgangspunkt i Edwin Blacks teori om den impliserte tilhører. Eller rettere sagt; jeg baserer meg på Marie Lunds forståelse av Blacks teori. Hun deler hans analytiske og kritiske perspektiver opp i følgende tre trinn (Lund, 2014, s. 71):

«1) Gennem en analyse af diskursens indhold og form, med vægt på fx påstande og stilistiske spor, kan kritikeren se et billede af et indskrevet publikum. 2) Kritikeren kan koble dette billede til en ideologi og 3) på denne baggrund give en moralsk vurdering av diskursen.»

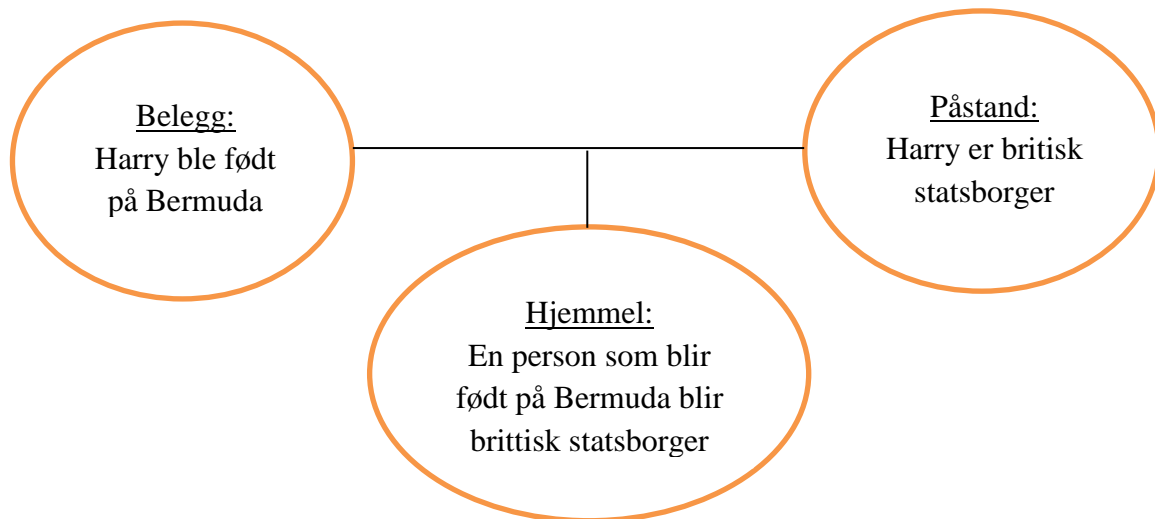
Ved å dele inn Blacks metode i tre trinn – analyse, fortolkning og vurdering – vil Lund gjøre Blacks kritiske verktøy anvendelig for mer enn undersøkelser som kun har moralsk bedømmelse som mål. Med en slik inndeling vil det for eksempel være mulig å gjennomføre en retorisk undersøkelse basert på Blacks to første trinn, men i det tredje trinnet fokusere på noe annet enn moralsk vurdering av diskursen. Det er dette jeg gjør. Jeg gjennomfører først en analyse av talen for å tegne et bilde av den impliserte tilhøreren, og deretter plasserer jeg talens impliserte tilhører innenfor en ideologi. Til slutt – i det tredje trinnets vurdering – foretar jeg ingen moralsk dom, men sammenligner isteden ideologien til den impliserte tilhøreren med ideologien til den typiske Trump-velgeren. Graden av overenstemmelse mellom disse to, vil gi svar på i hvilken grad Romney henvendte seg til Trump-velgerne i talen.

3.2 Argumentasjonsanalyse

I analysen av talen og beskrivelsen av det impliserte publikum – trinn én – baserer jeg meg på Stephen Toulmins argumentasjonsmodell. Han mener ethvert argument må bestå av en påstand («claim»), et belegg («data») og en hjemmel («warrant») (Toulmin, 2003, s. 91). Påstanden er synspunktet om virkeligheten som retoren søker tilhørernes tilslutning om. Belegget understøtter påstanden om virkeligheten, og hjemmelen fungerer som en bro mellom påstanden og belegget (Toulmin, 2003, s. 132). Belegget for en påstand er ofte eksplisitt, mens hjemmelen ofte er implisitt, skriver Toulmin (2003, s. 92):

«In addition, one may remark that warrants are general, certifying the soundness of *all* arguments of the appropriate type, and have accordingly to be established in quite a different way from the facts we produce as data.»

I likhet med juridiske lover som i en rettsal blir brukt til å koble bevis med påstand om skyldspørsmål, fungerer hjemler som allmenngyldige regler som forbinder belegg og påstand i en argumentasjonsrekke. Toulmin (2003, s. 92) eksemplifiserer gjennom følgende figur (min oversettelse):

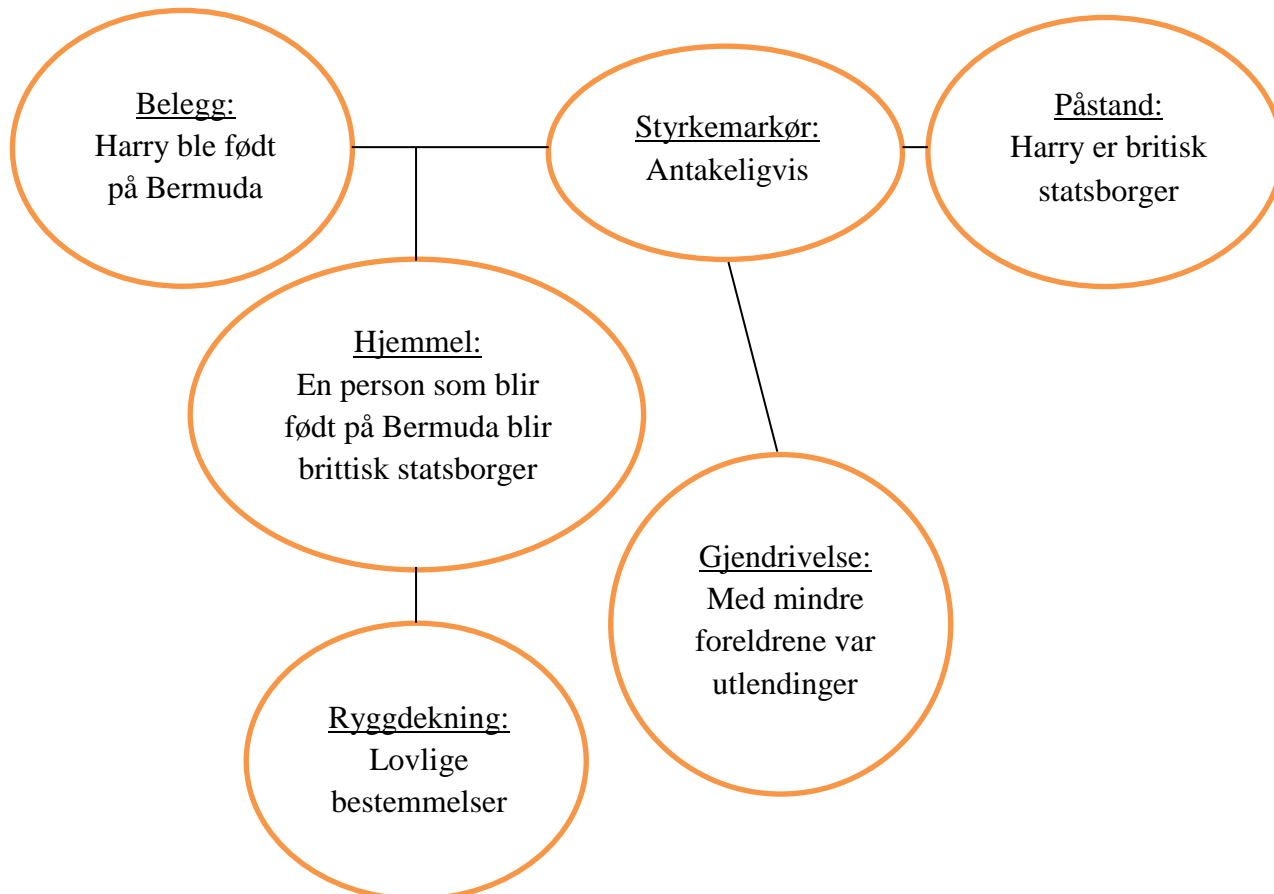

På samme måte som den allmenngyldige regelen om personer født på Bermuda ligger til grunn for påstanden om Harrys britiske statsborgerskap, ligger det en rekke regler, som Romney anser som allmenngyldige, til grunn for hans påstander om Trump i talen. Det er topoi om godt og ondt, hederlig og uhederlig, og rett og urett som entymemene i argumentasjonen hans bygger på. Når jeg skal finne den impliserte tilhørerens ideologi, vil jeg gjennom en argumentasjonsanalyse avdekke de underliggende og ofte implisitte hjemlene for Romneys påstander om virkeligheten.

I tillegg til påstand, belegg og hjemmel, kan en argumentasjonsrekke også inneholde tre andre elementer (Toulmin, 2003, s. 97): Ryggdekning («backing»), styrkemarkør («qualifier») og gjendrivelse («rebuttal»). Ryggdekning er til for å understøtte hjemmelens status som allmenngyldig regel. Noen ganger er dette nødvendig, fordi tilhøreren ikke automatisk godtar hjemmelens generelle gyldighet, skriver Toulmin (2003, s. 95): «(...) for he may be dubious not only about this particular argument but about the more general question whether the warrant (W) is acceptable at all.» Noen ganger er det nødvendig for en retor å angi med hvilken grad av sikkerhet han eller hun fremmer påstanden, og dette gjøres, ifølge Toulmin (2003, s. 83), ved hjelp av en styrkemarkør:

«It is the quality of the evidence or argument at the speaker's disposal which determines what sort of qualifier he is entitled to include in his statements: whether he ought to say, 'This must be the case', 'This may be the case', or 'This cannot be the case'; whether to say 'Certainly so-and-so', 'Probably so-and-so, or 'Possibly so-and-so'.»

Gjendrivelse brukes for å komme eventuelle innvendinger mot argumentasjonens hjemmel i forkjøpet. Den indikerer hvilke omstendigheter som må til for at hjemmelens allmenne gyldighet skal settes til side (Toulmin, 2003, s. 95). I tilfeller hvor innvendinger mot argumentasjonens hjemmel er nærliggende, kan gjendrivelse på forhånd være en effektiv motgift mot motpartens synspunkter (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 78). Retoren kan angi styrkegraden på påstanden avhengig av i hvilken grad han angir den potensielle innvendingen mot hjemmelen som gyldig. Dersom motpartens eventuelle innsigelser er velbegrunnet, bør retoren ta større forbehold enn dersom den ikke er det. I sistnevnte tilfelle, hvor retoren anser innvendingen som dårlig begrunnet, kan han eller hun likevel bruke gjendrivelse i argumentasjonen, men så bestride den – retoren kan gjendrive gjendrivelsen (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 75). Med de tre nye elementene, utvider Toulmin (2003, s. 97) eksempelet sitt slik (Toulmin,):

Når det gjelder den delen av argumentasjonen som handler om å komme potensielle innvendinger i forkjøpet, skiller jeg i min analyse mellom to typer. De tilfellene hvor Romney presenterer potensielle innvendinger for så å avfeie dem, kaller jeg gjendrivelser. De tilfellene hvor Romney anerkjenner de mulige innvendingene for så å skifte fokus, kaller jeg prokatalépsse. Prokatalépsse er en retorisk figur som betegner en talers nøytralisering av potensielle innvendinger ved å komme dem i forkjøpet (Eide, 2015, s. 110). Ved å bruke prokatalépsse tar man brodden av et godt motargument ved selv å nevne det, og deretter raskt skifte fokus. Ifølge Tormod Eide (2015, s. 110), presenterer prokatalépsen innvendingen ofte i form av spørsmålet; «men er det ikke slik at ...?», for deretter å følge opp med svaret; «jo, men ...»

Argumenter kan ordnes i rekker eller hierarkier, og en argumentasjon vil som regel bestå av begge deler (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 28). Argumenttrekker består av to eller flere sideordnede argumenter. Det kan være en påstand med flere likestilte belegg som danner hver sine argumentasjonsrekker. Et argumenthierarki består av et overordnet argument med et eller flere underordnede argumenter (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 30). Et belegg i en argument-rekke kan samtidig være påstanden i et annet, og dermed kan argumentasjonen forbindes hierarkisk.

I boken «Praktisk argumentation» skriver Charlotte Jørgensen og Merete Onsberg (1987, s. 47) om syv ulike argumentasjonstyper basert på, de ofte implisitte, hjemlene i argumentasjonen. I tegnargumenter inneholder hjemmelen en regel om at en ting er tegn på noe annet (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 48). I årsaksargumenter inneholder hjemmelen en regel om at en ting fører til noe annet (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 50). I klassifikasjonsargumenter er regelen i hjemmelen at det som gjelder en hel gruppe, gjelder for hvert enkelt av gruppens medlemmer (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 51). I generaliseringsargumenter er det omvendt. Her inneholder hjemmelen en regel om at det som gjelder for enkeltmedlemmer av en gruppe, gjelder for hele gruppen (Jørgensen & 1987, s. 51). I sammenligningsargumenter inneholder hjemmelen en regel om felles trekk mellom to ting (Jørgensen & Onsberg, 1987, s. 53). I autoritetsargumenter har hjemmelen en regel om kilders pålitelighet (1987, s. 54). Jørgensen og Onsberg (1987, s. 55) skriver: «Det særegne ved autoritetsargumenter er, at afsender baserer argumentet på *modtagers tillid* til en kilde, det være sig en ekspert, et idol, en myndighed, en magtinstans eller en majoritet.» Den siste typen argumentasjon er motivasjonsargumentasjon. Kjennetegnet ved den er at hjemmelen

inneholder en regel om en indre beveggrunn hos mottakeren. Motivasjonsargumenter griper inn i mottakerens egne holdninger og tilslutning avhenger av om den aktuelle tilhører kan tilslutte seg til disse drivkreftene, skriver Jørgensen og Onsberg (1987, s. 56):

«Informationen i belægget aktiverer den følelse hos mottageren, som hjemlen handler om, og som motiverer ham for påstanden. Den indre bevæggrund eller tilbøjelighed kan være sympati, aversion, medlidenhed, dårlig samvittighed eller behov, ambitioner, ønsker, håb, idealer og normer.»

3.3 Kontekstanalyse

En adekvat forståelse av selv de mest primitive ord og uttrykksformer er ikke mulig uten å kjenne konteksten for ytringene, mener den polsk-engelske sosialantropologen Bronislaw Malinowski (1994, s. 6). Han har introdusert de to begrepene situasjonskontekst og kulturkontekst som nødvendige analyseverktøy for å studere tekster (Halliday, 1998, s. 71). Også professor i lingvistikk, Michael Halliday, legger stor vekt på at all mening oppstår i en situasjonskontekst og kulturkontekst (Maagerø, 1998, s. 37). Situasjonskonteksten er de umiddelbare omgivelsene for ytringen, mens kulturkonteksten er den bredere bakgrunnen som ytringen må tolkes ut fra (Halliday, 1998, s. 114). Halliday mener en ytring, i tillegg til de ikke-verbale omgivelsene situasjonskontekst og kulturkontekst, også er omgitt av en verbal kontekst. Han skriver (Halliday, 1998, s. 114):

«Men i virkeligheten er forholdet mellom tekst og kontekst dialektisk ved at teksten skaper konteksten like mye som konteksten skaper teksten. «Mening» oppstår i friksjonen mellom dem. Det betyr at deler av omgivelsene for enhver tekst er et sett av tidligere tekster, tekster som tas for gitt som noe av det deltakerne deler.»

Hallidays vektlegging av intertekstualitet er nært beslektet den russiske språkfilosofen Mikhail Bakhtins teori om ytringskjeder. Han mener enhver som ytrer seg inntar en posisjon i en kjede av andres ytringer (Bakhtin, 1998, s. 11). Alle nye ytringer blir tolket i lys av de foregående, og kjennskap til den tekstuelle konteksten – i tillegg til kultur- og situasjonskonteksten – er et nødvendig grunnlag for å kunne foreta en adekvat vurdering av en tekst (Svennevig, 2010, s. 27). Fordi all språkbruk har en kontekst (Halliday, 1998, s. 114), vil jeg, før jeg gjennomfører argumentasjonsanalysen, beskrive kulturkonteksten, den tekstuelle konteksten og situasjonskonteksten for Romneys tale.

4. Konteksten

4.1 Kulturkontekst

Romneys tale 3. mars 2016 var en ytring i den republikanske nominasjonsvalgkampen. Derfor utgjør den politiske kulturen i Det republikanske partiet en sentral del av talens kulturelle kontekst. Jeg vil oppsummere den politiske kulturen i partiet gjennom følgende tre trekk: Sterk partiloyalitet, hierarkisk tankegang og vern av tradisjonene.

Ifølge den amerikanske statsviteren Jo Freeman, er det ikke politikken, men den politiske kulturen som er den store forskjellen mellom de to store partiene i USA. Freeman (1986, s. 328) fremhever på to hovedforskjeller mellom Det demokratiske- og Det republikanske partiet:

«The first one is structural: in the Democratic party power flows upward and in the Republican party power flows downward. The second is attitudinal: Republicans perceive themselves as insiders even when they are out of power, and Democrats perceive themselves as outsiders even when they are in power.»

Freeman (1986, s. 330) peker på den ulike betydningen av partienes undergrupper – «caucuses». Selv om begge partier består av organiserte undergrupperinger, basert på blant annet demografi og ideologiske hjertesaker, har de ulik betydning hos republikanerne og hos demokratene. Mens partigrupperingene i Det demokratiske partiet ser det som sin oppgave å presse oppover i organisasjonen for å få gjennomslag for sine politiske forslag hos partiledelsen, mener grupperingene innad i Det republikanske partiet at hard kamp for egne særønsker er illojalt overfor partiet som helhet (Freeman, 1986, s. 332). Oppgaven til de republikanske undergrupperingene er isteden å rekruttere og organisere medlemmer inn i partiet slik at de kan være bidragsytere for den felles republikanske agendaen. Freeman (1986, s. 346) går så langt i sin beskrivelse av republikanske partimedlemmers lojalitet at hun hevder Det republikanske partiet, i tillegg til Bibelens ti bud, har et ellefte: «Thou shalt not criticize a fellow Republican.» Budet om at republikanere ikke skal kritisere hverandre, er mildt sagt en spissformulering. Også Freeman (1986, s. 348) anerkjenner at republikanere kan diskutere seg i mellom – særlig i en nominasjonsvalgkamp. Likevel er idealet om å være lagspiller, ifølge Freeman (1986, s. 346), såpass mye mer gjeldende blant republikanerne enn demokratene, at den republikanske debatten som regel er langt mindre høylytt enn demokratenes – i det minste i det offentlige rom. Det er partiledelsens fulle rett å ta endelige avgjørelser, og dersom

medlemmer ønsker en annen kurs for partiet må det gjøres diskre – ikke høyrøstet, men med inne-stemme (Freeman, 1986, s. 339):

«Since direction comes from the top, the manner by which one effects policy is by quietly building a consensus among key individuals, and then pleading one's case to the leadership as furthering the basic values of the party.»

Legitimitet innad i Det republikanske partiet avhenger av å ha personlige forbindelser til ledelsen (Freeman, 1986, s. 334). Republikaneres sterke partiloyalitet er uløselig knyttet til deres hierarkiske tankegang. Respekt for autoriteter er, ifølge den amerikanske lingvisten George P. Lakoff (1995, s. 188), et sentralt kjennetegn ved medlemmer av Det republikanske partiet. Lakoff forklarer forskjellen i moralske synspunkt mellom konservative republikanere og liberale demokrater ved å peke på underliggende metaforer. Han mener menneskets tankesett i stor grad består av ubevisste systemer av metaforiske konsepter (Lakoff, 1995, s. 177). Sentralt for konservative personers moralske oppfatninger er deres syn på verden som inndelt i godt og ondt hvor det det onde må bekjempes (Lakoff, 1995, s. 186). Egenskapene mennesket trenger for å få til det, oppsummerer Lakoff med det metaforiske konseptet moralsk styrke. Dette innebærer blant annet lydighet overfor moralske autoriteter (Lakoff, 1995, s. 188): «Just as the good child obeys his parents, a moral person obeys a moral authority, which can be a text (like the Bible or the Koran), an institution, or a leader.» Lakoff bruker konservatives syn på den ideelle familie som modell for å forklare deres hierarkiske tankegang. Forklaringsmodellen kaller han «The Strict Father Model» (Lakoff, 1995, s. 192):

«The strict father provides nurturance and expresses his devotion to his family by supporting and protecting them, but just as importantly by setting and enforcing strict moral bounds and by inculcating self-discipline and self-reliance through hard work and self-denial. This builds character. For the strict father, strictness is a form of nurturance and love – tough love.»

I konservative republikaneres hoder bør en optimal familie bestå av far som overhodet. Han tar de viktige avgjørelsene og har ansvar for å beskytte familien mot farer, mens mor skal sørge for at barna blir oppdratt i tråd med fars bestemmelser. Far er moralsk sterk og vektlegger viktigheten av selvdisiplin. Lakoff (1995, s. 193) mener en slik oppfattelse av familien forklarer konservatives motstand mot blant annet homofilt ekteskap, fri abort og strengere våpenlovgivning. Homofilt ekteskap bryter med den ideelle kjernefamilien bestående av far og mor. Fri abort er å tilrettelegge for kvinner med svak selvdisiplin som har hatt ubetenksom sex. Strengere våpenlovgivning vil begrense fars muligheter til å beskytte familien mot farer. Og farer – sett i et større og mer overordnet samfunnsmessig perspektiv

enn det umiddelbart truende for familiers trygghet – er det mer enn nok av, slik konservative ser verden (Lakoff, 1995, s. 191): «Life is seen as fundamentally difficult and the world as fundamentally dangerous.» Mange konservative republikanere lengst til høyre i partiet, «the modern right wing», mener farene ikke bare truer, men allerede har skadet USA. Dette ble påpekt allerede i 1964 av den amerikanske historikeren Richard Hofstadter (1964, s. 81): «America has largely been taken away from them and their kind, though they are determined to try to repossess it and to prevent the final destructive act of subversion.»

Konservative republikanere har behov for en velorganisert verden bestående av et moralsk hierarki hvor dem som tradisjonelt har dominert dominerer (Lakoff, 2016):

«The hierarchy is: God above Man, Man above Nature, The Disciplined (Strong) above the Undisciplined (Weak), The Rich above the Poor, Employers above Employees, Adults above Children, Western culture above other cultures, Our Country above other countries. The hierarchy extends to: Men above women, Whites above Nonwhites, Christians above nonChristians, Straights above Gays.»

Øverst i hierarkiet er Gud. Dette sammenfaller godt med tendensen de siste tiårene hvor flesteparten av konservative kristne, med Guds ord i Bibelen som høyeste moralske autoritet, har plassert seg under den republikanske paraplyen (McDaniel & Ellison, 2008, s. 180). To andre styrkeforhold som er verdt å bite seg merke i, er rike over fattige og arbeidsfolk over arbeidsløse. Dette kan knyttes til begrepet «the American dream», som først ble definert slik av den amerikanske forfatteren og historikeren James Truslow Adams (1932, s. 131): «[A] dream of better, richer and happier life for all our citizens of every rank.» Amerikaneres rett til lykkesøken, var imidlertid ikke noe Adams kom opp med. I USAs uavhengighetserklæring fra 1776 står følgende:

«We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness.»

USA skal være mulighetens land hvor hardt arbeid lønner seg og hvor det er opp til hver enkelt borger å ta vare på denne muligheten. George Lakoff (2016) skriver: «This reasoning shows up in conservative politics in which the poor are seen as lazy and undeserving, and the rich as deserving their wealth.» Selv om Lakoff kan beskyldes for å sette ting på spissen, var det nettopp økende frustrasjon over høye skatter til sosialhjelp for arbeidsløse som var den store drivkraften til Tea Party-bevegelsen, som i løpet av Barack Obamas presidentperiode tilegnet seg svært stor innflytelse innenfor Det republikanske partiet (Williamson, Skocpol & Coggin, 2011, s. 25). I Tea Party-bevegelsen er skillet mellom dem som har jobb og dem som

er arbeidsløse svært viktig, og i en studie gjennomført blant grasrotmedlemmer i 2011 sa informanten Robert følgende (Williamson et al., 2011, s. 33): «We shouldn't be paying for other people that don't work.»

Republikaneres hierarkiske tankegang er tett knyttet til deres opptatthet av å hegne om tradisjoner. Etter deres oppfatning har vi tradisjoner av en grunn – det er klokskap som mennesker har tilegnet over tid (Heywood, 2002, s. 48). Det er måter å leve på som er nødvendig for å sikre gode liv for kommende generasjoner. Tradisjoner fremmer stabilitet og sikkerhet, og det gir mennesker en følelse av sosial- og historisk tilhørighet som ikke må undervurderes. Selv om moralsk konservatisme har en sentral plass innenfor Det republikanske partiet, er ikke alle medlemmer like opptatt av dette. For mange er frihetsidealet om liten statlig dominans over folks liv viktigere enn etiske debatter om ekteskaps- og abortlovgivningen (Pettit, 1997, s. 271). Uansett kan republikanerne enes om at de representerer den *egentlige* måten amerikanere best lever sine liv. Sammen mener medlemmer av Det republikanske partiet at de forsvare de ekte amerikanske tradisjonene (Heywood, 2002, s. 48):

«They are insiders who represent the core of American society and are the carriers of its fundamental values. What they have achieved in life, and wish to achieve, is what every true American wishes to achieve. The traditions they represent are what has worked for America and the policies they pursue are ones that ultimately will be best for everyone.»

Den dominerende tanken innenfor Det republikanske partiet er ikke bare at amerikanske verdier er best for amerikanere, men for alle mennesker. I en Gallupundersøkelse fra 2010 svarer 91 prosent av republikanske velgere at «the U.S. has a unique character that makes it the greatest country in the world» (Gallup, 2010). 73 prosent av demokratiske velgere sier seg enig i den samme påstanden. I den samme undersøkelsen svarer 73 prosent av republikanere at USA har et spesielt ansvar for å lede verden, mens tallet er 61 prosent blant demokrater.

Beskrivelsen av den politiske kulturen i Det republikanske partiet som bestående av en sterk partiloyalitet, hierarkisk tankegang og vern om tradisjonene, sier mye om konteksten for Romneys tale. Samtidig var det i valgkampen 2015/2016 omstendigheter og bevegelser i Det republikanske partiet som taler for at det kan diskuteres hvorvidt en slik tradisjonell forståelse av den republikanske partikulturen var treffende på tidspunktet da talen ble holdt. For å tegne et mer utfyllende og presist bilde av konteksten for Romneys tale, er det nødvendig å se nærmere på relevante ytringer forut for talen – den tekstuelle konteksten – og de umiddelbare omstendighetene for Romneys talesituasjon – situasjonskonteksten (Svennevig, 2010, s. 27).

4.2 Tekstuell kontekst

Den verdenskjente eiendomsmogulen, hotelleieren og TV-stjernen Donald Trump annonserte sitt kandidatur for det amerikanske presidentembetet den 16. juni 2015. I et nominasjons-heat med få andre høyt profilerte kandidater, ble Trump fra første stund agendasetter for den republikanske nominasjonsvalgkampen. Hans magnetiske kraft på amerikansk presse og oppsiktsvekkende politiske budskap ga ytringene hans stor oppmerksomhet. I sin første tale som presidentkandidat annonserte han planer om å bygge en «great, great wall» mot Mexico, og han beskrev meksikanske innvandrere slik (Time, 2015): «They're bringing drugs. They're bringing crime. They're rapists. And some, I assume, are good people.» Forslaget om å bygge en mur mot Mexico inngikk i Trumps politiske plan for å hindre ulovlig innvandring til USA. I sin beskrivelse av de ytre farene muren skulle beskytte USA mot, generaliserte han mexicanske innvandrere – han tilla dem alle i utgangspunktet dårlige egenskaper. Den samme måten å beskrive ytre farer på, er også tydelig i forbindelse med hans forslag om å midlertidig utestenge muslimer fra innreise til USA for å beskytte landet mot terror (Berenson, 2015). For å hindre hatefulle islamister i å gjennomføre terror på amerikansk jord, ville Trump gjøre det umulig for over en milliard mennesker å sette sine bein i USA basert på deres religiøse tro. I tillegg til innreiseforbud for muslimer, foreslo Trump å bekjempe terror ved å drepe terroristenes familier (LoBianco, 2015): «When they say they don't care about their lives, you have to take out their families.»

I valgkampen forut for Romneys tale var det ikke bare Trumps politiske budskap som vekket oppsikt. Uvanlige – ifølge mange vulgære – ytringer fra Trump om partifeller og politiske motstandere, journalister og utenlandske statsledere preget i stor grad den offentlige republikanske debatten. Partikollega og Det republikanske partiets presidentkandidat ved valget i 2008, senator John McCain, var blant dem som ble utsatt for Trumps fornærmelser. Til tross for at McCain som amerikansk soldat satt over fem år i fangenskap under Vietnamkrigen, nektet Trump å omtale ham som en krigshelt (Martin & Rappoport, 2015): «He's not a war hero. He was a war hero because he was captured. I like people who weren't captured.» Andre partifeller – som riktignok samtidig var hans politiske motstandere i valgkampen – fikk også hard medfart av Trump. Om kandidat Ted Cruz – eller «Lying Ted» som Trump kalte ham – sa Trump følgende (CNN, 2016a): «He holds up the Bible and then he lies.» Om kandidat Marco Rubio – som Trump ga kallenavnet «Little Marco» – sa Trump dette etter en av TV-debattene (Kopan, 2015): «I've never seen a young guy sweat that much.

He's drinking water, water, water.» Om kandidat Jeb Bush – som Trump omtalte som «Low Energy Jeb» - sa Trump (Campbell, 2016): «He's a deperate person. He's a sad and pathetic person.»

Det var ikke bare politiske med- og motspillere som ble utsatt for Trumps verbale hockey-taklinger. Den amerikanske pressen fikk også unngjelde (Campbell, 2015a): «I would never kill them, but I do hate them. And some of them are such lying, disgusting people.» På en av sine valgmøter fremkalte han tilhørernes latter ved å etterligne håndbevegelsene til den funksjonshemmede New York Times journalisten, Serge Kovalski (BBC, 2015). Etter en av TV-debattene hvor han ble konfrontert med sine tidligere nedsettende uttalelser om kvinner av Fox News-programleder Magyn Kelly, antydet Trump at Kellys kritiske spørsmål skyldtes at hun hadde menstruasjon (Yan, 2015): «You could see there was blood coming out of her eyes. Blood coming out of her wherever.» Mens Trumps kritikk mot politikere og journalister var uvanlig hard, var den uvanlig fraværende da det gjaldt Vladimir Putin. Russlands president, som særlig siden folkerettsbruddene i Ukraina i 2014 har vært hardt og enstemmig kritisert av Vesten, ble omtalt i milde ordelag av Trump (Campbell, 2015b): «I always felt fine about Putin. I think that he's a strong leader.»

Ikke bare ytringer *av* Trump var med å forme konteksten for Romney. Også forutgående ytringer *om* ham er nødvendig bagasje å ha med i jakten på en adekvat forståelse av talen. Med få unntak (Lowe, 2016), ble Trumps presidentkandidatur helt fra starten enstemmig negativt mottatt av den politiske eliten. Med politisk elite mener jeg her nasjonale politikere i begge partier og politiske kommentatorer. I starten var det få – om i det hele tatt noen – i den politiske eliten som oppfattet Trump som en seriøs kandidat. Dette ble særlig tydelig hos den politiske nettavisen Huffington Post som i starten av Trumps valgkampanje konsekvent plasserte saker om ham under avisens underholdningssegment istedenfor sammen med andre politiske saker (Byrnes, 2015). Washington Post-kommentator Chris Cillizza skrev følgende om Trumps vinnerejanser etter annonseringstalen 16. juni 2015:

«Donald Trump will never be president. He knows that. We know that. But his candidacy ensures that for the next several months (at least), he will suck the attention and oxygen away from the men and women who might be. That's great entertainment. But it's terrible for politics.»

Samtidig som den politiske eliten avfeide Trump som en klovn, viste meningsmålinger, kun dager etter annonseringstalen, ham i ledelsen blant de republikanske kandidatene (Basu, 2015). Dette endret imidlertid ikke på Trumps status hos den politiske eliten. New York Times-kommentator Nate Cohn (2015) skrev at det bare var spørsmål om tid før Trumps

sympatisører ville vise ham ryggen: «They will be looking for a serious presidential candidate, and they won't find one.» På sensommeren 2015 mente fortsatt et bortimot samlet kor av politiske meningsbærere at Trumps kampanje før eller siden var dømt til å mislykkes (Silver, 2015). Men ettersom Trump ikke falt på meningsmålingene, endret gradvis tonen seg fra latterlig til bekymringsfull. Trump gikk fra å bli vurdert som en useriøs tulle-kandidat til å bli sett på som en seriøs fare. Innad i Det republikanske partiet fikk stadig flere øynene opp for trusselen Trump utgjorde mot det bestående. Tidligere Texas guvernør og presidentkandidat for republikanerne Rick Perry beskrev Trump som en kreftsvulst i Det republikanske partiet (Glueck, 2015):

«He offers a barking carnival act that can be best decribed as Trumpism: a toxic mix of demagoguery, mean-spiritedness and nonsenset hat will lead the Republican Party to predition if pursued. Let no one be mistaken: Donald Trump's candidacy is a cancer on conservatism, and it must be clearly diagnosed, excised and discarded.»

På mange punkter var Trumps stil og budskap på kant med Det republikanske partiet. Også før han holdt talen 3. mars 2016, var Romney blant dem som ytret seg kritisk til Trump (Flores, 2015): «I think Donald Trump has said a number of things which are hurtful.» Trumps tidligere omtalte forslag om mur mot Mexico og utestenging av muslimer, fikk flere partitopper til å distansere Det republikanske partiet fra Trump. Om innreiseforbud-forslaget sa speaker i Representantenes Hus, Paul Ryan (Henderson, 2015): «This is not conservatism.» Tidligere republikansk visepresident, Dick Cheney, sa: «This goes against everything we stand for and believe in.» De mente at det å utestenge en stor del av verdens befolkning fra USA basert på deres religiøse tro, var i strid med de grunnleggende verdiene den amerikanske nasjonalstaten var tuftet på – blant annet uavhengighetserklæringens punkt om at alle mennesker er skapt likeverdige.

Samtidig som fordømmelsen fra den republikanske partieliten ble sterkere, var Trumps ledelse på meningsmålingene økende. Oppfatningen av Trumps ytringer var alt annet en negativ blant store deler av den republikanske velgermassen – noe som for alvor viste seg da de første statene holdt sine primærvalg. Trump vant tre av fire primærvalg i februar 2016, og 1. mars – på den såkalte «Super Tuesday» – ble Trump vinner i syv av elleve stater (CNN, 2016b). En som i forkant av primærvalgene tok temperaturen blant republikanske medlemmer på grasrotnivå, var Aftenposten-journalist Frank Rossavik. I boken *Blant republikanere* skriver han (Rossavik, 2016, s. 71): «Alle republikanere jeg snakket med, så mørkt på USAs utvikling og fremtid, og noen så nærmest en apokalypse komme.» Rossavik gjengir flere

samtaler med frustrerte republikanske velgere. Partimedlem William Becker fra Los Angeles sier (Rossavik, 2016, s. 60): «Når jeg går ut av døren min om morgenen, ser jeg muslimer, asiater, og alt mulig annet, bare ikke hvite. Jeg ser hjemløse, homofile og narkomane. Det er alt jeg ser. Jeg ser fremtidens USA.» Republikaner Bonnie Latshaw fra Tulsa sier (Rossavik, 2016, s. 61): «Mine foreldre var hardtarbeidende, ansvarlige, vanlige folk. I deres tid var de fleste amerikanere slik. Nå har vi en svær og voksende klasse av folk som er blitt avhengig av offentlig støtte.» For mange republikanske velgere ble Trump sett på som den kandidaten som kunne ordne opp, og gjøre USA «great again».

At Trump av mange grasrotvelgere ble vurdert som bedre i stand til å løse USAs problemer enn de andre kandidatene, henger sammen med en utbredt forakt for den politiske eliten i Washington D.C. I en gallupundersøkelse fra 2014 svarte hele 75 prosent av den amerikanske befolkning at de vurderte «corruption as widespread in the country's government» (Gallup, 2015). Trumps harde linje mot muslimer og meksikanere og uortodokse talestil, som den republikanske partieliten vurderte som vulgær og uakseptabel, ble isteden oppfattet som forfriskende og nødvendig av hans voksende tilhengerskare (Friedersdorf, 2015). Dette fikk jeg selv bekreftet da jeg var tilstede på Trumps valgmøte i Chester, Pennsylvania 22. september 2016. Jeg intervjuet Herman Jonkerman fra New Jersey til podcasten «Ærlig Talt!». Han hadde stemt på Trump ved nominasjonsvalget og sa følgende om Trumps måte å kommunisere på (Ærlig Talt!, 2016):

«He makes me feel hopeful. He makes me feel that he is willing to take the lead and fix things, rather than just talk about it. (...) His way of talking is very important to his success because people are tired of professional politicians beating around the bush and then lie to you. When listening to a real politician you can't really figure out what he says. With Trump you know exactly what he's saying, and that's what's refreshing about him.»

4.3 Situasjonstekst

På tidspunktet for Romneys tale var det stor splittelse i Det republikanske partiet. Mens partieliten levde i en politisk kultur bestående av verdiane partiloyalitet, hierarkisk tankegang og vern om tradisjonene, la store deler av den republikanske velgermassen tilsynelatende andre verdier til grunn – eller kanskje andre fortolkninger av disse verdiene. En lojalitetskultur hvor republikanere er varsom i sin kritikk av hverandre, må definitivt sies å være ikke gjeldende i månedene før Romneys tale. Trumps knallharde personangrep på republikanske valgkampmotstandere og medlemmer av partieliten representerte et totalt brudd med det tradisjonelle debattklimaet i partiet. Den hardtslående kritikken fra Trump ble også

gjengjeldt av partiets øverste representanter. Den tradisjonelle republikanske partikulturen hvor endringer kjempes frem gradvis og i det stille, slik Jo Freeman beskriver den, var ikke gjeldende for Trump og hans supportere. Han *krevde* endring og hadde ingen betenkeligheter med å slakte den daværende republikanske partiledelsens manglende evne til å vinne på USAs vegne. På mange måter kan man si at Freemans beskrevne lojalitetskultur ble snudd på hodet av Trumps bevegelse. Det var ikke lenger partimedlemmenes plikt til å innordne seg ledelsens beslutninger, isteden var det partiledelsen som hadde lojalitetsplikt overfor «folket». Og det lojalitetsansvaret hadde de – politikerne – brutt gang på gang.

Den ulike forståelsen av partiloyalitet i Det republikanske partiet på tidspunktet for Romneys tale henger sammen med en forskjellig oppfatning av hierarkiet. Mens ikke-Trump velgere fortsatt vurderte ledelsen i partiet som øverst i det republikanske hierarkiet, var mannen på toppen i Trump-tilhengernes hierarki Trump. Blant dem var tilliten til partieliten – og all politisk elite for øvrig – tynnslitt. Når det gjelder det tredje trekket ved den tradisjonelle forståelsen av republikansk partikultur – vern om tradisjonene – synes det også å være en splittet oppfatning innad i partiet. Mens ikke-Trump velgere vektla viktigheten av å velge en tradisjonell presidentkandidat – som lignet tidligere republikanske presidenter – som forsvarer for tradisjonelle amerikanske verdier, ønsket Trump-tilhengerne seg noe nytt. De ville ha en ikke-politiker som kunne gjøre jobben datidens politikere ikke hadde fått til eller ønsket å få til. Samtidig var Trump-velgerne også opptatt av tradisjoner – ja, hele Trumps kampanje var tuftet på det nye kombinert med lengselen etter det gamle, da USA var trygt, økonomien blomstret og hardt arbeid lønnet seg. Trumps løfte om å gjøre USA «great again» uttrykte supporterens ønske om ta det tradisjonelle USA tilbake.

Da Romney gikk på talerstolen 3. mars 2015 var det i en svært sammensatt kontekst. Han talte til et parti splittet mellom en sterk tradisjonell partikultur og et opprør mot det bestående. Som tidligere guvernør og republikanernes presidentkandidat ved valget i 2012, representerte Romney eliten i Det republikanske partiet (Notaker, 2015). I en amerikansk presidentvalgkamp er det vanlig at politikere og andre profilerte personer med preferanser for en av kandidatene annonserer sin støtte i form av såkalte «endorsement». Da Romney kjempet mot Barack Obama om å bli USAs president i 2012, fikk han Trumps «endorsement» (Preston & Silverleib, 2012), men da Romney annonserte at han skulle holde tale om den republikanske valgkampen i mars 2016, var det få som trodde han ville gjengjelde tjenesten (Bradner & Preston, 2016). Som nevnt hadde Romney tidligere i nominasjonsvalgkampen kritisert Trump offentlig, og bare dager før talen ble holdt gikk Romney og Trump ut mot

hverandre på Twitter. Romney forlangte at Trump offentliggjorde sine skatteforhold og mistenkte ham for å skjule ubehagelig sannheter for det amerikanske folk (Romney, 2016). Trump svarte med å kalle Romney «one of the dumbest and worst candidates in the history of Republican politics» (2016a). Han fulgte deretter opp med følgende stikk (Trump, 2016b): «I'm going to do what MittRomney was totally unable to do- WIN!»

Av i utgangspunktet 17 kandidater var det på tidspunktet for Romneys tale kun fire igjen i kampen om å bli republikanernes presidentkandidat: Ted Cruz, Marco Rubio, John Kasich og Donald Trump. Sistnevnte var i klar ledelse. I løpet av de neste to ukene skulle tretten delstater holde sine nominasjonsvalg, og Trump ledet på meningsmålingene komfortabelt i ni av dem (A. Smith, 2016). Romneys mål med talen var å hindre at det som så ut til å skje skulle skje – gjennom talen ville han forsøke å stanse Trumps ferd mot nominasjonen. For å få til det – eller i det minste være et bidrag til det – måtte han klare å overbevise velgere som var innstilt på å stemme Trump til ikke å gjøre det likevel. Det retoriske publikummet som kunne gjøre noe med det påtrengende problemet – som i dette tilfelle var Trumps gode sjanser til å bli republikansk presidentkandidat – var dem som var supportere av Trump. Det var de som ved å vise ham ryggen, kunne sørge for at en av de tre andre kandidatene ble Det republikanske partiets presidentkandidat. I den kommende analysen skal vi undersøke om det var disse velgerne Romney henvendte seg til i talen.

5. Analysen

5.1 Argumentasjonsanalyse

Romneys tale består av et argumentasjonshierarki med et overordnet argument og flere underordnede argumenter. Talens hovedpåstand er: Trump bør ikke velges som det republikanske partiets presidentkandidat. Romney kommer med to belegg for denne hovedpåstanden (vedlegg 2):

- Belegg 1: Trump er ikke egnet som president
- Belegg 2: Trump vil tape mot Hillary Clinton

Disse to argumentasjonsrekkene gir følgende to hjemler (vedlegg 2):

- Hjemmel 1: En presidentkandidat må være egnet til å være president
- Hjemmel 2: Hillary Clinton bør ikke bli president

Hovedpåstanden er advokerende. Romney fraråder det republikanske partiet å stemme frem Trump som presidentkandidat. Begge beleggene for hovedpåstanden er også påstander. At Trump ikke er egnet som president og at han vil tape for Hillary Clinton er evaluerende påstander om virkeligheten som krever ytterligere belegg for ikke å bli hengende i løse luften som postulerer. Romney imøtekommer dette behovet og kommer med en rekke underliggende argumentasjonsrekker for de to beleggene for hovedpåstanden. Belegg 1 – at Trump ikke er egnet som president – kommer Romney med følgende tre belegg for (vedlegg 3).

- Belegg 1.1: Trump vil føre en uansvarlig økonomisk politikk
- Belegg 1.2: Trump har ikke nok kunnskap om utenrikspolitikk
- Belegg 1.3: Trump har dårlige personlige egenskaper

Disse tre argumentasjonsrekkene inneholder tre hjemler (vedlegg 3):

- Hjemmel 3: En egnet president fører en ansvarlig politikk
- Hjemmel 4: En egnet president har politisk kunnskap
- Hjemmel 5: En egnet president har gode personlige egenskaper

De tre beleggene for belegg 1 – påstanden om at Trump ikke er egnet som president – er også påstander om virkeligheten som Romney kommer med mange underliggende belegg for.

Belegg 1.1 – som er en evaluerende påstand om at Trump vil føre en uansvarlig økonomisk

politikk – belegger Romney i talens setning 30 – 32, hvor han sier at Trump vil skade amerikaneres livskvalitet. Denne argumentasjonsrekken gir oss følgende belegg og hjemmel (vedlegg 4):

- Belegg 1.1.1: Trump vil skade amerikaneres livskvalitet
- Hjemmel 6: Livskvalitet bør være det styrende for hva slags politikk som føres

Belegg 1.1.1 er også en påstand Romney belegger ytterligere. I setning 33 – 34 og 36 sier han at handelskrig vil skade forbrukere, eksportjobber og næringsdrivende, og i setning 35 og 36 sier han at skatteuttak uten kutt i utgifter vil øke statsgjelden. Dette gir to nye argumentasjonsrekker med hvert sitt belegg og hjemmel (vedlegg 4):

- Belegg 1.1.1a: Handelskrig skader forbrukere, eksportjobber og næringsdrivende
- Hjemmel 7: Internasjonal frihandel gir amerikanere best livskvalitet
- Belegg 1.1.1b: Skatteuttak uten kutt i utgifter vil øke statsgjelden
- Hjemmel 8: Mer statsgjeld skader amerikaneres livskvalitet

Hjemmel 7 belegger Romney i setning 15 – 17 ved å si at USA i dag er det beste stedet å leve i verden. Han belegger denne beskrivelsen av dagens USA ved å sitere den amerikanske forretningsmannen og mangemilliardæren Warren Buffett som har uttalt at dem som blir født i USA i dag er verdenshistoriens lykkeligste skapninger. Dette er en form for autoritetsargumentasjon hvor Romney baserer seg på Buffetts troverdighet. Argumentasjonsrekken inneholder følgende påstand, belegg og hjemmel (vedlegg 5):

- Påstand: USA er det beste stedet å leve på jord
- Belegg: Warren Buffett sier amerikanere er verdens mest heldige
- Hjemmel 9: Warren Buffett er en autoritetsperson verdt å lytte til

Romney kommer med eventuelle innsigelser til påstanden om at USA er det beste stedet å leve på jord i møte i setning 18 – 27. Han gjendriver ikke publikums potensielle motstand mot Buffetts beskrivelsen av USA, men bruker isteden den retoriske figuren prokatalépsé. Han erkjenner at USA står overfor en rekke problemer – fattigdom og ytre farer – men flytter fokuset over på viktighetene av å gjøre riktige beslutninger for å håndtere disse utfordringene. I setning 29 er Romney klar på hva en slik riktig beslutning er – og han uttrykker talens hovedpåstand eksplisitt: «If we Republicans choose Donald Trump as our nominee, the prospects for a safe and prosperous future are greatly diminished.» Prokatalépsé bruker Romney også i forbindelse med belegg 1.2 om at Trump ikke har nok kunnskap om

utenrikspolitikk. I setning 46 – 52 kommer han potensielle motargumenter i møte ved å erkjenne at ikke alle Trumps mål er dumme, men flytter fokuset over på at fremgangsmåten hans er dårlig (vedlegg 3).

La oss kaste et blikk tilbake på belegg 1.1 om at Trump vil føre en uansvarlig økonomisk politikk. Også her kommer Romney potensielle innvendinger fra publikum i forkjøpet, men denne gangen som en gjendrivelse. I setning 37 – 38 sier han høyt den tenkte innsigelsen fra publikum: «But you say, wait, wait, wait, isn't he a huge business success? Doesn't he know what he's talking about?» I motsetning til hva som er tilfelle ved bruken av prokatalépe, avviser Romney innvendingen. «No, he isn't and no he doesn't», sier han i setning 39, og i setning 45 fullfører han gjendrivelsen: «A business genius he is not.» Når Romney avviser at Trump er en vellykket businessmann, er det en evaluerende påstand som han kommer med to belegg for. I setning 40 og 42 – 44 ramser han opp alle Trumps mislykkede investeringsprosjekter, og i setning 42 påpeker han at Trump arvet forretningsvirksomheten sin. De to argumentasjonsrekkene gir oss følgende påstand, belegg og hjemler (vedlegg 6):

- Påstand: Trump er ingen god businessmann
- Belegg: Mange mislykkede prosjekter
- Hjemmel 10: En god businessmann mislykkes ikke
- Belegg: Han arvet forretningsvirksomheten
- Hjemmel 11: En god businessmann bygger opp sin forretning på egen hånd

En annen gjendrivelse i talen finnes i setning 55 – 60. Romney gjendriver den potensielle påstanden om at Trump er en kandidat som ikke kan stoppes. En måte å få til det på er å stemme taktisk i hver enkelt stat på den av de tre andre kandidatene som har størst sjanse for å vinne.

Det andre belegget for at Trump ikke er egnet som president, er belegg 1.2: Trump har ikke nok kunnskap om utenrikspolitikk. Dette uttrykker Romney eksplisitt i setning 73: «I'm afraid that when it comes to foreign policy he is very, very not smart.» Dette er en påstand han belegger i setning 166 ved å si at Trump vil gjøre USA og verden mer utrygg.

Argumentasjonsrekken inneholder følgende elementer (vedlegg 7):

- Belegg 1.2: Trump har ikke nok kunnskap om utenrikspolitikk
- Belegg 1.2.1: Trump vil gjøre USA og verden mer utrygg
- Hjemmel 12: For å gjøre USA og verden tryggere må man ha politisk kunnskap

Belegg 1.2.1 om at Trump vil gjøre USA og verden mer utrygg er en evaluerende påstand Romney gir to belegg for. I setning 62 – 64 sier han at Trump vil skade internasjonalt samarbeid, og i setning 65 – 71 at Trump vil fraskrive USA internasjonalt ansvar.

Argumentasjonsrekkene gir oss to nye belegg og hjemler (vedlegg 7):

- Belegg 1.2.1a: Trump vil skade internasjonalt samarbeid
- Hjemmel 13: USA og verden er tryggere med internasjonalt samarbeid
- Belegg 1.2.1b: Trump fraskriver USA internasjonalt ansvar
- Hjemmel 14: USA og verden er tryggere når USA tar internasjonalt ansvar

Hjemmel 14 om USAs internasjonale ansvar, belegger Romney i setning 13 og 90 ved å si at USA er verdens moralske ledestjerne. Han belegger USAs unike posisjon i setning 167 gjennom bruk Bibel-referansen «a shining city on a hill». Begrepet er hentet fra Bergprekenen i Bibelen hvor Jesus sa til sine tilhengere at de var verdens lys og sammenlignet dem med en by på et fjell som ikke kan skjules – «a shining city on a hill» (Mat,5:14). I likhet med referansen til Warren Buffett, er dette også en form for autoritetsargumentasjon. Det gir følgende påstand, belegg og hjemmel (vedlegg 8):

- Påstand: USA er verdens moralske ledestjerne
- Belegg: USA er «verdens skinnende by»
- Hjemmel 15: Bibelen er en autoritetskilde verdt å lytte til

Det tredje belegget for at Trump ikke er egnet som president er belegg 1.3: Trump har dårlige personlige egenskaper. Som vist tidligere er hjemmelen i denne argumentasjonsrekken hjemmel 5: En egnet president har gode personlige egenskaper. Romney styrker denne hjemmelens stilling som allmenngyldig regel ved å gi den ryggdekning i setning 99 – 101. Her peker han på historien og at den har vist oss viktigheten av å ha ledere med gode personlige egenskaper (vedlegg 9). Hjemmel 5 om at en egnet president har gode personlige egenskaper er en påstand Romney gir to belegg for. I setning 9 – 11 bruker han USAs tidligere republikanske president Ronald Reagan som autoritetsbelegg for at gode personlige egenskaper er viktig hos en president som kan ta USA i en god eller dårlig retning. I setning 135 – 138 bruker han Reagan, sammen med den skotske filosofen Alexander F. Tytler og USAs andre president John Adams som autoritetsbelegg for at demokratiet må beskyttes. De to argumentasjonsrekkene for hjemmel 5 gir følgende belegg og hjemler (vedlegg 9):

- Belegg: Reagan sa at USA kunne gå i enten riktig eller gal retning
- Hjemmel 16: Reagan var en autoritetsperson verdt å lytte til

- Belegg: Adams og Tytler sa at demokratiet er skjørt
- Hjemmel 17: Adams og Tytler var autoritetspersoner verdt å lytte til

Ved begge argumentasjonsrekkene kommer Romney publikums eventuelle innvendinger i forkjøpet ved bruk av prokatalépsé. I setning 12 erkjenner han at han ikke er Reagan og at det nå er en helt annen tid enn da Reagan snakket om USAs viktige veivalg. Deretter flytter Romney fokuset over på at dagens situasjon er tilsvarende viktig som den Reagan snakket om, og i setning 169 – 170 gjentar han viktigheten av valget Det republikanske partiet nå skal ta. Når det gjelder autoritetsargumentasjonen med Adams og Tytler, tydeliggjør Romney i setning 139 at han er klar over at deres dystre spådommer om demokratiets robusthet så langt har slått feil i USA. Deretter flytter han fokuset over på det han mener er årsaken til at demokratiet har stått sterkt i USA. Han gir følgende to belegg for dette. I setning 140 – 144 sier han at USA har vært velsignet med gode presidenter og i setning 145 at USA har hatt gode innbyggere. Årsaksargumentasjonen gir følgende to hjemler (vedlegg 10):

- Hjemmel 18: Gode presidenter er nødvendig for å bevare demokratiet
- Hjemmel 19: Gode innbyggere er nødvendig for å bevare demokratiet

Hva som er kriteriene for gode innbyggere gjøres tydelig i setning 145. Belegget for at USA har hatt gode innbyggere er at de har satt nasjonens interesser over sine egne – til tross for at de til tider har hatt grunn til å være sinte. Argumentasjonsrekken gir denne hjemmelen (vedlegg 10):

- Hjemmel 20: Gode innbyggere setter nasjonens interesser over sine egne

Av de tre beleggene for at Trump ikke er egnet som president, er det belegg 1.3 – at Trump har dårlige personlige egenskaper – som får mest plass i talen. Romney kommer med tre belegg for at Trump er en dårlig person. I setning 74 – 75 og 88 påpeker han Trumps ustabile temperament, i store deler av talen beskriver han Trumps dårlige moral, og i setning 97 – 98 spør han retorisk om Trumps oppførsel er noe vi ville tillatt våre barn. De tre beleggene gir følgende tre hjemler (vedlegg 11):

- Hjemmel 21: Ustabil temperament er en dårlig personlig egenskap
- Hjemmel 22: Dårlig moral er en dårlig personlig egenskap
- Hjemmel 23: Vi kan ikke stille lavere krav til en presidents oppførsel enn vi gjør til våre barn

Det første belegget for påstanden om at Trump har dårlige personlige egenskaper – at han har ustabil temperament – blir gjort eksplisitt i setning 74 og 88. Han belegger det i setning 75 ved å ramse opp kontroversielle uttalelser fra Trump. Det er imidlertid ikke bare tidligere oppførsel av Trump Romney bruker for å belegge påstanden om hans ustabile temperament. I setning 102 – 105 bruker han Trumps fremtidige oppførsel som belegg. Gjennom et retorisk spørsmål ber han publikum forestille seg Trumps respons på talen: «Will he talk about our policy differences? Or will he attack me with every imaginable low road insult? This may tell you what you need to know about his temperament (...).» Romney antyder at Trumps svar på talens kritikk vil være alt annet enn saklig, og dette gir oss følgende hjemmel (vedlegg 11):

- Hjemmel 24: Stabile personer er saklige

Det andre av de tre beleggene for at Trump har dårlige personlige egenskaper – at han har dårlig moral – gir Romney fem belegg for. Det første belegget er at Trump er uærlig. Det andre belegget går frem av setningene 140 – 144, 147 – 149 og 151 – 152 hvor Trumps få likhetstrekk med USAs tidligere presidenter blir påpekt. Det tredje belegget er at Trump ikke står opp for det gode og det fjerde er at han oppfører seg uanstendig. For det femte har Trump dårlig moral, ifølge Romney, fordi han bruker folks sinne for onde hensikter. Det siste påpeker Romney i talens setning 153: «Mr. Trump is directing our anger for less than noble purposes.» De fem beleggene for at Trump har dårlig moral gir følgende fem hjemler (vedlegg 12):

- Hjemmel 25: En moralsk person er ærlig
- Hjemmel 26: USAs tidligere presidenter er moralske forbilder
- Hjemmel 27: En moralsk person står opp for det gode
- Hjemmel 28: En moralsk person oppfører seg anstendig
- Hjemmel 29: En moralsk person har gode hensikter

Belegget om at Trump er uærlig er en påstand Romney gir ytterligere to belegg for. I setning 80 – 87 sier han at Trump snakker usant om fakta, og i setning 123 – 134 at han ikke deler skatteopplysningene sine. Argumentasjonsrekkene gir følgende to hjemler (vedlegg 13):

- Hjemmel 30: Den som snakker usant om fakta er uærlig
- Hjemmel 31: Den som skjuler opplysninger om seg selv er uærlig

Når det gjelder belegget om at Trump ikke står opp for det gode, er det også en påstand Romney kommer med to belegg for. I setning 76 – 77 sier han at Trump hyller Vladimir Putin

og i setning 76 – 77 og 79 påpeker han Trumps kritikk mot den tidligere republikanske presidenten George W. Bush og senator John McCain. De to argumentasjonsrekkene inneholder to nye hjemler (vedlegg 14):

- Hjemmel 32: Vestens motstandere står for det onde
- Hjemmel 33: USA og republikanere står for det gode

Belegget om at Trump oppfører seg uanstendig er en påstand Romney gir hele fem belegg for. I setning 75 sier han at Trump mobbet en funksjonshemmet journalist, og i samme setning påpeker Romney Trumps vulgære slengbemerkinger om kvinner. I setning 157 sier Romney at Trump jubler når demonstranter blir overfalt. I setning 75 og 78 drar han frem Trumps utroskapsskandaler og utsvevende seksuelle liv, og i setning 106 gjør han narr av Trumps selvopptatthet ved å si: «Now, Mr. Trump relishes any poll that reflects what he thinks of himself.» De fem beleggene for at Trumps oppførsel må sees på som uanstendig gir følgende fem hjemler (vedlegg 15):

- Hjemmel 34: Det er galt å gjøre narr av noen for noe de ikke kan noe for
- Hjemmel 35: Kvinner skal behandles med like mye respekt som menn
- Hjemmel 36: Vold er galt
- Hjemmel 37: Sex hører hjemme i ekteskapet
- Hjemmel 38: Ydmykhet er en dyd

Det siste belegget for at Trump har dårlig moral – at han bruker folks sinne for onde hensikter – er en påstand Romney gir tre belegg for. I setning 155 – 156 sier han at Trump vil drepe familiene til terrorister og gjeninnføre tortur som metode i det amerikanske forsvaret. I setning 158 sier han at Trump vil begrense ytringsfriheten, og i setning 154 at han gjør muslimer og meksikanske innvandrere til syndebukker. De tre argumentasjonsrekkene inneholder tre hjemler (vedlegg 16):

- Hjemmel 39: Det stilles høyere moralske krav til USA enn USAs fiender
- Hjemmel 40: Pressen har en viktig samfunnsoppgave
- Hjemmel 41: Det er galt å generalisere folkegrupper

Den andre argumentasjonsrekken som leder til talens hovedpåstand – at Trump ikke bør velges som republikanernes kandidat, fordi han vil tape mot Hillary Clinton – forutsetter hjemmel 2: Hillary Clinton bør ikke bli president. I motsetning til hjemmel 1 – at en presidentkandidat bør være egnet til å være president – gir ikke hjemmel 2 mening rent

intuitivt. Den trenger ytterligere begrunnelse, og Romney gir to belegg: For det første har Hillary Clinton ikke evnene som trengs for å være president, og for det andre – som Romney uttrykker eksplisitt i setning 116 – er hun ikke til å stole på. De to argumentasjonsrekkene gir to hjemler (vedlegg 17):

- Hjemmel 42: En president bør ha evnene som trengs
- Hjemmel 43: En president må man kunne stole på

Det første belegget – at Hillary Clinton ikke har evnene som trengs – er en påstand Romney gir to belegg for. I setning 109 sier han at hun undergravde amerikanske interesser som utenriksminister, og i setning 110 sier han at hun satte statshemmeligheter i fare gjennom uvettig e-postbruk. Vi får følgende to hjemler (vedlegg 18):

- Hjemmel 44: En dårlig utenriksminister blir en dårlig president
- Hjemmel 45: En president må beskytte statshemmeligheter

Når det gjelder det andre belegget for at Hillary Clinton ikke bør bli president – at hun ikke er til å stole på – er det en påstand Romney gir tre belegg for. I setning 111 sier han at hun snakket usant om terroren i Benghazi, i setning 112 sier han at hun kun er ute etter makt, og i setning 113 – 115 påpeker han at Hillary Clinton i flere tiår har levd i skjæringspunktet mellom makt og penger. Argumentasjonsrekkene gir tre hjemler (vedlegg 19):

- Hjemmel 46: Man kan ikke stole på den som snakker usant
- Hjemmel 47: En president skal tjene folket, ikke seg selv
- Hjemmel 48: Makt korrupperer

La oss se til belegg 2 for hovedpåstanden – at Trump vil tape mot Hillary Clinton. Dette er en påstand som Romney uttrykker i setning 117: «Of course, a Trump nomination enables her victory.» Han gir to belegg for at dette vil skje. For det første vil Trumps mange tabber bli brukt i mot ham – og for det andre referer han i setning 107 til at meningsmålingene viser Hillary-seier mot Trump i en eventuell valgkamp. De to argumentasjonsrekkene gir to hjemler (vedlegg 20):

- Hjemmel 49: Velgerne vil ikke stemme på en presidentkandidat med mange tabber
- Hjemmel 50: Meningsmålinger er pålitelige kilder

Det første belegget for at Trump vil tape mot Hillary Clinton – at hans tabber vil bli brukt mot ham – belegger Romney ved å vise til Trumps intervju med CNN-journalist Jake Tapper, hvor han på direkte spørsmål unnvek å svare på om han ville ta eksplisitt avstand fra den rasistiske sekten Ku Klux Klan. Denne argumentasjonsrekken gir følgende hjemmel (vedlegg 20):

- Hjemmel 51:Å ikke ta avstand fra Ku Klux Klan er en tabbe

Jeg har nå undersøkt hvilke hjemler som ligger til grunn for argumentasjonen i Romneys tale (vedlegg 21). I neste del av analysen undersøker jeg hvilket publikum som kan slutte seg til disse hjemlene som allmenngyldige regler.

5.2 Den impliserte tilhøreren

Den først hjemmelen som ble presentert i argumentasjonsanalysen var: En presidentkandidat må være egnet til å være president. Hvilke egenskaper ved presidentskapet som skal legges til grunn for egnethet, er selve kjernen i Romneys tale. Samtlige hjemler i talen knytter seg til en forståelse av hva som utgjør en god president. Romney legger til grunn at talens publikum mener USAs president bør besitte en viss form for verdighet og dannelses. Et dekkende begrep er habitus. Konseptet ble brukt av Aristoteles, men det er sosiologen Pierre Bourdieus forståelse som dominerer dagens forståelse av hva habitus er (1990, s. 77):

«The habitus, as a system of dispositions to a certain practice, is an objective basis for regular modes of behaviour, and thus for the regularity of modes of practice, and if practices can be predicted (...) this is because the effect of the habitus is that agents who are equipped with it will behave in a certain way in certain circumstances.»

En bestemt habitus er nødvendig for en president, dersom han eller hun skal mestre oppgavene en president får og oppføre seg slik en president skal. Talens impliserte tilhører mener USAs tidligere presidenter har besittet slik habitus, og han slutter seg til hjemmel 26 om at de kan sees på som forbilder for hvordan fremtidige presidenter bør være. Presidentkandidaten Det republikanske partiet skal velge, bør ligne tidligere presidenter og være presidentaktig. Det innebærer at presidentkandidaten må ha kunnskap – både om økonomisk politikk (hjemmel 3) og utenrikspolitikk (hjemmel 4). Den grunnleggende oppfatningen til talens impliserte tilhører er at kunnskap teller og autoriteter – som Buffet (hjemmel 9), Reagan (hjemmel 16), Adams og Tytler (hjemmel 17) og meningsmålingsbyråer (hjemmel 50) – er verdt å lytte til. Den impliserte tilhøreren er også en troende kristen som mener Bibelen er Guds ord (hjemmel 15) og at sex hører hjemme i ekteskapet (hjemmel 37).

Politisk kunnskap innebærer en bestemt forståelse av hva som er best for økonomisk vekst, amerikaneres sikkerhet og USAs unike posisjon i verden. Innbyggernes livskvalitet bør være det styrende for hva slags politikk som bør føres (hjemmel 6), og historien har vist at internasjonal frihandel er det som er best medisin for dette (hjemmel 7). Politikken som har blitt ført de siste tiårene har fungert godt og gitt amerikanere bedre livskvalitet. Den impliserte tilhøreren mener livskvaliteten i USA er så høy og framtidsutsiktene så gode at amerikanere i dag er historiens mest heldige folk (hjemmel 9). For å videreføre dette og føre en fortsatt god økonomisk politikk, holder det ikke kun å ha erfaring fra næringslivet. Den impliserte tilhører ser dessuten bak Trumps kjendisstatus og merkenavn, og mener en god businessmann er en som ikke feiler (hjemmel 10) og bygger seg opp helt på egen hånd (hjemmel 11).

Den impliserte tilhøreren er opptatt av at de store linjene i amerikansk utenrikspolitikk videreføres. USA skal fortsatt være verdens ledestjerne og ta ansvar for å bygge og bevare demokrati, fred og frihet, og fremme vestlige verdier globalt. Dette er fordi det gjør USA og verden tryggere (hjemmel 13 og 14) og fordi USA står for det gode (hjemmel 33), mens deres motstandere står for det onde (hjemmel 34). USAs moralske ansvar innebærer at de ikke kan stå på sidelinjen og se terrororganisasjoner vokse seg store, samtidig som det kun må brukes virkemidler som er etisk forsvarlige (hjemmel 39). For talens impliserte tilhører er demokratiet på hjemmebane også viktig å beskytte. En viktig del av demokratiet er en fri og uavhengig presse, og amerikanske journalister har derfor en viktig samfunnsoppgave (hjemmel 40). For å bevare demokratiet trengs – i tillegg til gode presidenter (hjemmel 18) – gode innbyggere (hjemmel 19). Ifølge den impliserte tilhøreren, er gode borgere dem som – til tross for berettiget sinne – setter nasjonens interesser over sine egne (hjemmel 20). For den impliserte tilhøreren vil det være en katastrofe dersom Hillary Clinton blir president (hjemmel 2). I tillegg til å tilhøre feil parti, har hennes dårlige innsats som utenriksminister (hjemmel 44) og lemfeldige omgang med sannheten (hjemmel 43) vist at hun ikke er verdig USAs høyeste embetet.

En enda viktigere del av en egnet presidents habitus enn politiske kunnskaper og planer, er, for den impliserte tilhøreren, hans stil og moralske kompass. God personlighet er noe den impliserte tilhøreren legger stor vekt på i sin vurdering av en presidentkandidats egnethet (hjemmel 5). Å beherske sitt temperament (hjemmel 21) og å være saklig i diskusjoner (hjemmel 24), er helt avgjørende for en president. Spontane, vulgære reaksjoner og ugjennomtenkte, frekke slengbemerkinger er totalt uakseptabelt. På samme måte som det

er uakseptabel oppførsel fra den impliserte tilhøreren barn eller barnebarn (hjemmel 23). En egnet president må ha god moral (hjemmel 22). Ærlighet – som den impliserte tilhøreren definerer som å snakke sant om fakta (hjemmel 30) og ikke skjule viktige opplysninger om seg selv (hjemmel 31) – er en viktig forutsetning for å være et moralsk menneske. I tillegg må man ha gode hensikter (hjemmel 29) og oppføre seg anstendig (hjemmel 28).

Anstendig oppførsel betyr, for den impliserte tilhøreren, å snakke til og om andre mennesker med et visst minimum av verdighet. Det er galt å gjøre narr av noen for deres utseende, funksjonshemming eller andre ting de ikke kan noe for (hjemmel 34). Kvinner skal behandles med like mye respekt som menn (hjemmel 35), og vold – eller oppfordring til vold – er ikke akseptabelt i et sivilisert samfunn som det amerikanske (hjemmel 36). Å generalisere store folkegrupper – enten det er basert på deres religion, etnisitet eller seksuelle legning – er alltid galt (hjemmel 41), og rasistiske holdninger må tas eksplisitt avstand fra (hjemmel 51). Ydmykhet er en dyd og selvopptatthet en synd (hjemmel 38).

Så langt er den impliserte tilhøreren en republikansk velger som mener USA er et godt sted å leve hvor videreføring av de store linjene i amerikansk politikk vil gjøre det enda bedre i fremtiden. Den impliserte tilhøreren vektlegger politisk kunnskap, moralsk anstendighet og beherskelse som avgjørende ingredienser i en egnet presidents habitus. Det er imidlertid setninger i talen som gjør bildet av den impliserte tilhøreren mer komplekst. I talens setning 150 sier Romney: «I understand the anger Americans feel today.» Det er vanskelig å se at den impliserte tilhøreren for denne setningen er lik den som er beskrevet til nå. Sinte amerikanere er ikke tilfredse med dagens USA. Prokatalépsé-bruken i setning 18 – 27 kan også sies å henvende seg til en tilhører som er misfornøyd med dagens USA, selv om Romney riktignok flytter fokuset fra problemene til det viktige valget republikanerne står overfor. En frustrert implisert tilhører er synlig i setning 115 hvor Romney omtaler Hillary Clintons mange år i maktens kjerne: «It disgusts the American people and causes them to lose faith in our political process.» En tilhører som ikke lenger har tiltro til det amerikanske politiske systemet, har trolig heller ikke særlig stor tillit til andre politiske autoriteter enn Hillary Clinton – også innad i eget parti. Hjemmel 48 i argumentasjonsrekken for påstanden om at Hillary Clinton ikke er til å stole på er: Makt korrupperer. Også dette kan sies å skape en annen implisert tilhører enn den ekspert-tillitsfulle tilhøreren beskrevet på de foregående sidene.

Til tross for at talen i det store og det hele skaper én type implisert tilhører, ser med andre ord enkelte deler av talen – særlig i forbindelse med kritikken av Hillary Clinton – ut til å skape en annen. Jeg skiller de to typene tenkte tilhørere fra hverandre ved å kalle dem: Den

ansvarlige republikaneren og den sinte republikaneren. Den ansvarlige republikaneren er tilfreds med sin livssituasjon, optimistisk for fremtiden og vektlegger habitus beskrevet på de to foregående sidene i sin vurdering av en presidents egnethet. Den sinte republikaneren er misfornøyd med sin livssituasjon, har lav tillit til det amerikanske politiske systemet og etablissementet, og ønsker endring. Hva betyr det for den videre analysen at det kan beskrives to impliserte tilhørere i talen?

La oss først avgjøre styrkeforholdet mellom den ansvarlige- og sinte republikaneren i talen. Hvilke hjemler henvender seg utelukkende til hver av de to impliserte tilhørerne? Når det gjelder den ansvarlige republikaneren, er det mange hjemler som henvender seg kun til ham. Det er at USA er verdens beste land å leve i (hjemmel 9), at fortsatt internasjonal frihandel er best for amerikaneres livskvalitet (hjemmel 7) og at eksperter og autoriteter i samfunnet er verdt å lytte til (hjemmel 9,16, 17 og 50). Det er at gode innbyggere setter nasjonens interesser over sine egne (hjemmel 20) og at det bør stilles høye krav til en presidents evne til å beherske seg og snakke og handle i tråd med etablerte normer for hva som er akseptabelt å si og gjøre av en president (hjemmel 21 – 41). Den sinte republikaneren, som ønsker endring og mener det amerikanske politiske systemet og eliten er korrumpert, vil ikke akseptere disse hjemlene som allmenngyldige regler. Den ansvarlige- og den sinte republikaneren vil begge slutte seg til en del av hjemlene knyttet til påstanden om at Hillary Clinton ikke er egnet som president (hjemmel 42 – 47), men den eneste hjemmelen som snakker utelukkende til den sinte republikaneren er hjemmel 48: Makt korrupperer. Det er med andre ord den ansvarlige republikaneren som er den klart dominerende impliserte tilhøreren i Romneys tale. I noen deler av talen kan både den ansvarlige- og den sinte republikaneren nikke anerkjennende, mens det kun er én allmenngyldig regel som den sinte- og ikke den ansvarlige republikaneren slutter seg til.

Så, hva betyr dette for den videre analysen? Inspirert av Johan Tønnessons forståelse av Umberto Ecos modelleserteorier, kunne jeg forsøkt å operere med to ulike impliserte tilhørere i fortsettelsen av denne oppgaven (Tønnesson, 2003). Det ville imidlertid skapt et inntrykk av at de to typene impliserte tilhørere er likeverdige til stede i talen – noe de ikke er. Fordi den ansvarlige republikaneren er totalt dominerende, er det denne impliserte tilhøreren jeg tar med meg videre i de neste to trinnene av analysen. Når det er sagt, vil den sinte republikaneren også være med i bagasjen og trekkes opp av ryggsekken når oppgaven nærmer seg sin endelige konklusjon.

5.3 Ideologien til den impliserte tilhøreren

Talens impliserte publikum – den ansvarlige republikaneren – skal nå plasseres innenfor en ideologi. I likhet med Black (1999, s. 9-10) legger jeg til grunn Marx' forståelse av ideologibegrepet som et nettverk av gjensidig sammenkoblede overbevisninger. I tilfelle med den ansvarlige republikaneren, er det særlig to overbevisninger som former hans oppfatning av verden: Synet på USAs unike posisjon i verden og vektleggingen av moralsk styrke som en viktig egenskap for menneske.

Som uttrykt eksplisitt i talens setning 13 og 15, mener den ansvarlige republikaneren at USA er «poised to lead the world for another century» og at USA er landet resten av verden ser opp til – «the envy of the world». Dette amerikanske selvbildet har preget amerikansk politisk tankegang siden 1940-tallet og spilte en ikke-ubetydelig rolle for USAs bidrag på de alliertes side under andre verdenskrig. En som i 1941 argumenterte hardt for amerikansk engasjement i verden var den innflytelsesrike grunnleggeren av Time Magazine, Henry Luce. Han pekte på de «gode» amerikanske verdiene (Slater & Taylor, 1999, s. 17):

«(...) Americans were defined as the inheritors of all the great principles of Western civilization – justice, the love of truth and the ideal of charity. (...) It is now America's time to be the powerhouse from which these great ideals can spread throughout the world and effect the elevation of the life of mankind from the level of the beasts to a little lower than angels.»

Denne tankegangen er en universalistisk forståelse av verden – hvor et bestemt sett av verdier er gjeldende for alle mennesker på alle steder til alle tider (Ghay, 2000, s. 1095). President Franklin D. Roosevelt talte i 1941 om fire friheter – frihet til å ytre seg, frihet til å tilbe Gud på sin egen måte, frihet fra tvang og frihet fra frykt – som gjeldende «everywhere or anywhere in the world» (The American Presidency Project, 2017a). I 1947 sa president Harry S. Truman (The American Presidency Project, 2017b): «The free peoples of the world look to us for support in maintaining their freedoms.» I 1993 begrunnet President Bill Clinton USAs internasjonale lederrolle med at det amerikanske folk er «better equipped than any other people on Earth by reason of our history, our culture and our disposition to change, to lead and to prosper» (Slater & Taylor, 1999, s. 27). Og president George W. Bush var i 2002 klar på at USA ville bruke sin ledende posisjon til å spre verdiene som gjelder for alle overalt (The White House, 2002): «America will always stand firm for the non-negotiable demands of human dignity: the rule of law; limits on the power of the state; respect for women; private property; free speech; equal justice; and religious tolerance.» Kamp for disse verdiene har i stor grad vært amerikansk utenrikspolitikk i mange tiår (Mandelbaum, 2016, s. 370):

«The post-Cold War managers of American foreign policy believed, as had their predecessors, that American values had universal applicability, that American institutions had universal utility, and that it was the role of the United States to spread both as widely as possible.»

Den ansvarlige republikanerens overbevisning om at USA er moralsk overlegen resten av verden, har også et religiøst aspekt ved seg – noe som kommer til uttrykk gjennom Bibelreferansen i talens setning 167. I 1945, da andre verdenskrig var over, skrev pave Pius XII i Collier's magazine (Perlsetin, 2014, s. xv): «The American people have a genius for great and unselfish deeds. Into the hands of America, God has placed the destiny of an afflicted mankind.» For den ansvarlige republikaneren er ikke USA verdens moralske ledestjerne kun fordi det er best for menneskeheten, men også fordi det er Guds vilje.

Oppfatningen den ansvarlige republikaneren har av USAs moralske lederposisjon henger tett sammen med den typiske konservative forståelsen av verden som bestående av godt og ondt. Som omtalt i forbindelse med drøftingen av den republikanske partikulturen, er moralsk styrke, ifølge konservative, den eneste medisinen som virker mot det onde. Denne oppfatningen deler talens impliserte tilhører. Hjemmel 25 – 41 kan alle sies å være allmenngyldige regler for hva det vil si å ha moralsk styrke. Det er å snakke sant om fakta (hjemmel 30), behandle kvinner med respekt (hjemmel 35) og avstå fra sex utenfor ekteskapet (hjemmel 37). Det er å beherske sitt temperament (hjemmel 21) og ikke bidra til vold (hjemmel 36). Det er å ha oppriktig gode intensjoner (hjemmel 29) og å være ydmyk på egne vegne (hjemmel 38). Kravene til moralsk styrke kan alle sees som en form for avholdenhet – en kamp hvert menneske må kjempe med seg selv. George Lakoff (1995, s. 187) skriver: «To be morally strong you must be self-disciplined and self-denying. Otherwise you are self-indulgent, and such moral flabbiness ultimately helps the forces of evil.»

Hva moralsk styrke er forklarer Lakoff gjennom flere underliggende metaforer. En av dem er, som nevnt i kontekstanalysen, det å underkaste seg moralske autoriteter. Dette må sies å gjelde den ansvarlige republikaneren. Han bøyer seg for Buffett (hjemmel 9), Bibelen (hjemmel 15), Reagan (hjemmel 16), Adams og Tytler (hjemmel 17) og meningsmålingsbyråer (hjemmel 50). En annen underliggende metafor for moralsk styrke er moralske grenser (Lakoff, 1995, s. 188). Ifølge Lakoff, ser konservative for seg en moralsk vei med klare grenser mot det umoralske. Personer som utfordrer disse grensene og beveger seg bort fra den moralske veien ut i det umoralske terrenget, er farlige for samfunnet. Det er fordi de kan lede andre mennesker bort fra den moralske veien og i verste fall etablere en ny vei som er utenfor det moralske. Ideen om slike moralske grenser virker også å være tilstede hos den ansvarlige

republikaneren. Når han for eksempel mener det er galt å generalisere folkegrupper (hjemmel 41) og at rasisme må tas eksplisitt avstand fra (hjemmel 51), ligger det til grunn en frykt for at grensene mot slik umoral skal gjøres uklare.

En annen underliggende metafor for metaforen moralsk styrke, er moralsk essens (Lakoff, 1995, s. 188). Det dreier seg om at alle mennesker har en moralsk essens – eller karakter – som kan forutsi fremtidige moralske handlinger. Hvordan en person vil handle i fremtiden kan man se av hans eller hennes moralske essens, og den moralske essensen ser man av han eller hennes tidligere handlinger. Også en slik tankegang virker å være treffende for den ansvarlige republikaneren. Alle Trumps umoralske uttalelser og handlinger avslører hans moralske karakter. Denne moralske karakteren kan igjen fortelle hvordan han vil være som president, og basert på dette kan den ansvarlige republikaneren konkludere med at Trump ikke er egnet som president.

Den impliserte tilhørers ideologi dreier seg i stor grad om at verden består av det gode og det onde, hvor det onde må bekjempes. I verden har USA et spesielt ansvar for dette, som berettiget moralsk ledestjerne. Men kampen mot det onde må også kjempes i det amerikanske samfunnet for å holde klare grenser mot det umoralske, og i hvert enkelt menneske gjennom selvdisiplin og å avstå fra umoralske handlinger. Den som ikke er moralsk sterk er en fare for andre – umoralskhet er som en smittefarlig sykdom man må beskytte seg mot (Lakoff, 1995, s. 189).

5.4 Ideologien til Trump-velgeren

For å sammenligne ideologien til talens impliserte tilhører med ideologien til Trump-velgeren, må ideologien til sistnevnte undersøkes. En åpenbar utfordring er synlig allerede ved bruken av begrepet Trump-velgeren. Hvem er egentlig dette? Det var mange ulike årsaker til at folk valgte å stemme på Trump, og en felles ideologi for alle hans velgere eksisterer ikke. Det er imidlertid mulig, basert på meningsmålinger fra den republikanske nominasjonsvalgkampen, å peke på tydelige tendenser i ideologiske oppfatninger blant Trumps supportere. En viktig presisering her er at det er tale om Trump-velgere i det republikanske nominasjons-valget, ikke i det endelige presidentvalget i november 2016 hvor hans velgermasse var langt mer sammensatt.

Før oppmerksomheten rettes mot spørreundersøkellesdata fra nominasjonsvalgkampen, la oss se til hovedpersonen selv. Hvordan beskrev Trump kjernen av sine egne velgere? Svaret ga han mange ganger i valgkampen, i seierstalen på valgnatten 9.

november 2016 (CNN, 2016c) og foran hundretusener av supportere under innsettelsesseremonien 20. januar 2017 (The White House, 2017): «The forgotten men and women of our country will be forgotten no longer.» Trumps supportere identifiserte seg som USAs glemte menn og kvinner. Så hva betyr det?

Trump var ikke den første som betegnet amerikanske velgergrupper som «the forgotten man». Begrepet ble brukt hyppig av Franklin D. Roosevelt i presidentvalgkampen i 1932. På den tiden var arbeidsledigheten i USA på rundt tjue prosent og Roosevelt (1932) uttrykte bekymring for «the forgotten man at the bottom of the economic pyramid». For Roosevelt var de glemte velgerne fattige, gamle og lavtlønnede arbeidere. Det var de sårbare velgerne som lengtet etter økonomisk- og politisk støtte. Men en slik forståelse av «the forgotten man» kan diskuteres. Helt tilbake i 1919 bruker professor ved Yale University, William Graham Sumner, begrepet på en annen velgermasse enn de mest sårbare. «The forgotten man» var ifølge ham, dem som måtte betale for de mange hjelpeprosjektene rettet mot de mest sårbare (Sumner, 2012, s. 475). Det var de som jobbet hardt hver dag og hverken ba om eller fikk noe særlig oppmerksomhet fra politisk hold. Sumner (2012, s. 491) definerte «the forgotten man» slik: «He works, he votes, generally he prays – but he always pays – yes, above all, he pays.»

Sumners definisjon fra 1919 virker å stemme bra meningene til mange republikanske partimedlemmer på grasrotnivå. Som gjengitt tidligere, i kontekstanalysen, var representative uttalelser fra grasrotmedlemmer på tidspunktet for Trumps valgkamp at de ikke lenger ville betale for dem som ikke jobber og at en stor gruppe amerikanere hadde gjort seg avhengige av offentlig støtte. Dette tyder på at disse velgerne ikke identifiserte seg som de mest sårbare (Roosevelts definisjon), men isteden som dem som må betale for de mest sårbare (Sumners definisjon). Om informantene jeg her viser til, stemte Trump ved nominasjonsvalget er uvisst. Kanskje mente de en av de andre republikanske kandidatene var bedre i stand til å ta tak i utfordringene de var opptatt av. Uansett uttrykker uttalelsene en stor frustrasjon blant republikanske velgere på tidspunktet for Romneys tale, som meningsmålinger viste at Trumps supportere også i stor grad delte.

I en undersøkelse gjennomført under den republikanske nominasjonsvalgkampen, sa 55 prosent av Trump-velgerne seg enig i påstanden om at amerikanske myndigheter har viet landets minoriteter for mye oppmerksomhet (Cox & Jones, 2016). Dette tallet var høyere blant Trump-velgerne sammenlignet med de andre republikanske kandidatenes velgere. Blant Ted Cruz' velgere var 38 prosent enige i påstanden, mens kun 29 prosent av John Kasichs

supportere svarte bekreftende. Et overveldende større antall Trump-velgere svarte også at de følte seg glemte av politiske myndigheter. I en undersøkelse gjennomført i desember 2015 og januar 2016 svarte et stort antall av Trumps supportere bekreftende til følgende påstand (Pollard & Mendelsohn, 2016): «People like me don't have any say about what the government does.» Undersøkelsen viste at dersom en velger svarte bekreftende til denne påstanden var det hele 86 prosent større sjanse for at han eller hun stemte på Trump ved nominasjonsvalget. Funnene fra de to undersøkelsene tyder på at det var et kjennetegn ved Trumps velgere at de følte seg glemte og mente landets mest sårbare grupper hadde fått for mye oppmerksomhet på deres bekostning. Basert på dette kan det sies at Trumps «forgotten man» var i tråd med Sumners forståelse av begrepet.

Meningsmålinger fra nominasjonsvalgekampen viste også andre typiske trekk ved Trump-velgeren. Et viktig ett var oppfatningen av egen livssituasjon. I en undersøkelse gjennomført i mars 2016 svarte hele 75 prosent av Trumps velgere at livet hadde blitt verre for sånne som dem (Pew Research Center, 2016a). Tallet var høyere enn for de andre kandidatenes velgere. 63 prosent av Cruz' velgere og 54 prosent av Kasichs velgere svarte bekreftende til dette. Blant den amerikanske befolkningen som helhet var det 46 prosent som mente livet var blitt verre. Trumps velgere skilte seg også fra resten av den republikanske velgermassen da det gjaldt synet på internasjonal frihandel og USAs rolle internasjonalt. 67 prosent av Trumps velgere mente USAs frihandelsavtaler var skadelig for landet, mens 43 prosent av andre republikanske velgere mente det samme (Pew Research Center, 2016b). 54 prosent av Trumps velgere mente USA gjorde for stor innsats for å løse verdens problemer, mens 40 prosent av øvrige republikanske velgere mente det samme (S. Smith, 2016).

Trump hadde større oppslutning enn sine konkurrenter blant velgergrupper bestående av hvite, arbeidsløse og lavtlønnede (Irwin & Katz, 2016). Også i synet på hva slags president USA trengte, viste det seg en stor forskjell mellom Trumps velgere og andre. 65 prosent av Trump-velgerne ønsket seg en president som var villig til å bryte regler (Cox & Jones, 2016). 40 prosent av Cruz' velgere og 43 prosent av Kasichs velgere svarte det samme. Behovet for en utradisjonell leder kan knyttes til Trump-velgerens frustrasjon over flere av tendensene i det amerikanske samfunnet. 68 prosent av Trumps velgere mente det amerikanske samfunnet var blitt for feminint (Cox & Jones, 2016). 57 prosent av Cruz' velgere og 52 prosent av Kasichs velgere svarte det samme. 69 prosent av Trumps velgere mente innvandrere var en byrde for samfunnet, mens 47 prosent av republikanske velgere som ikke ville stemme Trump sa det samme (Smith, 2016). Flere av Trumps velgere enn de andre kandidatenes velgere

uttrykte mistenksomhet ovenfor muslimer. 64 prosent av Trump-velgerne ønsket mer kontroll av USAs muslimske befolkning, mens det tilsvarende tallet blant øvrige republikanske velgere var 45 prosent (Smith, 2016). Trumps supportere hadde svært liten tiltro til amerikanske myndigheter, men det gjaldt langt i fra bare dem. I en gallupundersøkelse fra 2014 svarte 75 prosent av et representativt utvalg amerikanere at de trodde det var utbredt korrupsjon blant USAs øverste politiske folkevalgte. Dette var langt flere enn ved forrige undersøkelse i 2009 hvor 66 prosent svarte dette (Gallup, 2016).

Hva forteller funnene i meningsmålingene om den typiske Trump-velgerens ideologi? Ifølge George Lakoff (2016) var det tydelig at deres synspunkter og ønsker for USA passet inn i hans forståelse av en konservativ-hierarkisk tankegang: «Many of them are poor or middle class and many are white men who see themselves as superior to immigrants, nonwhites, women, nonChristians, gays – and people who rely on public assistance.» Statsviter Matthew MacWilliams (2016) mente – basert på sin undersøkelse i desember 2015 blant 1800 registrerte velgere over hele USA – at det var særlig velgere med autoritære preferanser som sluttet opp om Trump: «In fact, I've found a single statistically significant variable predicts whether a voter supports Trump – and it's not race, income or education levels: It's authoritarianism.» Ifølge MacWilliams har velgere med autoritære preferanser et ønske å underkaste seg og følge en sterk leder. De reagerer sterkt mot utenforstående og fremmede – noe som MacWilliams (2016) mente langt på vei kunne forklare støtten til Trumps forslag om å bygge mur mot Mexico og utestenge muslimer fra innreise til USA: «Trump is playing directly to authoritarian inclinations.»

Statsviterne Wendy Rahn og Eric Oliver (2016) var uenig med MacWilliams. De mente, basert på sine undersøkelser fra mars 2016, at det ikke fantes tegn til at Trump-velgerne var mer glad i autoriteter enn velgerne til for eksempel Ted Cruz og Marco Rubio. Det var ikke dette som skilte Trumps supportere fra resten av den republikanske velgermassen, mente de. Isteden pekte de på Trump-velgernes høye skår på følgende tre indikatorer: Forakt for politisk elite, mistro til eksperter og sterk nasjonal identitetsfølelse. Ifølge Rahn og Oliver (2016) er det særlig forakten for den politiske eliten og mistroen til eksperter som skiller populistiske velgere fra autoritære, og de beskrev den typiske Trump-velgeren som «a true populist». I tillegg til antielitistiske holdninger, hadde Trump-velgeren, ifølge Rahn og Olivers undersøkelse, også en sterk amerikansk identitetsfølelse – han påberopte seg å være en del av det ekte folket.

Trolig var det mye sant i både Lakoffs, MacWilliams' og Rahn og Olivers beskrivelser av Trump-velgerens ideologi. Trump-velgeren mente han ikke fikk som fortjent ut ifra sin plassering i det amerikanske samfunnet. Han følte sin livssituasjon var blitt verre de siste årene og var lei av å bli glemt til fordel for de sårbare gruppene under ham i hierarkiet. Trump-velgeren ønsket seg en sterk leder som var villig til å bryte regler og føre en annerledes og hardere politikk for å endre på dette. Samtidig måtte denne lederen, som han var villig til å bøye seg for, ikke komme fra den korruperte politiske eliten. Dem stolte ikke Trump-velgeren på. Han hadde heller ikke tillit til såkalte eksperter. Hvem som var best egnet til å lede USA og hva slags politikk som var best for hans livssituasjon, kunne han fint finne ut på egen hånd.

5.5 Den impliserte tilhører vs. Trump-velgeren

Den impliserte tilhøreren (den ansvarlige republikaneren) og Trump-velgeren er beskrevet. Nå er tiden inne for å sammenligne dem og se på eventuelle likheter og ulikheter.

En slående forskjell mellom den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren var oppfattelsen av egen livssituasjon. Mens førstnevnte mente livskvaliteten for amerikanere bare ble bedre og bedre og at nyfødte amerikanske babyer var de mest heldige skapninger som noen gang har levd, så situasjonen totalt annerledes ut gjennom Trump-velgerens briller. Han mente livet i USA var blitt stadig verre og at livskvaliteten var langt bedre før. Denne ulike virkelighetsoppfatning lå til grunn for Trump-velgerens ønske om radikal forandring og den ansvarlige republikaneren ønske om videreføring av de store linjene i amerikansk politikk. Mens den ansvarlige republikaneren mente de siste tiårenes økonomiske politikk og utenrikspolitikk var årsaken til dagens gode livssituasjon, pekte Trump-velgeren på det samme som forklaring for det motsatte.

Den ansvarlige republikaneren opptatthet av moralsk styrke og vektlegging av selvdisciplin for å stå opp mot den onde, virket også å være på kant med Trump-velgerens forståelse av verden. Han ønsket forandring så sterkt at han var villig til å se gjennom fingrene med eventuelle regelbrudd fra en sterk og god leder. For den ansvarlige republikaneren – som så på moralsk svakhet som ondskap – ville regelbrudd, om enn fra en leder med gode hensikter, bli vurdert som totalt uakseptabelt. Det var tross alt det amerikanske folkets moralske overlegenhet som gjorde USA til verdens «skinnende by». Dersom det ble firet på standarder for rett og galt for en president, ville det, ifølge den

ansvarlige republikaneren, kunne spre seg til resten av det amerikanske samfunnet og undergrave USAs unike moralske posisjon internasjonalt.

En annen sentral ulikhet mellom den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren dreide seg om synet på politikere og eksperter. Mens den ansvarlige republikaneren så på tidligere presidenter som forbilder for fremtidige presidenter og med stor tillit lyttet til kjente tenkere og eksperter, vendte den entusiastiske Trump-velgeren dem ryggen – eller kanskje mer presist; ga dem langfingeren. Sistnevnte foraktet den politiske eliten og delte ikke den ansvarlige republikanerens tillit til eksperter. Da talens impliserte publikum nikket anerkjennende til Buffet, Reagan, Adams og Tylter, hevet den entusiastiske Trump-velgeren oppgitt på øyenbrynene. Vanlige folk som ham selv trengte ikke lenger slike elitistiske bedrevitere – «folket» kunne på egen hånd avgjøre hva som var best. Synet på «det gode folket» var også forskjellig hos den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren. Mens den ansvarlige republikaneren mente «den gode borger» var den som – til tross for berettiget sinne – alltid satte landets interesser over sine egne, var Trump-velgeren av en annen oppfatning. Han mente det var på høy tid at *hans* interesser ble prioritert av politiske myndigheter på bekostning av landets sårbare minoriteter, som hadde blitt forfordelt og fått puter sydd alt for godt oppunder armene sine. Trump-velgeren mente politiske myndigheter skyldte «folket» en slags oppreisning for å ha blitt glemt år etter år.

Ulikhetene var mange mellom den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren, men fantes det også likheter? En åpenbar likhet var synet på Hillary Clinton. Forakten for henne delte de, og de kunne enes om at henne som president ville være en katastrofe for USA. Hennes udugelige jobb som utenriksminister, løgnaktige natur og tilhørighet til feil parti, mente både den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren var diskvalifiserende. Selv om den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren oppfattet løsningene og dimensjonene av USAs problemer forskjellig, var de enige om at landet hadde utfordringer – fattigdom og ytre farer – som en kommende president måtte ta tak i (prokatalépsen i setning 18 – 27). Til tross for at den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren var uenige om hva slags krav til stil og fremgangsmåte som burde stilles til en president, var de samstemte om at noen av Trumps målsetninger var gode (prokatalépsen i setning 46 – 52). Når det er sagt, er det ingen tvil om at den ansvarlige republikaneren og den typiske Trump-velgeren stod i sterk kontrast til hverandre på en rekke sentrale punkter.

6. Konklusjon

De betydelige forskjellene mellom den ansvarlige republikaneren og Trump-velgeren når det gjelder synet på egen livssituasjon, amerikansk handels- og utenrikspolitikk, betydningen av moralske regler og tilliten til etablerte autoriteter, indikerer at Romney i svært liten grad henvendte seg til republikanske velgere som var innstilt på å stemme på Trump. I sin argumentasjon mot Trump, baserte hjemlene seg i stor grad på allmenngyldige regler hentet fra felles steder – topoi – som den typiske Trump-velgeren ikke var en del av. Når Romney argumenterte for den tradisjonelle republikanske politikken ved å si at amerikaneres livssituasjon hadde blitt stadig bedre, var det en virkelighetsbeskrivelse Trump-velgeren ikke kjente seg igjen i. Når påstanden om at amerikanere er verdens mest heldige folk, baserte seg på tilhørernes tillit til mangemilliardæren Warren Buffet, tok det utgangspunkt i en felles forståelse om at eksperter er verdt å lytte til – også det en topos den typiske Trump-velgeren ikke var en del av. Trump-velgeren var heller ikke på samme sted som Romney da det gjaldt for eksempel nødvendigheten av beherskelse, opphøyelsen av tidligere presidenters moral og kriteriene for hva som er en god borger.

Likevel, den typiske Trump-velgeren er ikke totalt neglisjert og ignorert i talen. For som nevnt i del 5.2, var det noen få steder i talen også spor av en annen implisert tilhører enn den ansvarlige republikaneren – nemlig den sinte republikaneren. Hans misnøye med egen livssituasjon, lave tillit til det amerikanske politiske etablissementet og sterke ønske om endring, var i god overenstemmelse med Trump-velgeren. Den sinte republikaneren beskjedne plass i talen, bidro til at Romney i svært liten grad henvendte seg til republikanske velgere som var innstilt på å stemme på Trump.

Denne oppgaven har ikke hatt til formål å svare på om Romney burde gjort noe annerledes. På grunn av hans innledende etos og det helt spesielle republikanske debattklimaet kan det tenkes at hans muligheter til å henvende seg til Trump-velgere i utgangspunktet var minimale. Romneys oppfordring til taktisk stemmegivning i setning 55 – 60, kan tyde på at han selv vurderte muligheten til å overbevise Trumps supportere om å bytte side som bortimot umulig. Likevel, dersom det kan snakkes om grader av overbevisning, kan det legges til grunn at Romney uansett kunne beveget noen av Trumps velgere og fått noen av dem til å stille seg mer kritisk til kandidaten de så langt var mest tilbøyelig til å stemme på. Dette gjorde ikke Romney. I stedet for å argumentere med utgangspunkt i felles verdier og

standpunkter med Trump-velgerne, tydeliggjorde han kontrasten mellom ham selv og dem. Dessuten var kanskje de republikanske partimedlemmene først og fremst individuelle velgere. Noen lignet «den ansvarlige velgeren» og andre lignet «Trump-velgeren», men det var gjennom Romneys retoriske ytring at disse individene ble realiserte i fellesskap. Det var i talen de ble artikulert og dermed også eksisterte, og kanskje bidro Romney med dette til mer polarisering i Det republikanske partiet. Partimedlemmer som på forhånd var kritiske til Trump fikk kanskje styrket sin overbevisning om at han ikke burde velges, mens Trumps «glemte» velgere fikk styrket sin følelse av å være glemt. Romneys tale stoppet ikke Trump, men ble isteden nok et bidrag til elitens forglemmelse av de glemte velgerne.

7. Kilder

- Adams, J. T. (1932). The Epic of America. *World Affairs*, 2, 131
- Althusser, L. (2006). Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes towards an Investigation). I A. Sharma & A. Gupta (Red.), *The Anthropology of the State* (s. 86-111). USA: Blackwell Publishing.
- Aristoteles (2006). *Retorikk*. Oslo: Vidarforlaget
- Austin, J. L. (1955). *How to do things with words*. USA: Oxford University Press
- Bakhtin, M. M. (1998). *Spørsmålet om talegenrane*. Oslo: Ariadne Forlag
- Basu, T. (2015, 26. juli). Donald Trump Surges in Latest Republican Polls. *Time*. Hentet fra <http://time.com/3972455/trump-polls-leading-republicans/>
- BBC (2015, 26. november). Donald Trump under fire for mocking disabled reporter. *BBC*. Hentet fra <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-34930042>
- Berenson, T. (2015, 7. desember). Donald Trump Calls for 'Complete Shutdown' of Muslim Entry to U.S. *Time*. Hentet fra <http://time.com/4139476/donald-trump-shutdown-muslim-immigration/>
- Bitzer, L. F. (1968) The Rhetorical Situation. *Philosophy and Rhetoric*, 1-14
- Black, E. (1999). Den andre persona. *Rhetorica Scandinavica*, 9, 4-16.
- Black, E. (1978). *Rhetorical Criticism. A Study in Method*. USA: The University of Wisconsin Press
- Bourdieu, P. (1990). *The Logic of Practice*. California: Stanford University Press.
- Bradner, E. & Preston, M. (2016, 2. mars). Mitt Romney to speak on 'state of the 2016 presidential race' Thursday. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2016/03/02/politics/mitt-romney-to-speak-on-state-of-the-2016-presidential-race-thursday/>
- Burke, K. (1969). *A Rhetoric of Motives*. USA: University of California Press.
- Byrnes, J. (2015, 17. juli). Huffinton Post to cover Trump as entertainment news, not politics. *The Hill*. Hentet fra <http://thehill.com/blogs/ballot-box/presidential-races/248314-huffington-post-to-cover-trump-as-entertainment-news-not>
- Campbell, C. (2015a, 21. desember). Donald Trump on reporters: 'I would never kill them, but I do hate them'. *Business Insider*. Hentet fra <http://www.businessinsider.com/donald-trump-killing-reporters-vladimir-putin-2015-12?r=US&IR=T&IR=T>
- Campbell, C. (2015b, 18. desember). Donald Trump left Joe Scarborough stunned after being asked about Vladimir Putin killing journalists. *Business Insider*. Hentet fra <http://www.businessinsider.com/donald-trump-vladimir-putin-joe-scarborough-2015-12?r=US&IR=T&IR=T>
- Campbell, C. (2016, 8. februar). Donald Trump went on a day-long assault of Jeb Bush on the eve of the next all-important primary. *Business Insider*. Hentet fra <http://www.businessinsider.com/donald-trump-jeb-bush-new-hampshire-primary-2016-2?r=US&IR=T&IR=T>
- Charland, M. (1987). Constitutive rhetoric: The case of the people québécois. *Quarterly Journal of Speech*, 73, 133-150

- Cillizza, C. (2015, 16. juni). Donald Trump's presidential candidacy is great entertainment. It's terrible for politics. *The Washington Post*. Hentet fra https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2015/06/16/donald-trumps-presidential-candidate-is-great-entertainment-its-terrible-for-politics/?utm_term=.b1e60377ae28
- CNN (2016a, 19. februar). Trump: Cruz 'holds up the Bible and then he lies'. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/videos/politics/2016/02/19/sc-gop-town-hall-donald-trump-on-ted-cruz-liar-bible-26.cnn>
- CNN (2016b, 1. mars). Primaries march 2016. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/election/primaries/calendar/march>
- CNN (2016c, 9. november). Here's the full text of Donald Trump's victory speech. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2016/11/09/politics/donald-trump-victory-speech/>
- Cohn, N. (2015, 18. juli). The Trump Campaign's Turning Point. *New York Times*. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2015/07/21/upshot/the-trump-campaigns-turning-point.html>
- Cox, D. & Jones, R. P. (2016, 7. april). Two-Thirds of Trump Supporters Say Nation Needs a Leader Willing to Break the Rules. *Public Religion Research Insititute (PRRI)*. Hentet fra <https://www.prrri.org/research/prri-atlantic-poll-republican-democratic-primary-trump-supporters/>
- Eide, T. (2015). Retorisk leksikon. Oslo: Spartacus forlag
- Fafner, J. (1989). *Retorik – Klassisk og moderne*. Danmark: Akademisk forlag
- Fafner, J. (2011). The focal point of rhetoric. I J. E. Kjeldsen, & J. Grue (Red.), *Scandinavian Studies in Rhetoric* (s. 57-75). Sverige: Retorikförlaget.
- Flores, R. (2015, 17. desember). David Cameron: Trump's Muslim ban "divisive, stupid, wrong". *CBS News*. Hentet fra <http://www.cbsnews.com/news/david-cameron-trumps-muslim-ban-divisive-stupid-wrong/>
- Freeman, J. (1986). The Political Culture of the Democratic and Republican Parties. *Political Science Quarterly*, 3, 327-356.
- Friedersdorf, C. (2015, 17. august). What Do Donald Trump Voters Actually Want? *The Atlantic*. Hentet fra <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2015/08/donald-trump-voters/401408/>
- Gallup (2010, 22. desember). Americans See U.S. as Exceptional; 37% Doubt Obama Does. Gallup. Hentet fra <http://www.gallup.com/poll/145358/americans-exceptional-doubt-obama.aspx>
- Gallup (2015, 19. september). 75% in U.S. See Widespread Government Corruption. *Gallup*. Hentet fra <http://www.gallup.com/poll/185759/widespread-government-corruption.aspx>
- Gallup (2016, 6. januar). Explaining Trump: Widespread Government Corruption. Hentet fra <http://www.gallup.com/opinion/chairman/188000/explaining-trump-widespread-government-corruption.aspx>
- Ghay, Y. (2000). Universalism and relativism: Human rights as a framework for negotiating interethnic claims. *Cardozo Law Review*, 21, 1095-1140
- Glueck, K. (2015, 22. juli). Rick Perry: Donald Trump will destroy the Republican Party. *Politico*. Hentet fra <http://www.politico.com/story/2015/07/rick-perry-criticizes->

- [donald-trump-destroy-republican-party-120482](#)Grassi, E. (1998). Retorik & filosofi. *Rhetorica Scandinavica*, 5, 4-16.
- Halliday, M. A. K. (1998). Situasjonsteksten. I K. L. Berge, R. Hasan & J. R. Martin (Red.), *Å skape mening med språk* (s. 67-76). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Halliday, M. A. K. (1998). Registervariasjon. I K. L. Berge, R. Hasan & J. R. Martin (Red.), *Å skape mening med språk* (s. 95-117). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Henderson, N. (2015, 8. desember). After call to ban Muslims, is the GOP ready to unite against Trump? CNN. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2015/12/08/politics/donald-trump-muslim-republicans-2016/>
- Heywood, A. (2002). *Politics* (2. Utg.). New York: Palgrave Macmillan
- Hofstadter, R. (1964). The Paranoid Style in American Politics. *Harper's Magazine*, 11, 77-86
- Irwin, N. & Katz, J. (2016, 12. mars). The Geography of Trumpism. *The New York Times*. Hentet fra https://www.nytimes.com/2016/03/13/upshot/the-geography-of-trumpism.html?_r=0
- Jørgensen, C. (2000). Hvem bestemmer hvad der er god retorik? Vurderingsinstanser i normativ retorik. *Rhetorica Scandinavica*, 15, 34-48
- Jørgensen, C. & Onsberg, M. (1987). Praktisk argumentation. København: Teknisk Forlag
- Kjeldsen, J. E. (2014) Reconceptualizing Kairos. *Paradeigmata. Studies in Honour of Øivind Andersen*. 249-258. Hentet fra <https://digitalt.uib.no/bitstream/handle/123456789/3426/Paradeigmata%20FINAL2%20NEW.pdf?sequence=1%20-%20page=281>
- Kjeldsen, J. E. (2013). Retorisk dannelse – hva du ikke visste du burde vite om verdens eldste kommunikasjonslære. *Norsk medietidsskrift*, 20, 71-80
- Kopan, T. (2015, 23. september). Donald Trump attacks Marco Rubio – and everyone else. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2015/09/23/politics/donald-trump-marco-rubio-south-carolina/>
- Lakoff, G. (1995). Metaphor, Morality, and Politics, Or, Why Conservatives Have Left Liberals In the Dust. *Social Research*, 3, 177-213
- Lakoff, G. (2016, 2. mars). Why Trump? Hentet fra <https://georgelakoff.com/2016/03/02/why-trump/>
- LoBianco, T. (2015, 3. desember). Donald Trump on terrorists: 'Take out their families'. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2015/12/02/politics/donald-trump-terrorists-families/>
- Long, R. (1983). The role of audience in Chaim Perelman's new rhetoric. *Journal of Advanced Composition*, 4, 107-117
- Lowe, J. (2016, 2. mars). Piers Morgan: Dealmaker Donald Trump would be a good president. *Newsweek*. Hentet fra <http://www.newsweek.com/trump-piers-morgan-super-tuesday-432373>
- Lund, M. (2014). *Retorikkens aktualitet* (3. utg.). Danmark: Hans Reitzels Forlag.
- Maagerø, E. (1998). Hallidays funksjonelle grammatikk. I K. L. Berge, R. Hasan & J. R. Martin (Red.), *Å skape mening med språk* (s. 33-63). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- MacWilliams, M. (2016, 17. januar). The One Weird Trait That Predicts Whether You're a Trump Supporter. *Politico*. Hentet fra

- <http://www.politico.com/magazine/story/2016/01/donald-trump-2016-authoritarian-213533>
- Malinowski, B. (1994). The Problem of Meaning in Primitive Languages. I J. Maybin (Red.), *Language and Literacy in Social Practice* (s. 1-10). USA: Multilingual Matters.
- Mandelbaum, M. (2016). *Mission Failure*. USA: Oxford University Press
- Martin, J. & Rappeport, A. (2015, 18. juli). Donald Trump Says John McCain Is No War Hero, Setting Off Another Storm. *New York Times*. Hentet fra https://www.nytimes.com/2015/07/19/us/politics/trump-belittles-mccains-war-record.html?_r=1
- McDaniel, E. L. & Ellison, C. G. (2008). God' Party ? Race, Religion, and Partisanship over Time. *Political Research Quarterly*, 2, 180-191
- Notaker, H. (2015) I Store norske leksikon. Hentet fra https://snl.no/Mitt_Romney
- Perelman, C., & Olbrechts-Tyteca, L. (1969). *The new rhetoric. A Treatise on Argumentation*. USA: University of Notre Dame Press
- Perlsetin, R. (2014). *The Invisible Bridge. The fall of Nixon and the rise of Reagan*. New York: Simon & Schuster Paperbacks.
- Pettit, P. (1997). *Republicanism. A theory of freedom and government*. New York: Oxford University Press.
- Pew Research Center (2016a, 31. mars). Campaign Exposes Fissures Over Issues, Values and How Life Has Changed in the U.S. Hentet fra <http://www.people-press.org/2016/03/31/campaign-exposes-fissures-over-issues-values-and-how-life-has-changed-in-the-u-s/>
- Pew Research Center (2016b, 11. mai). Trump supporters differ from other GOP voters on foreign policy, immigration issues. Hentet fra <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/05/11/trump-supporters-differ-from-other-gop-voters-on-foreign-policy-immigration-issues/>
- Pollard, M. & Mendelsohn, J. (2016, 27. januar). RAND Kicks Off 2016 Presidential Election Panel Survey. *RAND Corporation*. Hentet fra <http://www.rand.org/blog/2016/01/rand-kicks-off-2016-presidential-election-panel-survey.html>
- Poulakos, T. (2001). Isokrates' Use of doxa. *Philosophy & Rhetoric*, 34, 61-78
- Preston, M & Silverleib, A. (2012, 3. februar). Trump endorses Romney. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2012/02/02/politics/campaign-wrap/>
- Rahn, W. & Oliver, E. (2016, 9. mars). Trump's voters aren't authoritarians, new research says. So what are they? *The Washington Post*. Hentet fra https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2016/03/09/trumps-voters-arent-authoritarians-new-research-says-so-what-are-they/?utm_term=.7bd74d297dbc
- Roosevelt, F. D. (1932, 7. april). *The forgotten man*. Hentet fra <http://newdeal.feri.org/speeches/1932c.htm>
- Romney, M. (2016, 25. februar). *Twitter*. Hentet fra <https://twitter.com/MittRomney/status/702914516338798592>
- Rosengren, M. (2011). On doxa – the epistemology of the New Rhetoric. I J. E. Kjeldsen, & J. Grue (Red.), *Scandinavian Studies in Rhetoric* (s. 156-167). Sverige: Retorikförlaget.

- Rosengren, M. (2008). The Cave of Doxa. Reflections on Artistic Research and on Cave Art. *Art Monitor*, 3, 51-75. Hentet fra https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/21776/1/gupea_2077_21776_1.pdf
- Rossavik, F. (2016). *Blant republikanere*. Oslo: Cappelen Damm.
- Searle, J. R. (1969). *Speech acts. An essay in the philosophy of language*. USA: Cambridge University Press.
- Silver, N. (2015, 6. august). Donald Trump's Six Stages of Doom. *Five Thirty Eight*. Hentet fra <https://fivethirtyeight.com/features/donald-trumps-six-stages-of-doom/>
- Slater, D. & Taylor, P. J. (1999). *The American Century*. USA: Blackwell Publishers.
- Smith, A. (2016, 3. mars). Polls show Donald Trump leading everywhere during a critical 2-week stretch. *Business Insider*. Hentet fra <http://www.businessinsider.com/donald-trump-polls-leads-florida-michigan-ohio-2016-3?r=US&IR=T&IR=T>
- Smith, S. (2016, 11. mai). Trump supporters differ from other GOP voter son foreign policy, immigration issues. *Pew Research Center*. Hentet fra <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/05/11/trump-supporters-differ-from-other-gop-voters-on-foreign-policy-immigration-issues/>
- Sumner, W. G. (2012). *The Forgotten Man and Other Essays*. USA: Nabu Press
- Svennevig, J. (2010). *Språklig samhandling (2. utg.)*. Oslo: Cappelen Damm
- The American Presidency Project (2017a). Franklin D. Roosevelt. 3 – Annual Message to Congress on the State of the Union. Hentet fra <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=16092>
- The American Presidency Project (2017b). Harry S. Truman. 2 – Annual Message to Congress on the State of the Union. Hentet fra <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/?pid=12762>
- The White House (2002, 29. januar). President Delivers State of the Union Address. Hentet fra <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2002/01/20020129-11.html>
- The White House (2017, 20. januar). The Inaugural Address. Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/inaugural-address>
- Time (2015, 16. juni). Here's Donald Trump's Presidential Announcement Speech. *Time*. Hentet fra <http://time.com/3923128/donald-trump-announcement-speech/>
- Toulmin, S. E. (2003). *The Uses of Argument*. USA: Cambridge University Press
- Trump, D. (2016a, 25. februar). *Twitter*. Hentet fra https://twitter.com/realDonaldTrump/status/702833969537142788?ref_src=twsrc%5Etfw&ref_url=http%3A%2F%2Ftime.com%2F4237647%2Fdonald-trump-mitt-romney-twitter-taxes%2F
- Trump, D. (2016b, 25. februar). *Twitter*. Hentet fra https://twitter.com/realDonaldTrump/status/702897056181055493?ref_src=twsrc%5Etfw&ref_url=http%3A%2F%2Ftime.com%2F4237647%2Fdonald-trump-mitt-romney-twitter-taxes%2F
- Tønnesson, J. L. (2003). *Tekst som partitur (doktoravhandling)*. Universitetet i Oslo. Oslo
- Wander, P. (1984). The third persona: In ideological turn in rhetorical theory. *Central States Speech Journal*, 35, 197-216
- Williamson, V., Skockpol, T. & Coggin, J. (2011). The Tea Party and the Remaking of Republican Conservatism. *Perspectives on Politics*, 1, 25-43

Yan, H. (2015, 8. august). Donald Trump's 'blood' comment about Megyn Kelly draws outrage. *CNN*. Hentet fra <http://edition.cnn.com/2015/08/08/politics/donald-trump-cnn-megyn-kelly-comment/>

Ærlig Talt! (2016, 25. september). Gutta på Trump-rally. Hentet fra <https://itunes.apple.com/us/podcast/%C3%A6rlig-talt/id1145871492?mt=2>

8. Vedlegg

Vedlegg 1: Mitt Romneys tale 3. mars 2016, linjenummerert

(hentet fra: https://www.nytimes.com/2016/03/04/us/politics/mitt-romney-speech.html?_r=0)

1. Thank you.
2. Thank you.
3. Thank you, Jason, and thank you to the Hinckley Institute, Governor Herbert, Lieutenant Governor, President, it's good to be with you today.
4. Thank you.
5. All right.
6. Now, I'm — I'm not here to announce my candidacy for office.
7. And I'm not going to endorse a candidate today.
8. Instead, I would like to offer my perspective on the nominating process of my party.
9. Back in 1964, just days before the presidential election — which, incidentally, we lost — Ronald Reagan went on national television and challenged America, saying that it was a time for choosing.
10. He saw two paths for America, one that embraced conservative principles, dedicated to lifting people out of poverty and helping create opportunity for all.
11. And the other, an oppressive government that would lead America down a darker, less free path.
12. I'm no Ronald Reagan and this is a different moment in time, but I believe with all my heart and soul, that we face another time for choosing, one that will have profound consequences for the Republican Party, and more importantly, for our country.
13. I say this, in part, because of my conviction that America is poised to lead the world for another century.
14. Our technology engines, our innovation dynamic, the ambition and skill of our people are going to propel our economy and raise the standard of living of Americans.
15. America will remain, as it is today, the envy of the world.
16. You may have seen Warren Buffett.
17. He said, and I think he's 100 percent right, that "The babies being born in America today are the luckiest crop in history."
18. Now, that doesn't mean we don't have real problems and serious challenges.
19. We do.
20. At home, poverty persists.
21. And wages are stagnant.

22. The horrific massacres of Paris and San Bernardino.
23. The nuclear ambitions of the Iranian mullahs.
24. The aggressions of Putin.
25. The growing assertiveness of China and the nuclear tests of North Korea confirm that we live in troubled and dangerous times.
26. But if we make the right choices, America's future will be even better than our past and better than our present.
27. On the other hand, if we make improvident choices, the bright horizon I've described will not materialize.
28. And let me put it very plainly.
29. If we Republicans choose Donald Trump as our nominee, the prospects for a safe and prosperous future are greatly diminished.
30. Let me explain why I say that.
31. First on the economy.
32. If Donald Trump's plans were ever implemented, the country would sink into prolonged recession.
33. A few examples.
34. His proposed 35 percent tariff-like penalties would instigate a trade war and that would raise prices for consumers, kill our export jobs and lead entrepreneurs and businesses of all stripes to flee America.
35. His tax plan in combination with his refusal to reform entitlements and honestly address spending would balloon the deficit and the national debt.
36. So even though Donald Trump has offered very few specific economic plans, what little he has said is enough to know that he would be very bad for American workers and for American families.
37. But you say, wait, wait, wait, isn't he a huge business success?
38. Doesn't he know what he's talking about?
39. No, he isn't and no he doesn't.
40. Look, his bankruptcies have crushed small businesses and the men and women who work for them.
41. He inherited his business, he didn't create it.
42. And whatever happened to Trump Airlines?
43. How about Trump University?
44. And then there's Trump Magazine and Trump Vodka and Trump Steaks and Trump Mortgage.
45. A business genius he is not.
46. Now, not every policy that Donald Trump has floated is bad, of course.
47. He wants to repeal and replace Obamacare.

48. He wants to bring jobs home from China and Japan.
49. But his prescriptions to do those things are flimsy at best.
50. At the last debate, all he could remember about his health care plan was to remove insurance boundaries between states.
51. Successfully bringing jobs home requires serious policy and reforms that make America the place businesses want to come, want to plant and want to grow.
52. You can't punish business into doing what you want.
53. Frankly, the only serious policy proposals that deal with a broad range of national challenges we confront today come from Ted Cruz, Marco Rubio and John Kasich.
54. One of these men should be our nominee.
55. Now, I know that some people want this race to be over.
56. They look at history and say a trend like Mr. Trump's isn't going to be stopped.
57. Perhaps.
58. But the rules of political history have pretty much all been shredded during this campaign.
59. If the other candidates can find some common ground, I believe we can nominate a person who can win the general election and who will represent the values and policies of conservatism.
60. Given the current delegate selection process, that means that I'd vote for Marco Rubio in Florida and for John Kasich in Ohio and for Ted Cruz or whichever one of the other two contenders has the best chance of beating Mr. Trump in a given state.
61. Now let me turn to national security and the safety of our homes and loved ones.
62. Mr. Trump's bombast is already alarming the allies and fueling the enmity of our enemies.
63. Insulting all Muslims will keep many of them from fully engaging with us in the urgent fight against ISIS, and for what purpose?
64. Muslim terrorists would only have to lie about their religion to enter the country.
65. And then what he said about on "60 Minutes".
66. Did you hear this?
67. It was about Syria and ISIS, and it has to go down as the most ridiculous and dangerous idea of the entire campaign season.
68. Let ISIS take out Assad, he said, and then we can pick up the remnants.
69. Now, think about that.
70. Let the most dangerous terror organization the world has ever known take over an entire country?
71. This recklessness is recklessness in the extreme.
72. Now, Donald Trump tells us that he is very, very smart.
73. I'm afraid that when it comes to foreign policy he is very, very not smart.

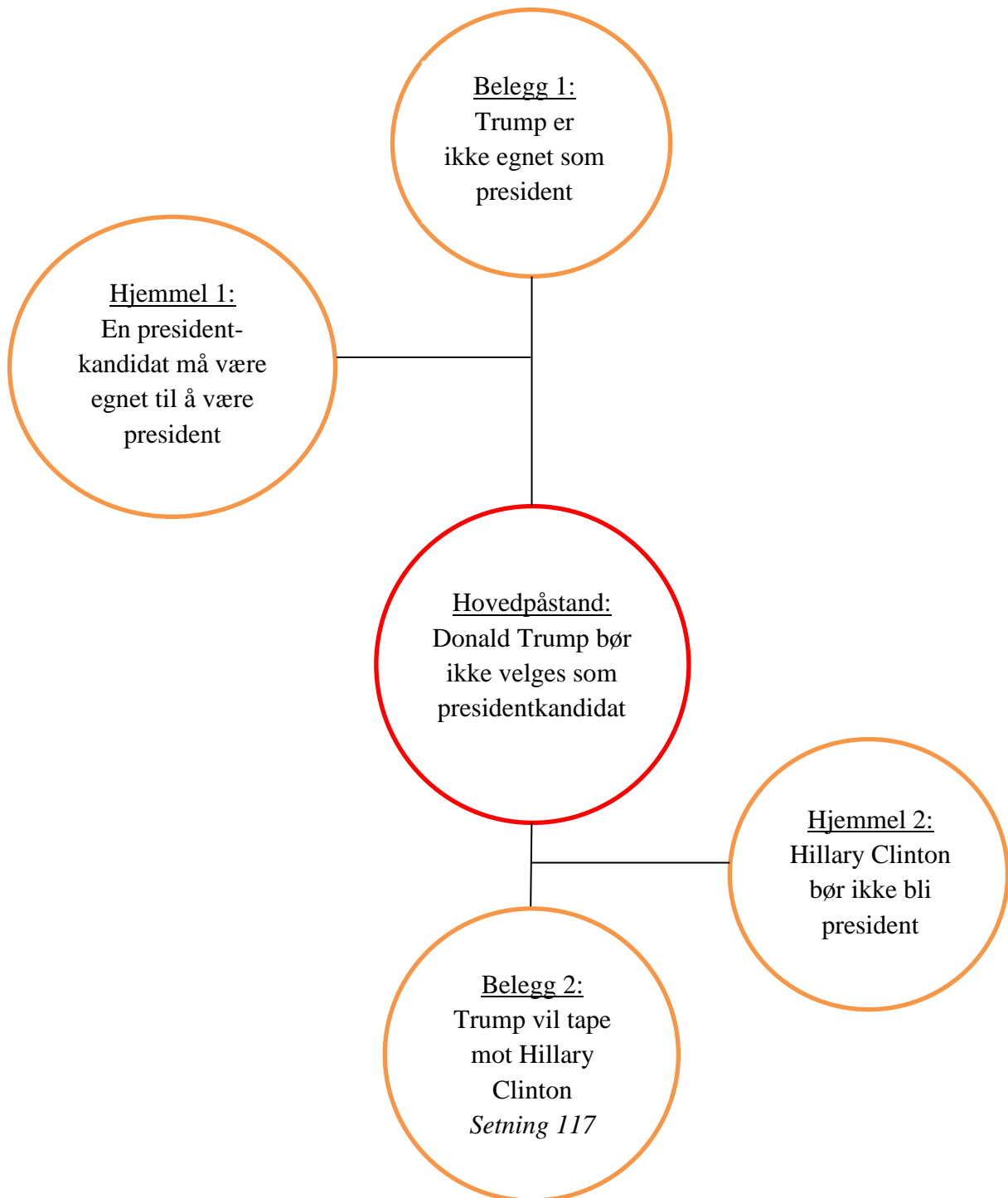
74. Now, I'm far from the first to conclude that Donald Trump lacks the temperament to be president.
75. After all, this is an individual who mocked a disabled reporter, who attributed a reporter's questions to her menstrual cycle, who mocked a brilliant rival who happened to be a woman due to her appearance, who bragged about his marital affairs, and who laces his public speeches with vulgarity.
76. Donald Trump says he admires Vladimir Putin, at the same time he has called George W. Bush a liar.
77. That is a twisted example of evil trumping good.
78. There is a dark irony in his boasts of his sexual exploits during the Vietnam War.
79. While at the same time, John McCain, whom he has mocked, was imprisoned and tortured.
80. Dishonesty is Donald Trump's hallmark.
81. He claimed that he had spoken clearly and boldly against going into Iraq.
82. Wrong.
83. He spoke in favor of invading Iraq.
84. He said he saw thousands of Muslims in New Jersey celebrating 9/11.
85. Wrong.
86. He saw no such thing.
87. He imagined it.
88. He's not of the temperament of the kind of stable, thoughtful person we need as a leader.
89. His imagination must not be married to real power.
90. The president of the United States has long been the leader of the free world.
91. The president and, yes, even the nominees of the country's great parties helped define America to billions of people around the world.
92. All of them bear the responsibility of being an example for our children and our grandchildren.
93. Think of Donald Trump's personal qualities.
94. The bullying, the greed, the showing off, the misogyny, the absurd third grade theatrics.
95. You know, we have long referred to him as "The Donald."
96. He's the only person in the entire country to whom we have added an article before his name, and it was not because he had attributes we admired.
97. Now, imagine your children and your grandchildren acting the way he does.
98. Would you welcome that?
99. Haven't we seen before what happens when people in prominent positions fail the basic responsibility of honorable conduct?

100. We have.
101. And it always injures our families and our country.
102. Watch, by the way, how he responds to my speech today.
103. Will he talk about our policy differences?
104. Or will he attack me with every imaginable low road insult?
105. This may tell you what you need to know about his temperament, his stability and his suitability to be president.
106. Now, Mr. Trump relishes any poll that reflects what he thinks of himself.
107. But polls are also saying that he will lose to Hillary Clinton.
108. Think about that.
109. On Hillary Clinton's watch, the State Department, when she was guiding it and part of the Obama administration, that State Department watched as America's interests were diminished at every corner of the world.
110. She compromised our national secrets.
111. She dissembled to the families of the slain.
112. And she jettisoned her most profound beliefs to gain presidential power.
113. For the last three decades, the Clintons have lived at the intersection of money and politics, trading their political influence to enrich their personal finances.
114. They embody the term, "crony capitalism."
115. It disgusts the American people and causes them to lose faith in our political process.
116. A person so untrustworthy and dishonest as Hillary Clinton must not become president.
117. Of course, a Trump nomination enables her victory.
118. And the audio and video of the infamous Tapper-Trump exchange on the Ku Klux Klan will play 100,000 times on cable and who knows how many million times on social media.
119. There are a number of people who claim that Mr. Trump is a con man, a fake — thank you.
120. Let me say that again. There's plenty of evidence that Mr. Trump is a con man, a fake.
121. Mr. Trump has changed his positions not just over the years, but over the course of the campaign.
122. And on the Ku Klux Klan, daily for three days in a row.
123. We will only really know if he's a real deal or a phony if he releases his tax returns and the tape of his interview with The New York Times.
124. I predict that there are more bombshells in his tax returns.
125. I predict that he doesn't give much, if anything, to the disabled and to our veterans.
126. I predict that he told The New York Times that his immigration talk is just that — talk.
127. And I predict that despite his promise to do so, first made over a year ago, that he will

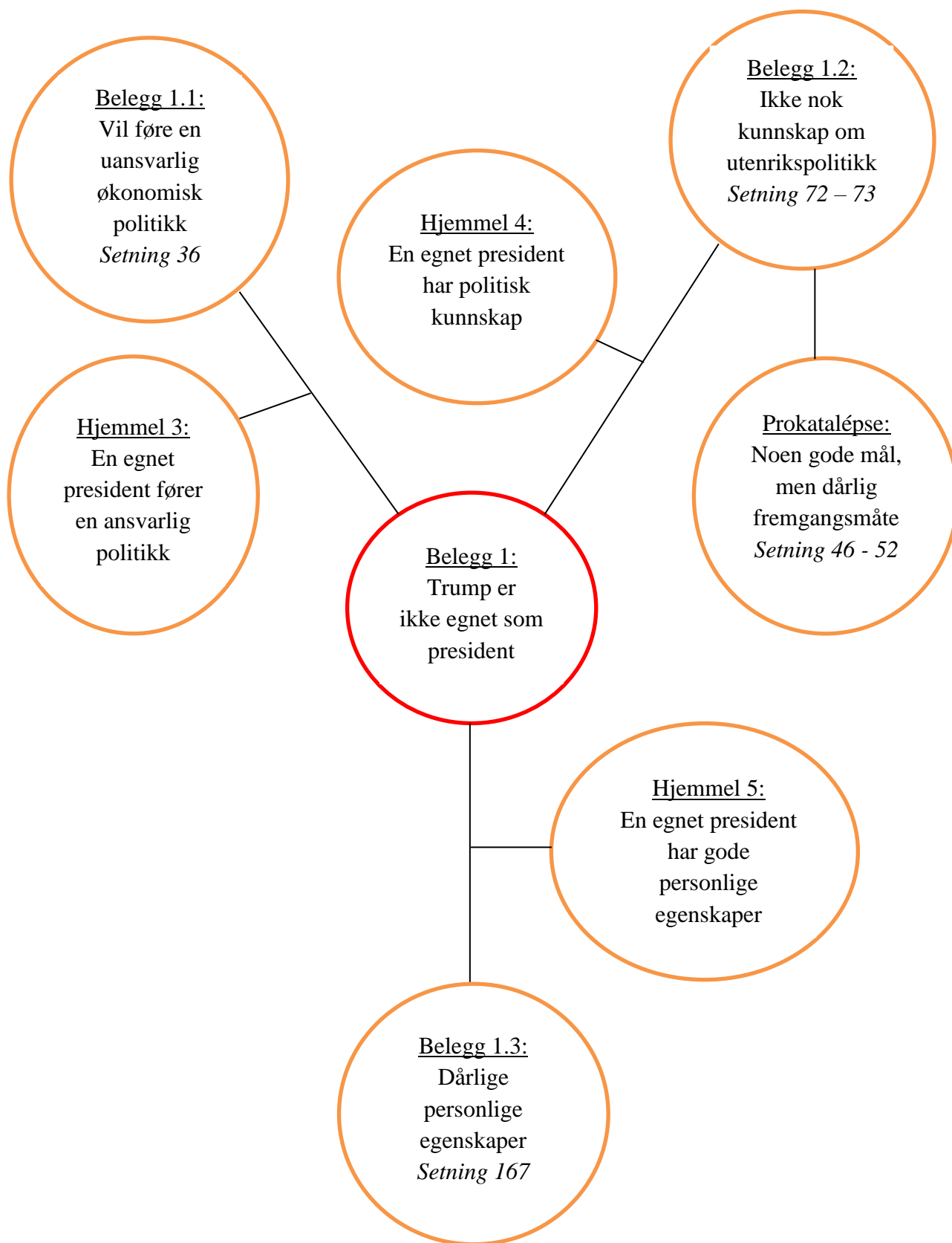
- never ever release his tax returns.
128. Never — not the returns under audit; not even the returns that are no longer being audited.
 129. He has too much to hide.
 130. Nor will he authorize the release of the tapes that he made with The New York Times.
 131. If I'm right, you'll have all the proof you need to know that Donald Trump is indeed a phony.
 132. Attacking me as he surely will won't prove him any less of a phony.
 133. It's entirely in his hands to prove me wrong.
 134. All he has to do is release his back taxes like he promised he would and let us hear what he said behind closed doors to The New York Times.
 135. You know, Ronald Reagan used to quote a Scottish philosopher, who predicted that democracies and civilizations wouldn't last much longer than a couple hundred years.
 136. And John Adams wrote this, "Remember, democracy never lasts long; it soon wastes, exhausts and murders itself.
 137. There never was a democracy yet that did not commit suicide."
 138. That's John Adams.
 139. I believe that America has proven these dire predictions wrong for two reasons.
 140. First, we've been blessed with great presidents, with giants among us.
 141. Men of character, integrity and selflessness have led our nation from the very beginning.
 142. None were perfect.
 143. Each surely made mistakes.
 144. But in every case, they acted out of the desire to do what was right for America and for the cause of freedom.
 145. The second reason is because we're blessed with a great people — people who at every critical moment of choosing have put the interests of the country above their own.
 146. These two things are related.
 147. Our presidents time and again have called on us to rise to the occasion.
 148. John F. Kennedy asked us to consider what we could do for our country.
 149. Lincoln drew upon the better angels of our nature to save the union.
 150. I understand the anger Americans feel today.
 151. In the past, our presidents have channeled that anger and forged it into resolve, into endurance and high purpose, and into the will to defeat the enemies of freedom.
 152. Our anger was transformed into energy directed for good.
 153. Mr. Trump is directing our anger for less than noble purposes.
 154. He creates scapegoats of Muslims and Mexican immigrants.

155. He calls for the use of torture.
156. He calls for killing the innocent children and family members of terrorists.
157. He cheers assaults on protesters.
158. He applauds the prospect of twisting the Constitution to limit First Amendment freedom of the press.
159. This is the very brand of anger that has led other nations into the abyss.
160. Here's what I know.
161. Donald Trump is a phony, a fraud.
162. His promises are as worthless as a degree from Trump University.
163. He's playing the members of the American public for suckers.
164. He gets a free ride to the White House and all we get is a lousy hat.
165. His domestic policies would lead to recession.
166. His foreign policies would make America and the world less safe.
167. He has neither the temperament nor the judgment to be president and his personal qualities would mean that America would cease to be a shining city on a hill.
168. I'm convinced America has greatness ahead.
169. And this is a time for choosing.
170. God bless us to choose a nominee who will make that vision a reality.
171. Thank you and God bless you all.
172. Thank you.

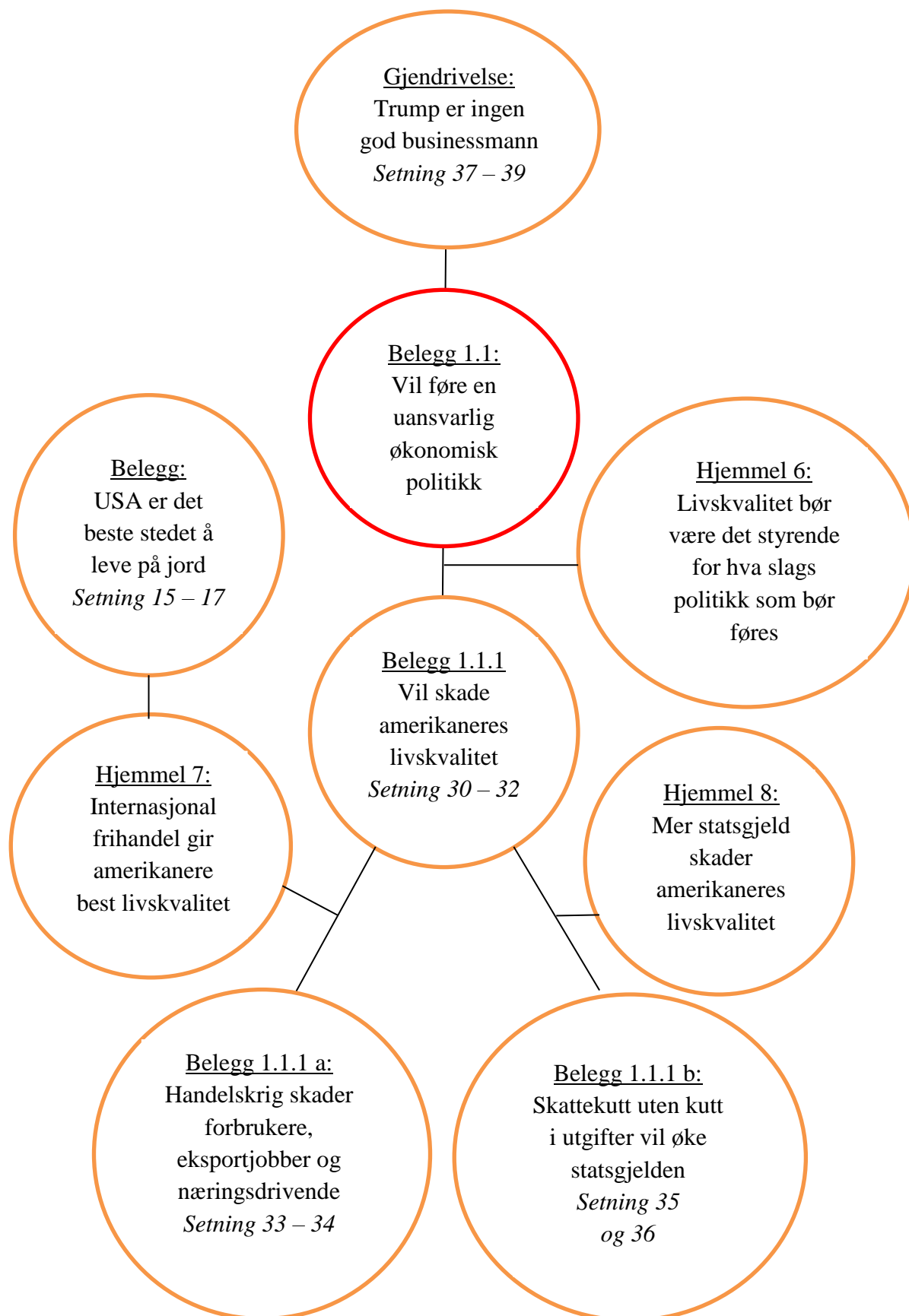
Vedlegg 2: Hovedpåstand – Donald Trump bør ikke velges som presidentkandidat.

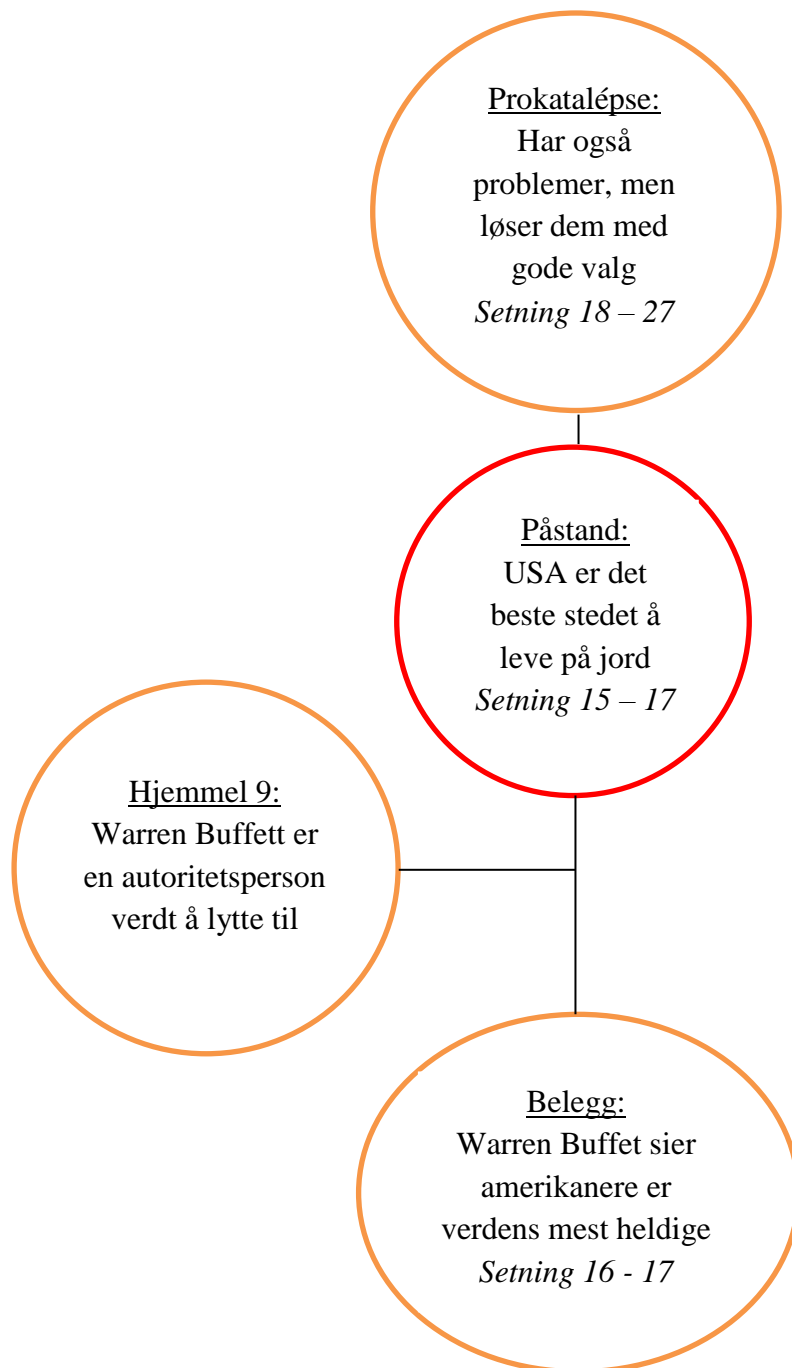
Vedlegg 3: Belegg 1 – Trump er ikke egnet som president.

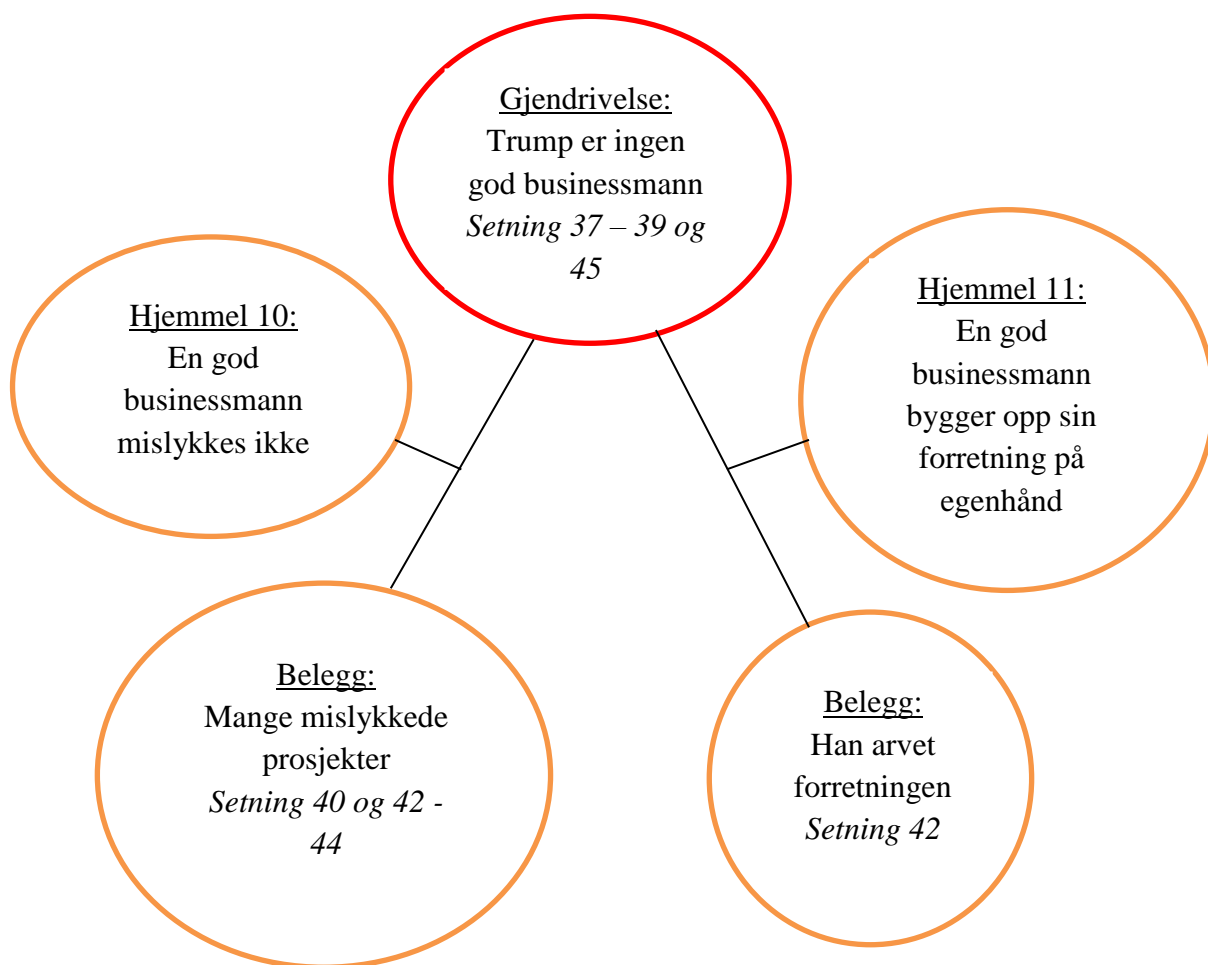
Vedlegg 4: Belegg 2 – Vil føre en uansvarlig økonomisk politikk

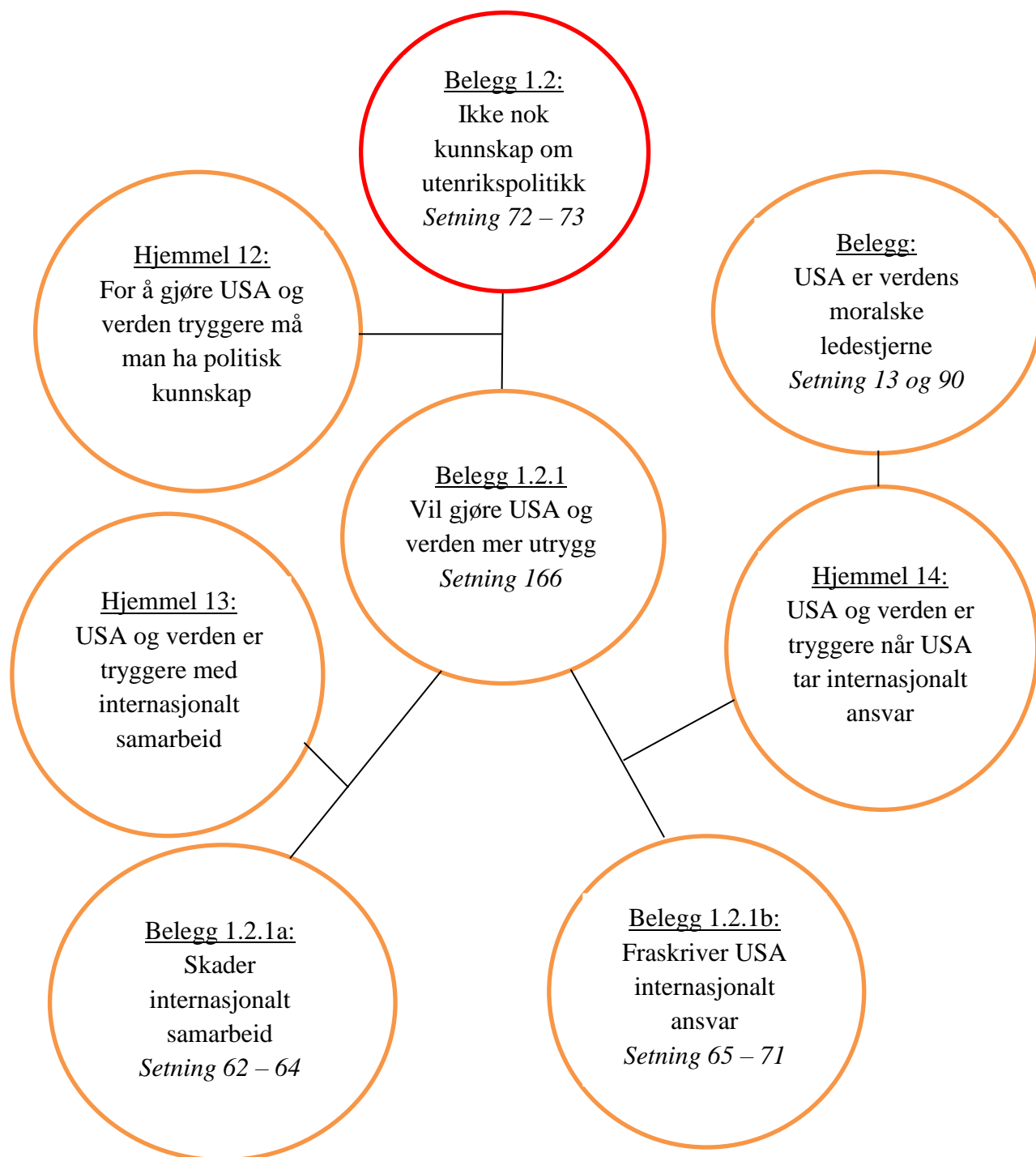
Vedlegg 5: Påstand – USA er det beste stedet å leve på jord

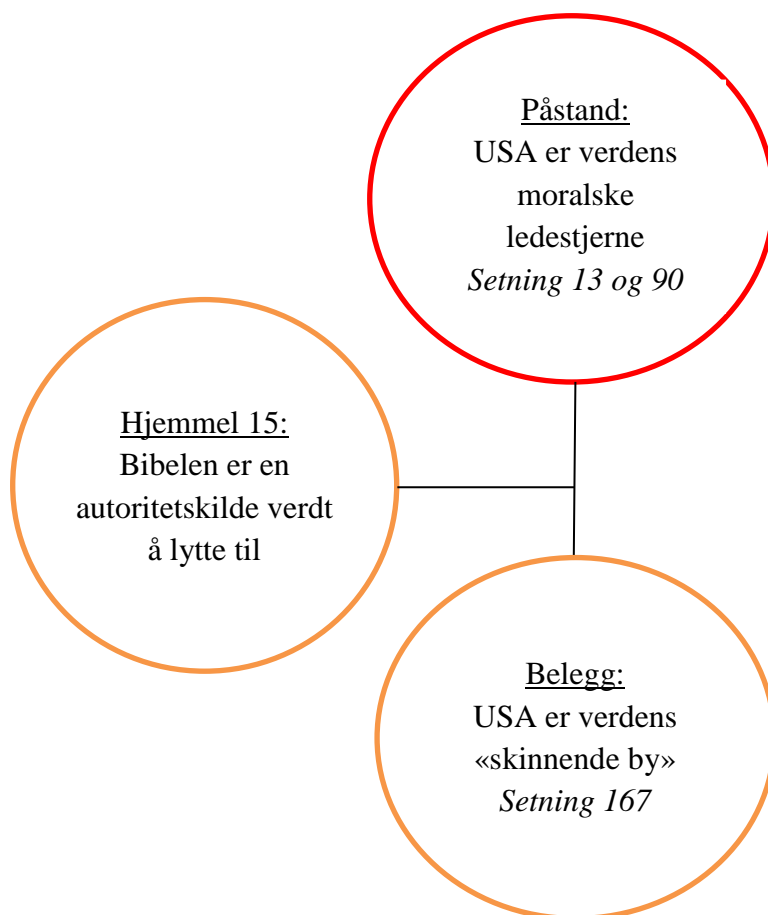
Vedlegg 6: Gjendrivelse – Trump er ingen god businessmann

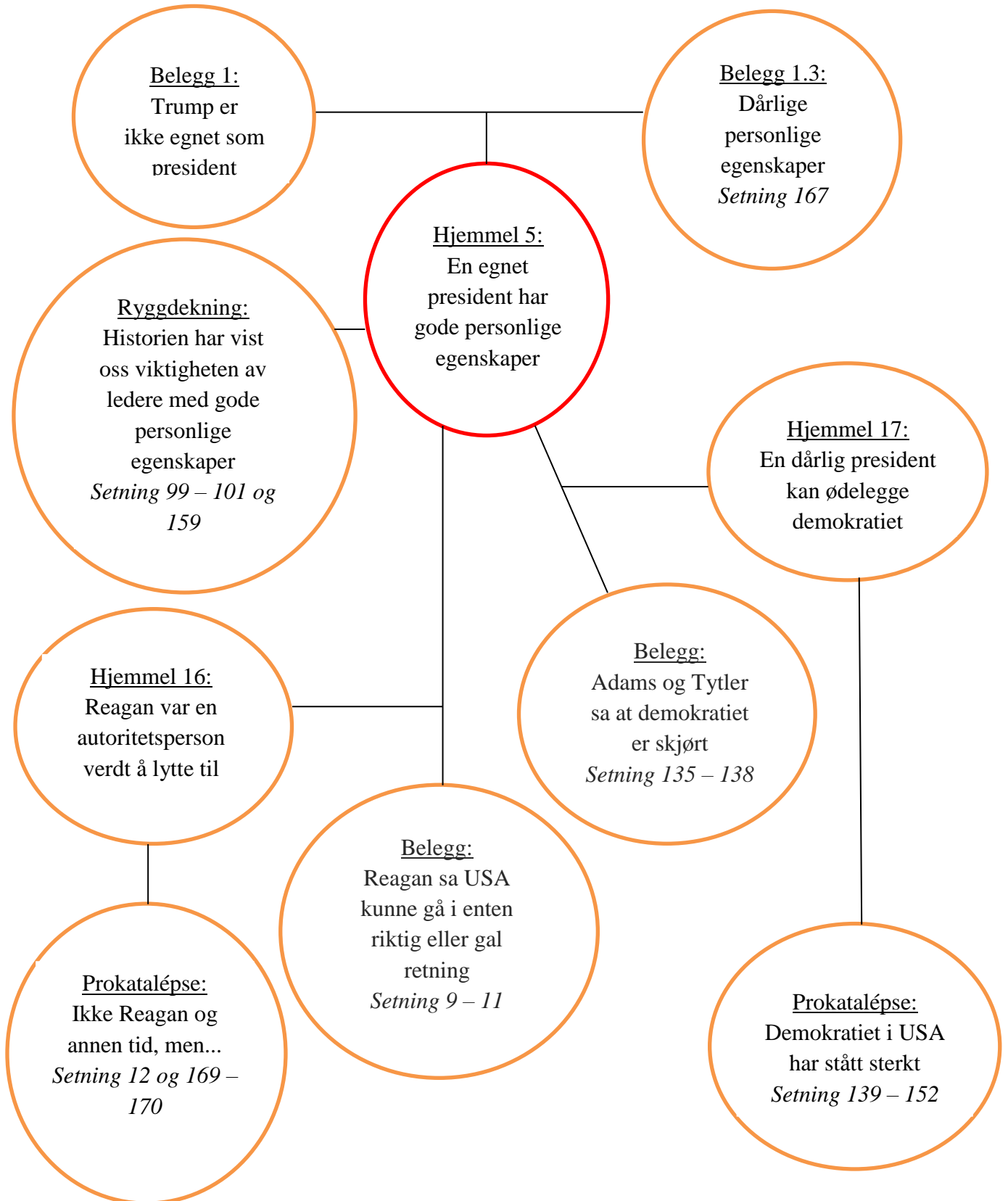
Vedlegg 7: Belegg 1.2 – Ikke nok kunnskap om utenrikspolitikk

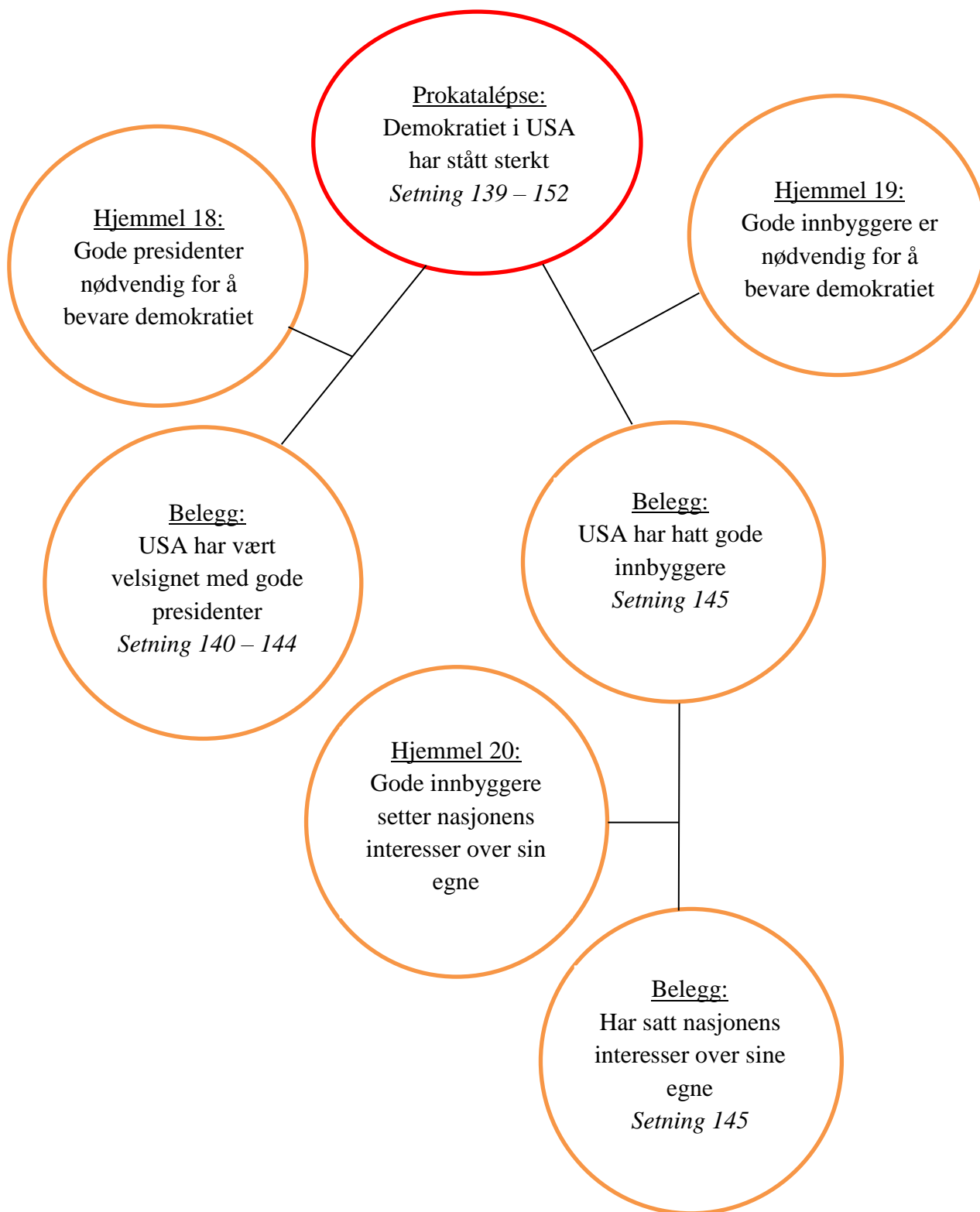
Vedlegg 8: Påstand – USA er verdens moralske ledestjerne

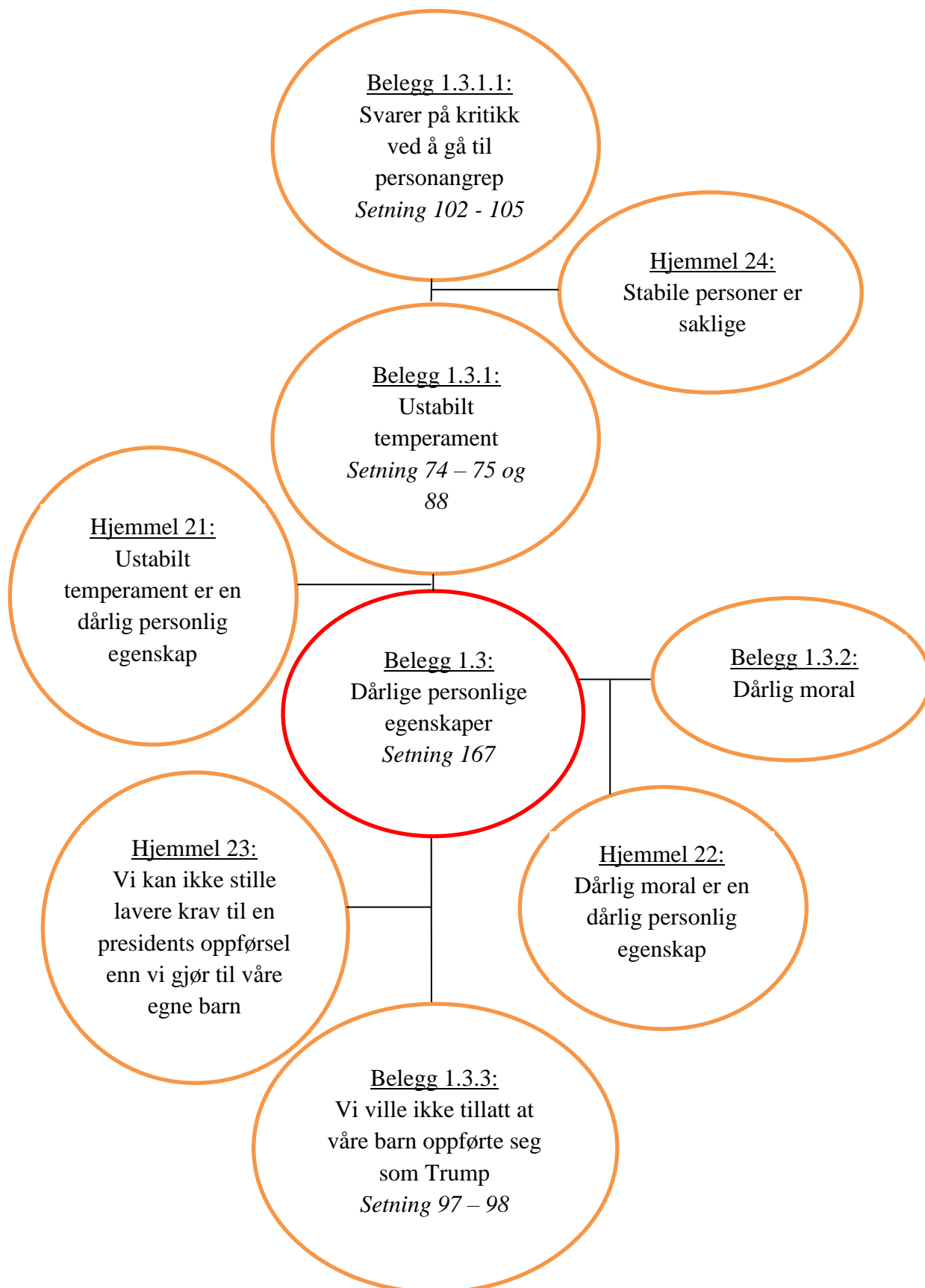
Vedlegg 9: Hjemmel 6 – En egnet president har gode personlige egenskaper

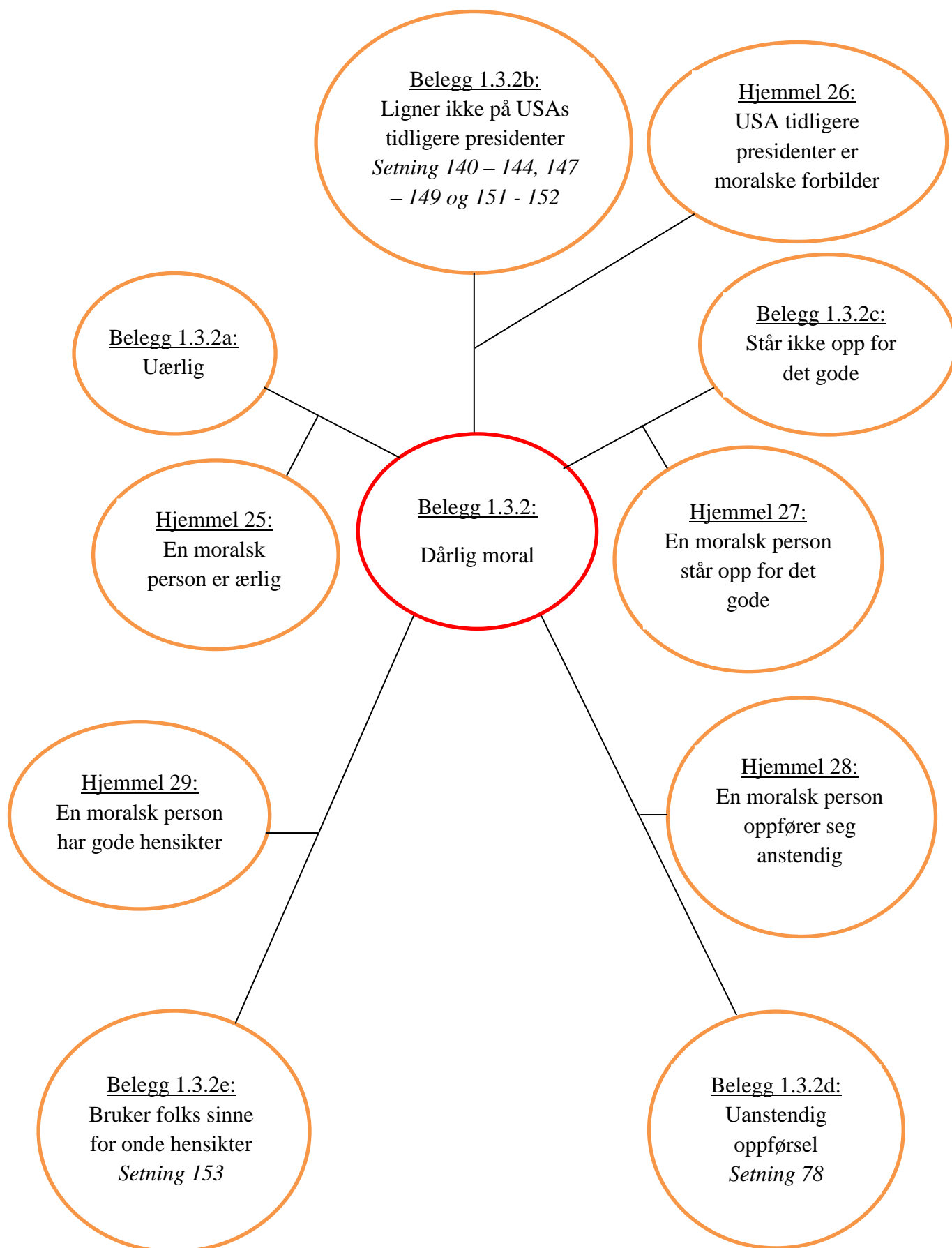
Vedlegg 10: Prokatalépse – Demokratiet i USA har stått sterkt

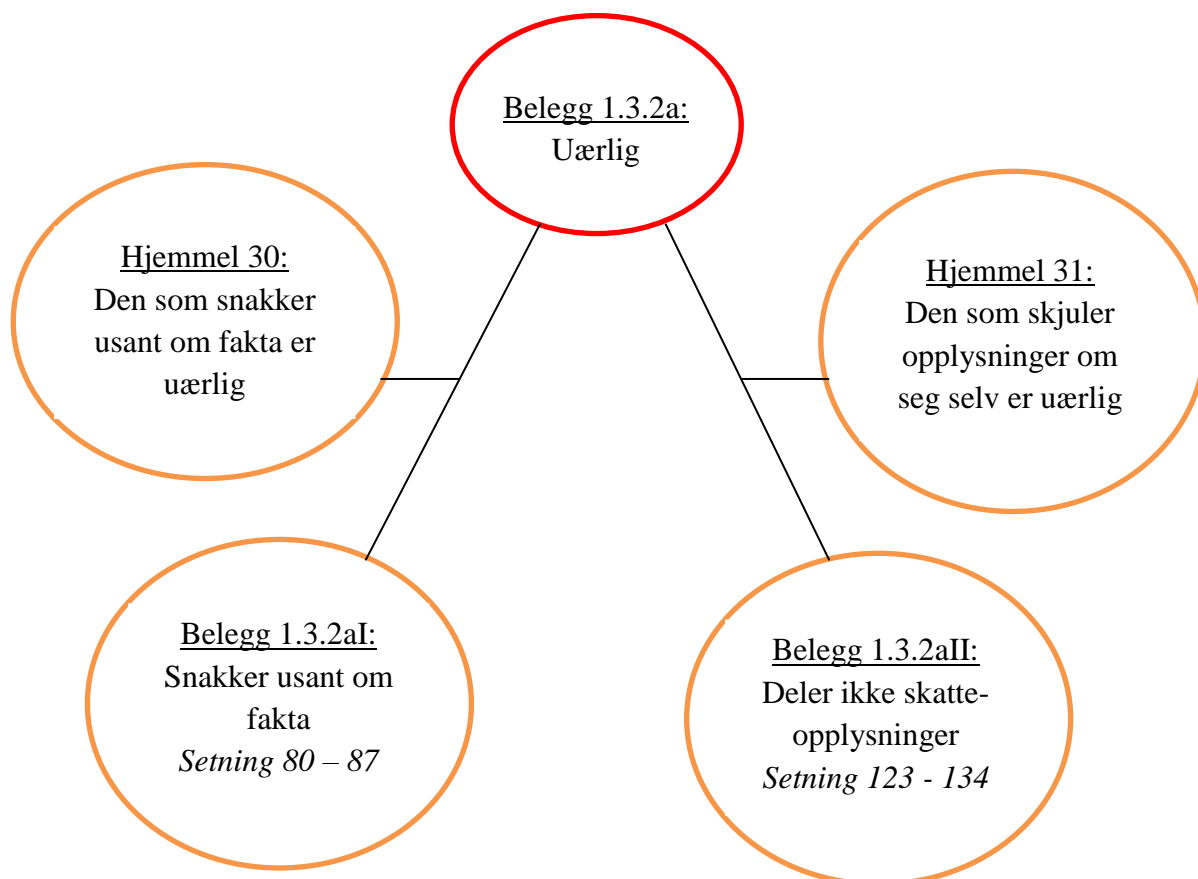
Vedlegg 11: Belegg 1.3 – Dårlige personlige egenskaper

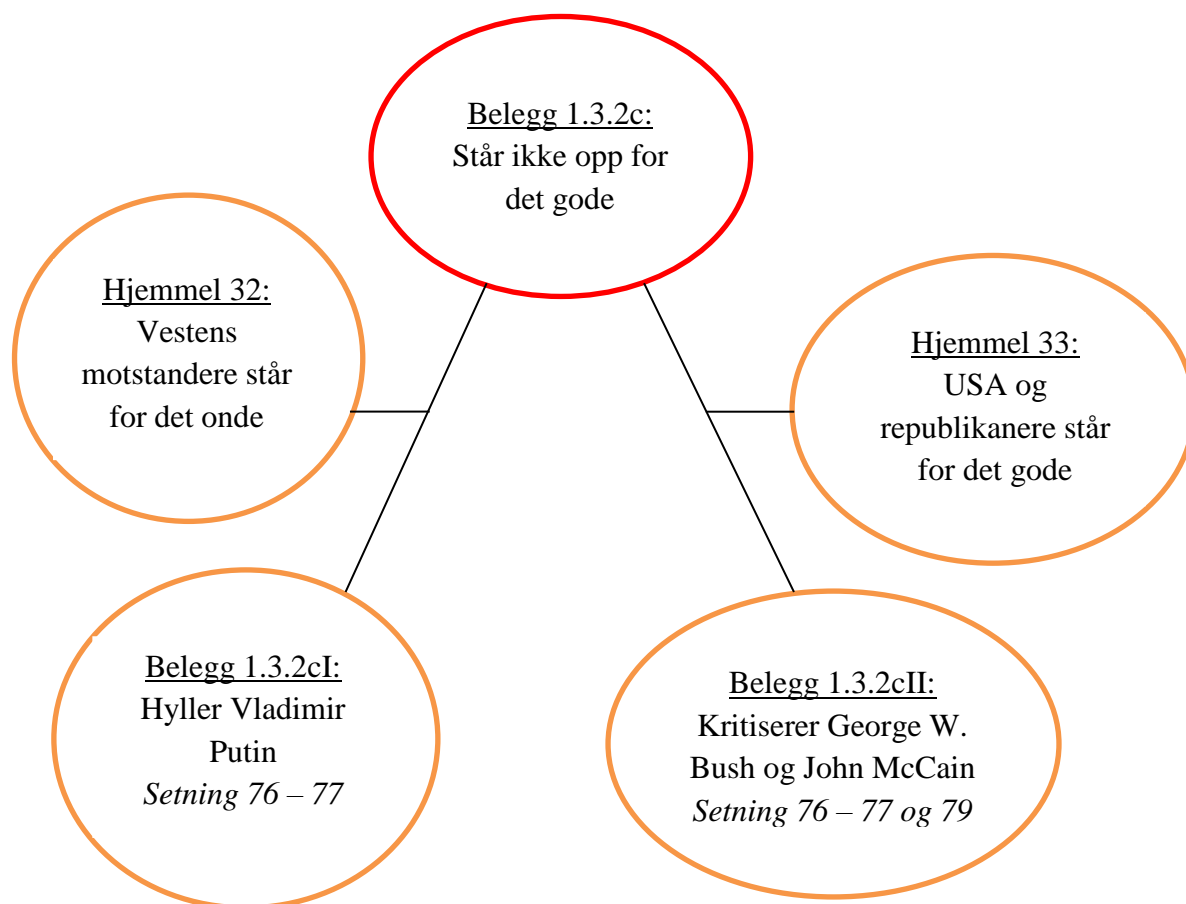
Vedlegg 12: Belegg 1.3.2 – Dårlig moral

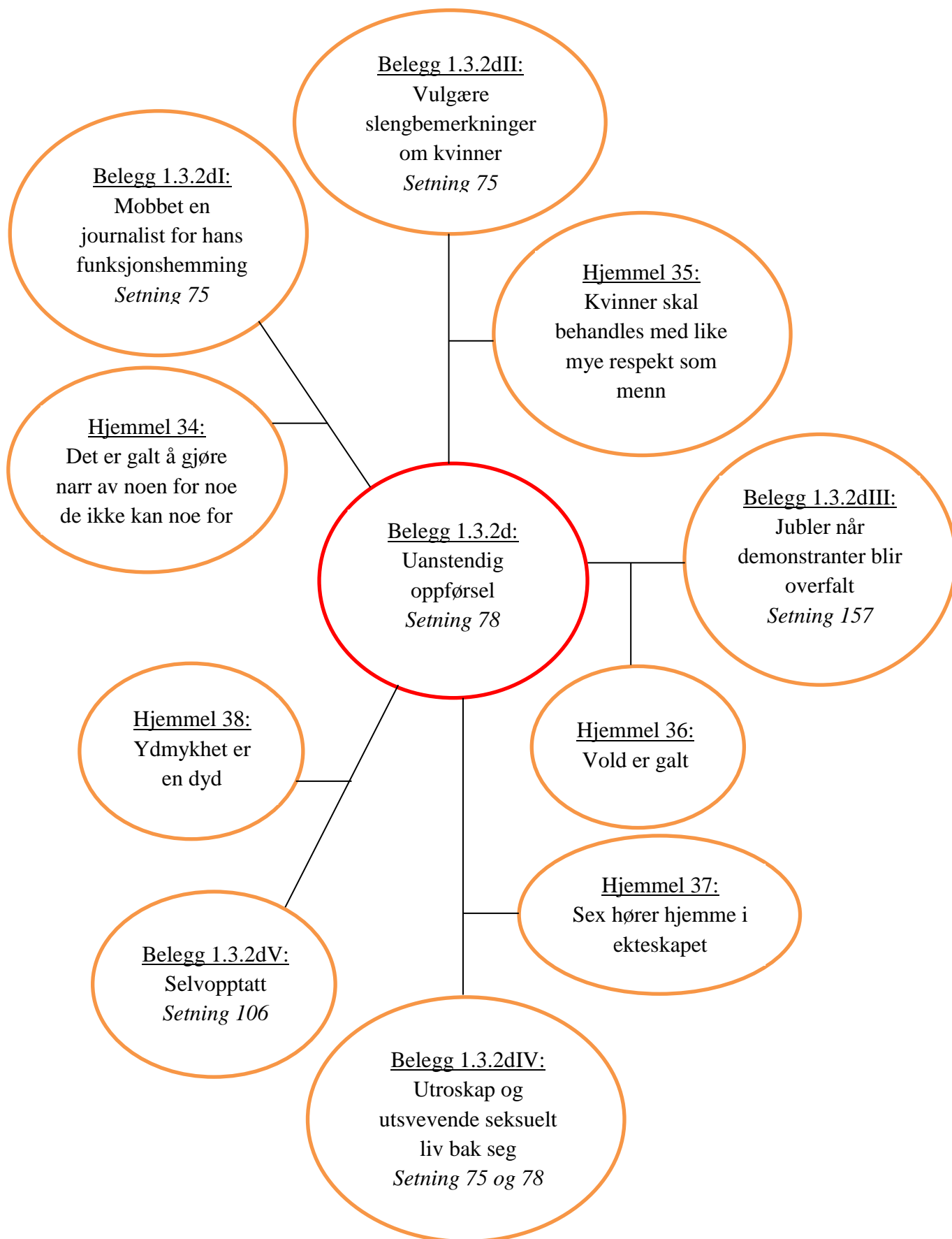
Vedlegg 13: Belegg 1.3.2a – Uærlig

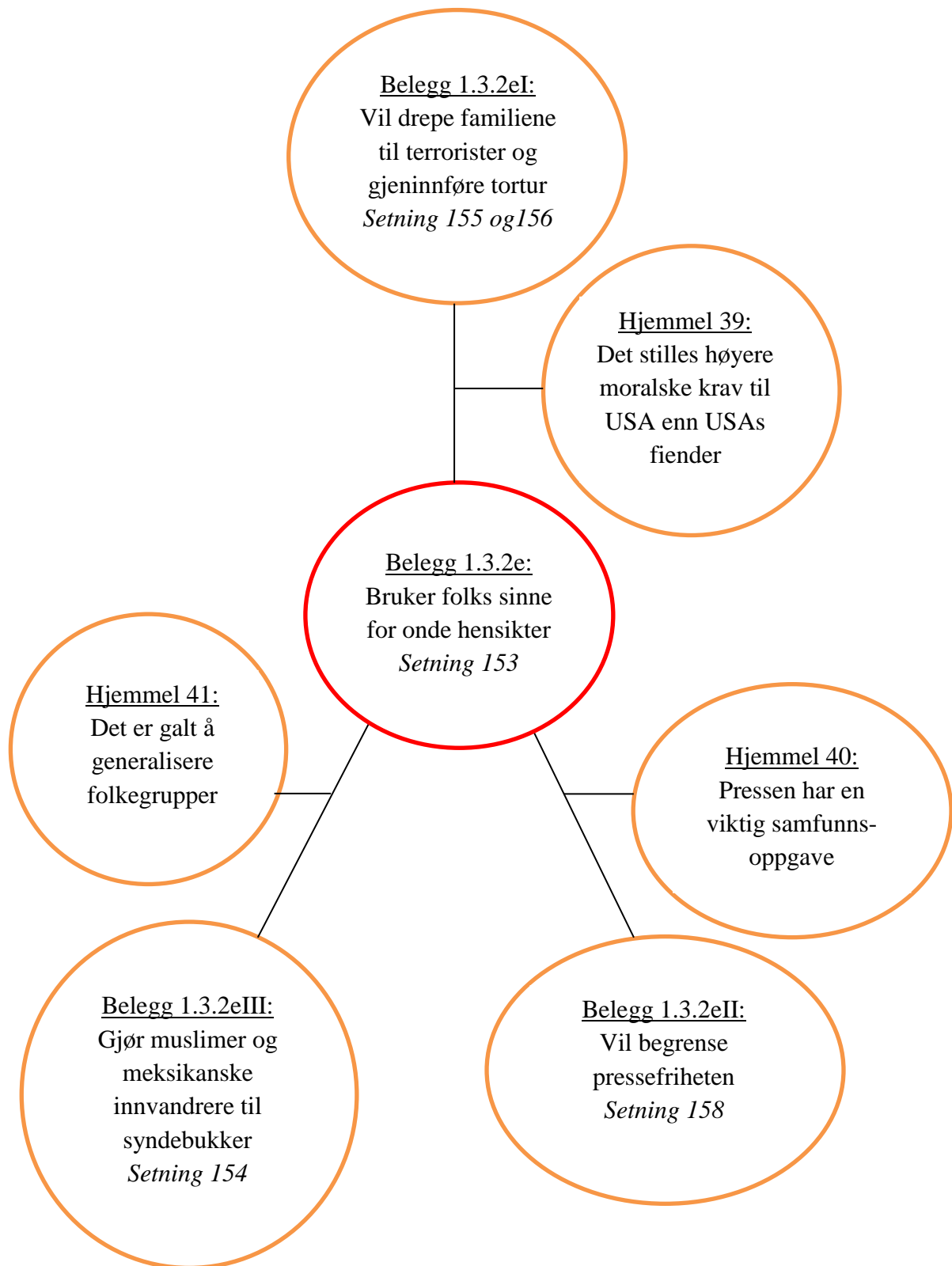
Vedlegg 14: Belegg 1.3.2c – Står ikke opp for det gode

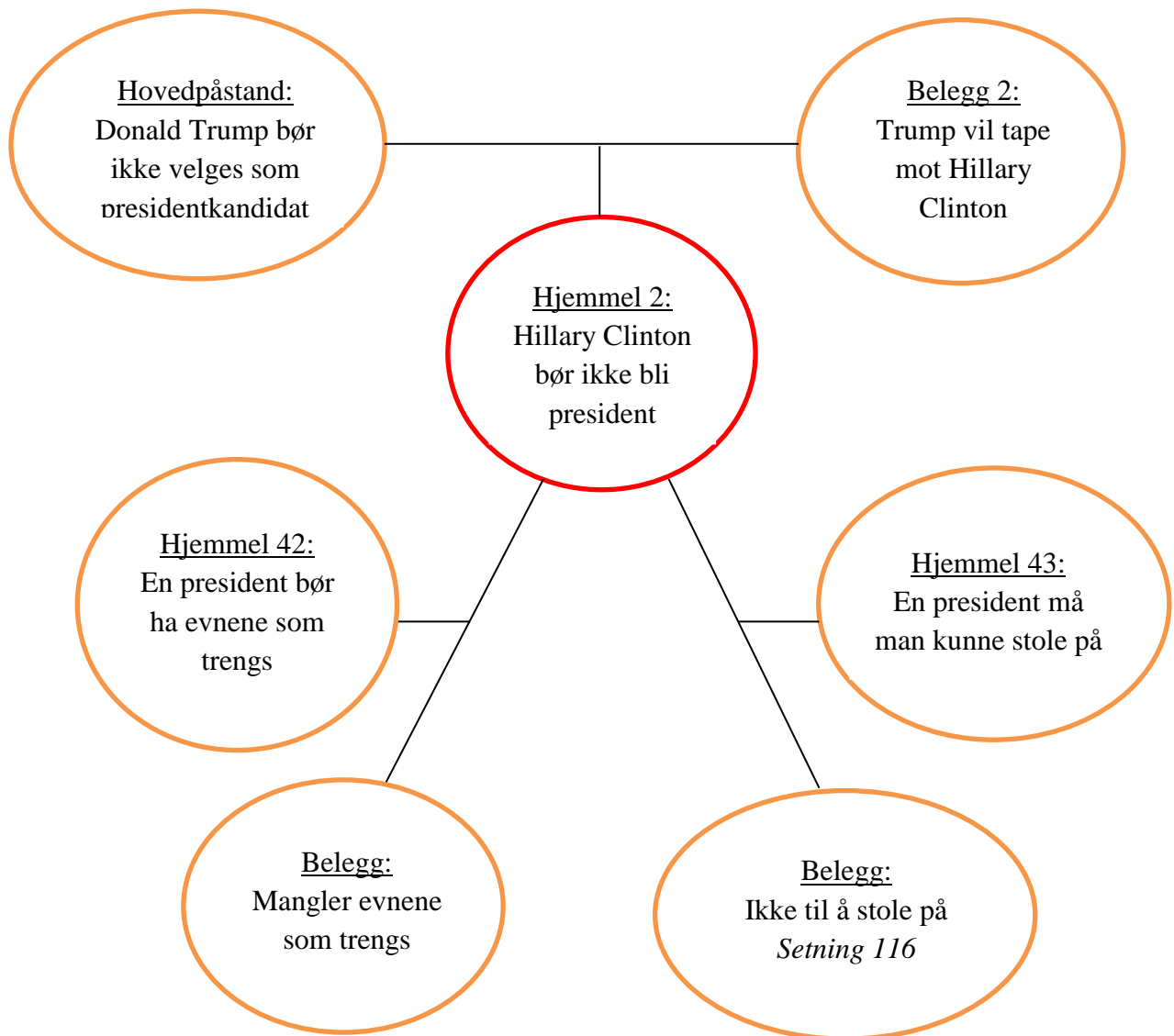
Vedlegg 15: Belegg 1.3.2d – Uanstendig oppførsel

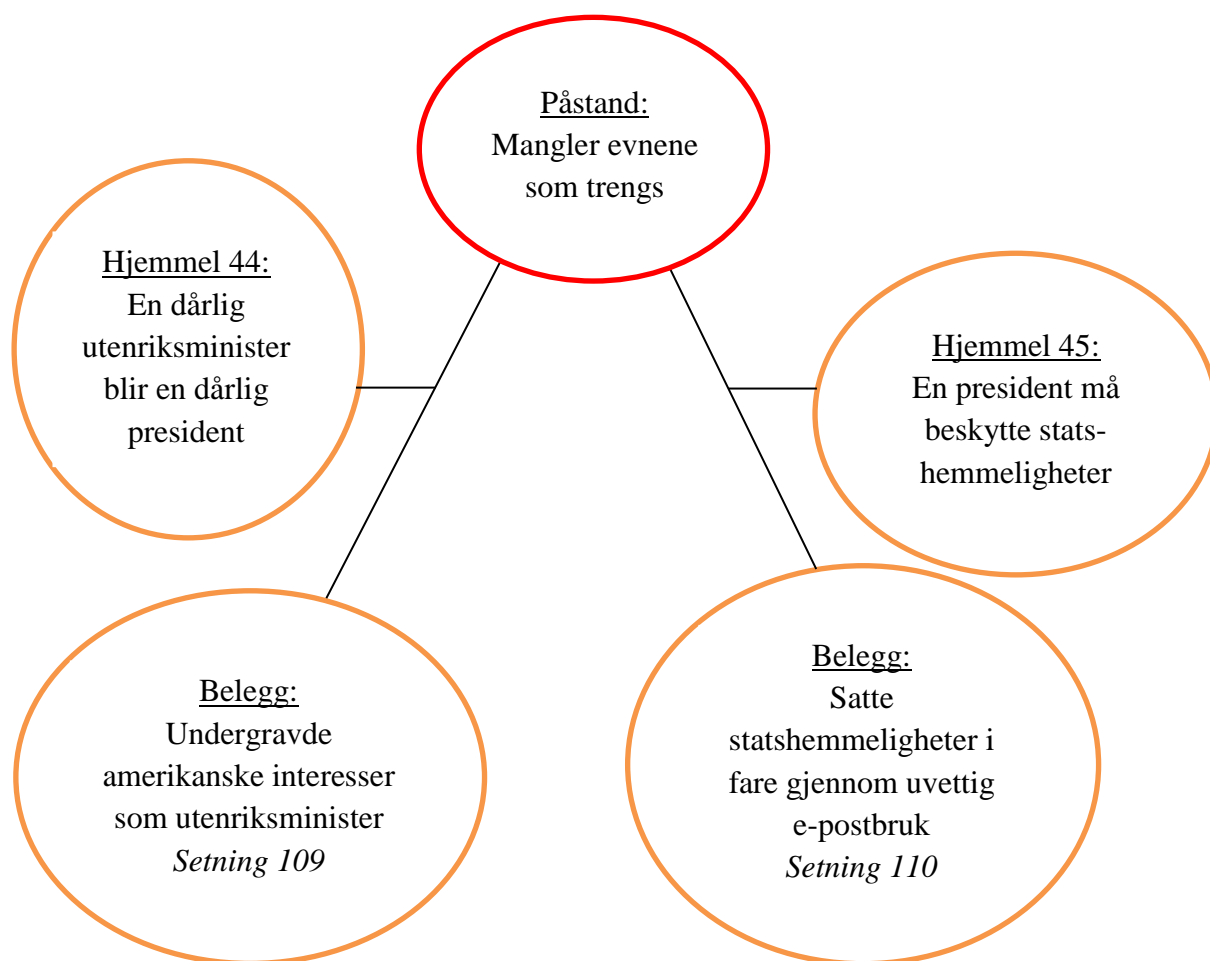
Vedlegg 16: Belegg 1.3.2e – Bruker folks sinne for onde hensikter

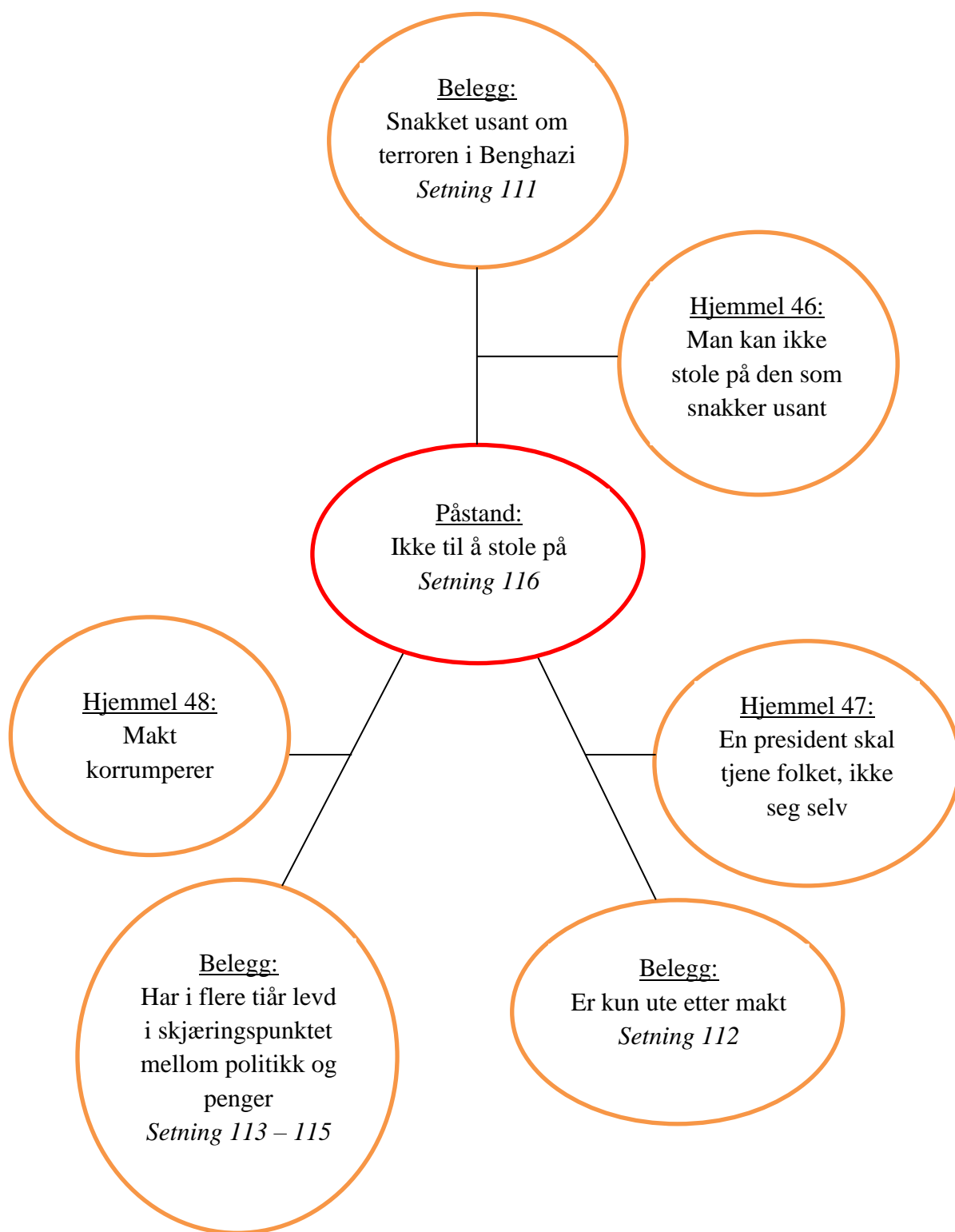
Vedlegg 17: Hjemmel 2 – Hillary Clinton bør ikke bli president

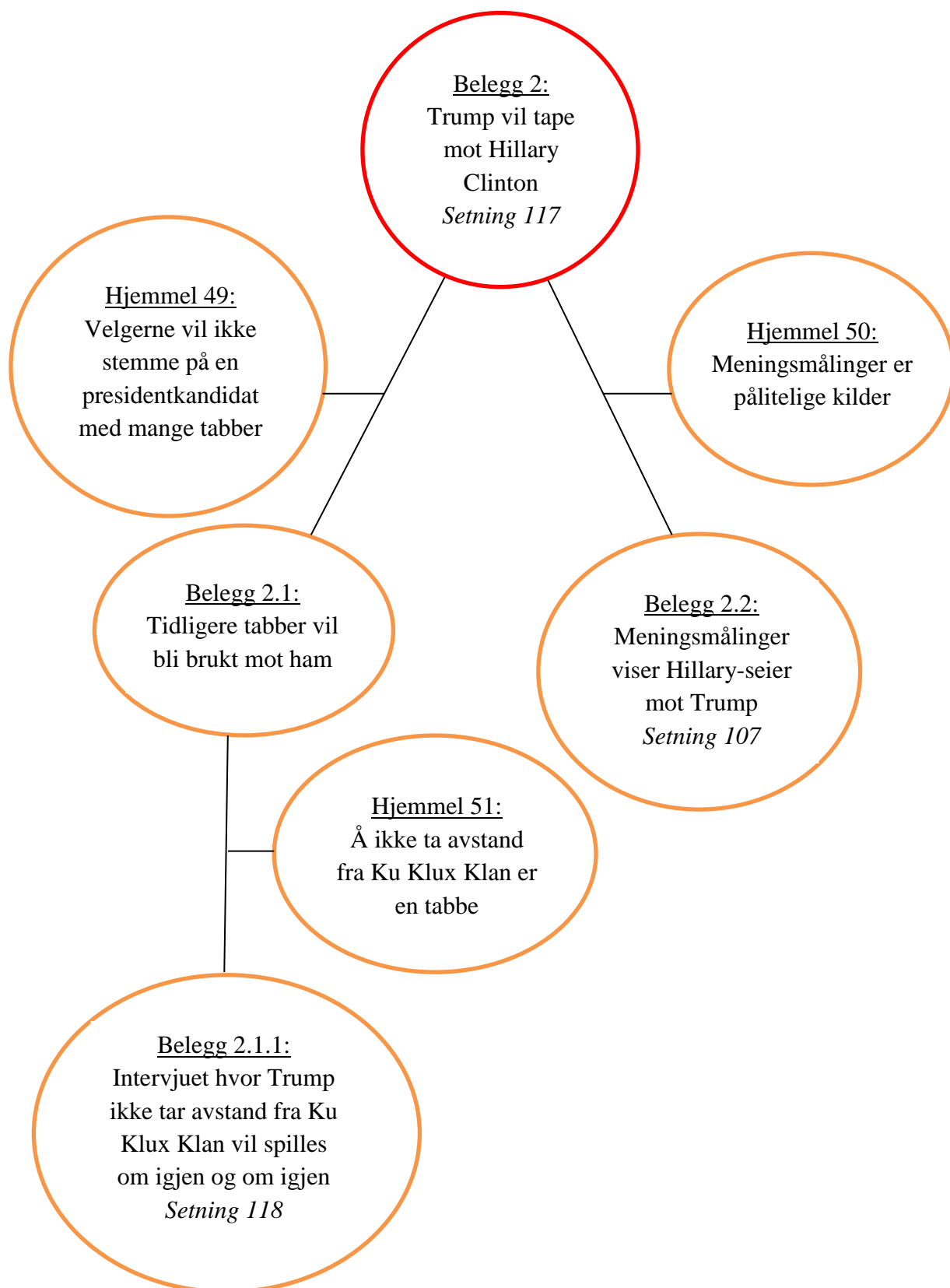
Vedlegg 18: Påstand – Mangler evnene som trengs

Vedlegg 19: Påstand – Ikke til å stole på

Vedlegg 20: Belegg 2 – Trump vil tape mot Hillary Clinton

Vedlegg 21: Hjemlene

1. En presidentkandidat må være egnet til å være president
2. Hillary Clinton bør ikke bli president
3. En egnet president fører en ansvarlig politikk
4. En egnet president har politisk kunnskap
5. En egnet president har gode personlige egenskaper
6. Livskvalitet bør være det styrende for hva slags politikk som bør føres
7. Internasjonal frihandel gir amerikanere best livskvalitet
8. Mer statsgjeld skader amerikaneres livskvalitet
9. Warren Buffett er en autoritetsperson verdt å lytte til
10. En god businessmann mislykkes ikke
11. En god businessmann bygger opp sin forretning på egen hånd
12. For å gjøre USA og verden tryggere må man ha politisk kunnskap
13. USA og verden er tryggere med internasjonalt samarbeid
14. USA og verden er tryggere når USA tar internasjonalt ansvar
15. Bibelen er en autoritetskilde verdt å lytte til
16. Reagan var en autoritetsperson verdt å lytte til
17. Adams og Tytler var autoritetspersoner verdt å lytte til
18. Gode presidenter nødvendig for å bevare demokratiet
19. Gode innbyggere er nødvendig for å bevare demokratiet
20. Gode innbyggere setter nasjonens interesser over sin egne
21. Ustabilt temperament er en dårlig personlig egenskap
22. Dårlig moral er en dårlig personlig egenskap
23. Vi kan ikke stille lavere krav til en presidents oppførsel enn vi gjør til våre egne barn
24. Stabile personer er saklige
25. En moralsk person er ærlig
26. USA tidligere presidenter er moralske forbilder
27. En moralsk person står opp for det gode
28. En moralsk person oppfører seg anstendig
29. En moralsk person har gode hensikter
30. Den som snakker usant om fakta er uærlig
31. Den som skjuler opplysninger om seg selv er uærlig

32. Vestens motstandere står for det onde
33. USA og republikanere står for det gode
34. Det er galt å gjøre narr av noen for noe de ikke kan noe for
35. Kvinner skal behandles med like mye respekt som menn
36. Vold er galt
37. Sex hører hjemme i ekteskapet
38. Ydmykhet er en dyd
39. Det stilles høyere moralske krav til USA enn USAs fiender
40. Pressen har en viktig samfunnsoppgave
41. Det er galt å generalisere folkegrupper
42. En president bør ha evnene som trengs
43. En president må man kunne stole på
44. En dårlig utenriksminister blir en dårlig president
45. En president må beskytte statshemmeligheter
46. Man kan ikke stole på den som snakker usant
47. En president skal tjene folket, ikke seg selv
48. Makt korrupperer
49. Velgerne vil ikke stemme på en presidentkandidat med mange tabber
50. Meningsmålinger er pålitelige kilder
51. Å ikke ta avstand fra Ku Klux Klan er en tabbe